ב"ה

זכרון מנחם מאיר (ב)

"תורה געדאנקען" בעניני מילה וחג הפורים

"נספח": סקירה קצרה –בתמונות– על פעולות ההפצה של "הרב מ. כהן" הקשורים לפורים ומילה

תשורה למשתתפי ברית מילה של בננו החייל ב'צבאות השם'

צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

תענית אסתר תשע"ח

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בלוי - ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250

בי"ה. י"א סיון ה'תשד"מ
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח וו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו'
מוה' מנחם מאיר שי' הכהן

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן
למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים. ויגדלו
ביחד עם זוג' תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

The Rebbe's Letter for the Bris of Menachem Mendel Blau שיחי'ה

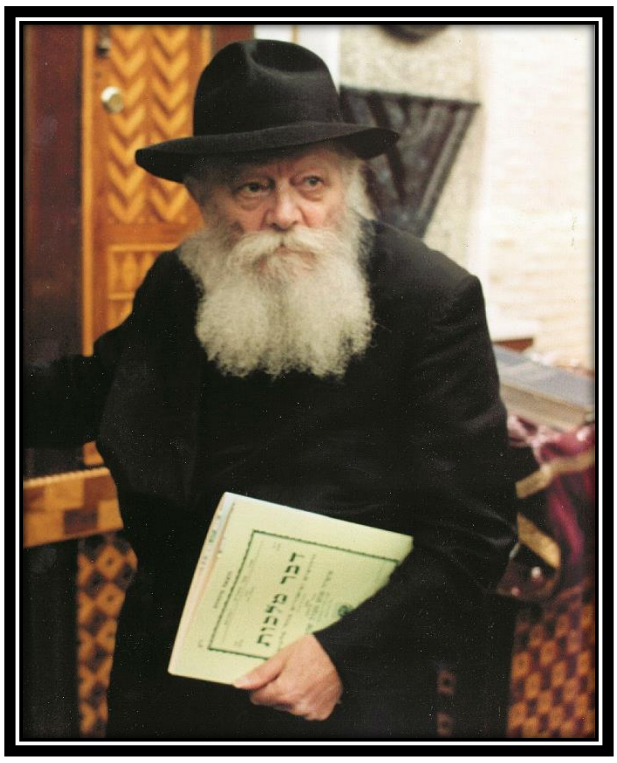
תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

תוכן ומפתח

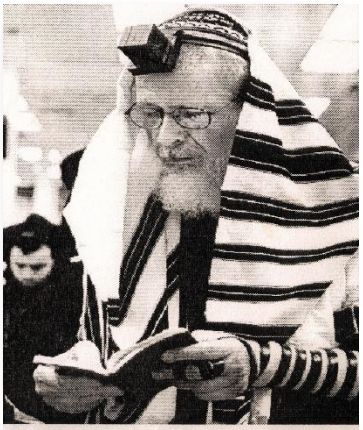
ענייני גאולה ומשיח – קטעי ענייני גאו"מ בענייני פורים	4	Inyonei Geulah Umoshiach – on the topic of Purim
בנתיב השם: "צמח מאיר" מקורו ותוכנו ע"פ פרד"ס ובענין "כתנות אור" בתורתו של רבי מאיר	7	What's in the name? Tzemach Meir
שער המילה: הלכה ומנהג בצהבת ובספק בריא	16	Baby jaundice: Halacha and Minhag
בענין מילה שפועל למפרע ומשלים גם את החסר בהזמן שלא נימול	22	The power of Bris Milah affects Time retroactively
מילה שלא בזמנה וההוראה בעבודת ה'	30	The הוראה in our service of Hashem from a postponed Bris Milah
ענין ירוק ביותר (צהבת) ע"פ נסתר	32	Baby jaundice in Kabalah
הפצת המעיינות וגדרו של מילה ריתחא דאורייתא – ויתבררו ויתלבנו	35	Rabbi Blau Standing up and clarifying the Rebbes opinion about Bris Milah - in the newspapers -
זכר לזכור: – ניצול שיטתו של עמלק בקדושה	46	Using a tactic of Amalek for Kedusha
מבצע פורים בעיתון	48	Rabbi Blau Using every medium at his disposal to spread the light of Purim
תורה דעדאנקען בענייני פורים	55	Sichos that were selected to print in the newspaper for Purim
שער הניוזליין – נתייסד פורים תשמ"ח הפצת המעיינות בלבוש חדשות	61	Happy birthday to the newsline ☺ Purim 5748
שיחה בענייני מילה ומילה שלא בזמנה באנגלית	73	English Translation of the The power of Bris Milah affects Time retroactively
סיפורי צדיקים: מילה שנדחתה	76	Amazing stories from Tzaddikim that had a postponed Bris Milah
תדפיס קצר מספר '**תניא ביטס**' הגיגי קצרים ועמוקים בספר התניא – ממרת שרה בלוי תחי'	81	Tanya Bits – Sampler

שער גאולה ומשיח

דבר מלכות בעניני פורים והזמ״ג

שנלקטו ונאמרו בגאון ע״י הסבא
במשך כשלוש עשרה שנה ב770 ובכל אסיפה משפחתית

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

I CAN bring moshiach

ב"ה #235 [י' אדר]

On Purim, the more the merrier

Practically speaking, we should be putting in utmost effort in all projects related to Purim, that they be with the ideal of friendship and unity amongst Jews. This means, that in addition to making sure that every Jew, young and old, in every corner of the world, fulfill all Mitzvos related to Purim, there should be a "shturem" made in every place, that all projects related to Purim be done with the biggest crowd possible.

It should be not only for the reading of the Megilla, which is Halachically advised, but even the other three Mitzvos. Even though in the past there has not been any emphasis on doing Mishloach Manos and Matanos Laevyonim and eating the meal in big crowds, nevertheless, since we are trying to finish off the Galus by adding in unity amongst Jews, it is very recommended. And if you find out about a Jew in some far out corner and it's not possible to bring him to the community, bring another nine Jews to him so he can celebrate it with a crowd.

May it be Hashem's will that through all our efforts and work related to Purim, that this all hasten even more the Geula, and Moshiach should arrive even before Purim!

על פי שיחת י"א אדר שני תשמ"ט

One More Yid, One More Mitzvah can bring the geula!

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלוי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #235 [י' אדר]

בנוגע למעשה בפועל:
גודל ההשתדלות בכל ענייני הפורים, מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל.
נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים ע"י כאו"א מישראל, "מנער ועד זקן טף ונשים", "הקרובים והרחוקים", עד לפנה נדחת בקצוי תבל, יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחוץ לארץ והן - ועאכו"כ - בארצנו הקדושה, ע"ד ההשתדלות, שכל ענייני הפורים יהיו באופן ד"ברוב עם הדרת מלך", לא מבעי בנוגע למקרא מגילה, דמאי קמ"ל, אלא גם בנוגע לשאר ענייני הפורים, משלוח מנות ומתנות לאביונים, ומשתה ושמחה, שאף שלא מצינו שיקפידו לעשותם "ברוב עם", אלא כאו"א לעצמו, מ"מ, כיון שרוצים וצריכים לסיים הגלות ע"י ההוספה באחדותם של ישראל, כדאי ונבון ביותר, להשתדל בכל האפשרי, שגם ענינים אלו יהיו "ברוב עם", ועד כדי כך, שכאשר יודעים שבפנה נדחת בעולם נמצא יהודי אחד, יש להשתדל להביא אליו - אם אין אפשרות להביאו למקום הציבור - עוד תשעה יהודים כדי שגם הוא יוכל לקיים ענייני הפורים בציבור.
ויה"ר, ש"מעשינו ועבודתינו" בענייני פורים, החל מי"א אדר, ובפרט, אדר שני, לאחרי ההכנה דאדר ראשון ופורים קטן, ימהרו ויזרזו עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה, באופן ד"מיסמך גאולה לגאולה", ובסדר הפכי, שתחילה תבוא הגאולה האמיתית והשלימה תומ"י, ואח"כ ימי וגאולת פורים.

על פי שיחת י"א אדר שני תשמ"ט

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלוי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #238 [י"ג אדר]

The Mitzvos of Purim apply everyday.

We should strengthen in all areas of Torah which is what the Yidden did during the time of Purim. This will add in the "Ora V'Simcha V'Sasson V'Yekor".

During this whole period of Purim, beginning with the Shabbos before Purim, through the days after Purim (since even though the Megilla is not able to be read after Shushan Purim, the message and practices of Purim can and should continue aferwards as well) we should implement these Mitzvos. Ahavas Yisroel is the message of MIshloach Manos. Tzedaka is the message of Matonas Laevyonim.

We should also increase in our joy of Torah and Mitzvos, including Farbrengens. It would be best to organize at least three related to Purim, so there will be a Chazaka. As it's known the power of a Chassidishe Farbrengen, that it can accomplish more than what Malach Michoel can accomplish. In addition, there's the power of making Hachlatos and fulfiling them, starting at the Farbrengen itself. May Moshiach arrive even before Purim!

על פי שיחת ש"פ זכור, ערב חג הפורים, תש"נ

Farbrengens, make that three, can close the deal!

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלוי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #238 [י"ג אדר]

והמעשה הוא העיקר:
יש להתחזק, ולהוסיף ביתר שאת וביתר עוז, ב"קיימו מה שקבלו כבר", בכל ענייני תומ"צ, שע"ז ניתוסף גם ב"אורה ושמחה וששון ויקר" כפשוטו.
ומתחיל משבת שלפני וסמוך לפורים, והמשכם בימים שלאחריהם, שהרי, מה שכתוב "ולא יעבור" הוא בנוגע למקרא מגילה, - שאין לקרותה לאחרי יום ט"ו, - משא"כ בנוגע לשאר ענייני פורים, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, ומשתה ושמחה, אף שקיומם צ"ל בימי הפורים דוקא, מ"מ, תוכנם וענינם נמשך גם בימים שלאח"ז במשך כל השנה כולה:
אהבת ישראל ואחדות ישראל, - התוכן דמשלוח מנות איש לרעהו,
צדקה - התוכן דמתנות לאביונים,
ושמחה של תורה ושל מצוה, כולל גם התוועדויות של שמחה.
ובדא, שיעורכו - לכל הפחות - שלש התוועדויות בקשר לימי הפורים, כדי ששמחת פורים תהיה באופן של "חזקה", להמשיך השמחה על כל השנה כולה, כידוע גודל המעלה דההתוועדות חסידית מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל, "מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד", כה"פתקא אשר משמי שמיא נחיתא", שהפעולה של התוועדות חסידית גדולה יותר מפעולתו של מלאך מיכאל שרם של ישראל, נוסף על התועלת שבה בנוגע לקבלת החלטות טובות - והתחלת קיומן בעת ההתוועדות עצמה - בנוגע לכל ענייני תומ"צ.
ויה"ר, שעוד לפני ימי הפורים, יקויים בכר ה"מסמך גאולה לגאולה" בסדר הפוך, שמהגאולה האמיתית והשלימה באים לגאולת פורים.

על פי שיחת ש"פ זכור, ערב חג הפורים, תש"נ

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלוי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #237 [י"ב אדר]

Say it out loud!

According to all Jewish leaders (not only Chassidishe Rabbeim), we are at a point in history that we have passed all deadlines for the coming of Moshiach. If so, we need to get involved in anything that has some connection to bring Moshiach, since we have no idea what's holding it up.

We should publicize everywhere and make sure it gets to every Yid, that with one act, speech, or even thought, the Rambam tells us it can bring salvation to the entire world. At gatherings of Yidden, we should inspire and anounce "Listen up Yidden! Every added deed from any one of you, especially three of you together, can be the last blow before the coming of Moshiach."

According to Halacha this can be done in a split second. And hopefully by doing many single acts, Hashem will already help us merit to find the one act needed, and bring the salvation of the coming of Moshiach!

על פי שיחת חג הפורים תשמ"ז

1+1+1= Geula

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #237 [י"ב אדר]

לדעת כל גדולי ישראל בזמן האחרון, - ולאו דוקא רביים חסידיים - עומדים עתה לאחרי שכבר "כלו כל הקיצין"! ומבין שאין אנו יודעים מה עוד מעכב, יש לעסוק בפועל בכל ענין שע"פ תורה שייך לזה.
ובנוגע לפועל:
יש לפרסם ביתר שאת וביתר עוז, - עד שהענין יגיע לכאו"א מישראל - אשר, ע"י מעשה אחד ויחיד, דיבור אחד ויחיד, או מחשבה אחת יחידה, ביכלתו להביא ישועה והצלה לעולם! בפס"ד הרמב"ם.
ולהוסיף ולהדגיש: שעומדים אנו בזמן ד"עקבתא דמשיחא", ובזה גופא,"עקבתא דעקבתא דמשיחא", ולגודל חשיבות הענין, כדאי ונכון, שבכל אסיפת כו"כ מישראל, יעוררו ויבריזו:
הקשיבו יהודים!
הוספת מעשה אחד ע"י כאו"א מכם, ובפרט ע"י שלשה יהודים ביחד, יכולה להיות המעשה שהוא ה"מכה בפטיש" לפני הגאולה האמיתית והשלימה!
ובהוספה, דע"פ הלכה, "מכה בפטיש" יכול להיות ברגע במימרא, וע"י עשיית "מעשה אחד" עד למעשים רבים, הנה, סוף סוף הקב"ה יזכהו למצוא את אותו מעשה, דיבור, או מחשבה, שע"ז יביא "ישועה והצלה לו ולכל העולם כולו", ובפשטות, גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו!

על פי שיחת חג הפורים תשמ"ז

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #245 [כ' אדר]

"This is not what I asked for!"

In Megilas Taanis, it documents the events which took place on the 20th of Adar. On this day, the Jewish nation was thirsty for rain, since it was deep into the month of Adar and still no rain. They approached Choni Hamaagel, who made a circle and prayed. He said "I will not leave this circle until You have mercy on Your children." It started drizzling. He said "Master of the universe, this is not what I asked for, rather rain to fill the pits and caves." It then started to pour. He said "Master of the universe, this is not what I asked for, rather rain of blessing and graciousness." It then started to rain properly. It concludes that that day was made as a holiday.

This story of Choni Hamaagel's prayer teaches us how to Daven. Regardless of our status and behavior, we are Hashem's children, so our prayer must be like a son begging his father with confidence, and requesting once, twice, and three times, and when the request is not fulfilled, clearly stating "this is not what I asked for!" Also, when the blessings are too much to handle, not to be embarrassed to ask Hashem to please give a blessing which is fit for your situation.

This is true for your personal needs. How much more so, this need of the Geula and our request for Moshiach must be like a son begging from his father with strength!!

על פי שיחת ב' אדר, תשד"מ

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלי ע"ה

I CAN bring moshiach

ב"ה #245 [כ' אדר]

בנוגע למאורעות שאירעו בדברי ימי ישראל במשך הדורות, הובאו ס"ב מהם במגילת תענית, וביניהם - התאריך דעשרים באדר.
וזה לשון המגילת תענית: "בעשרים ביה - באדר - צמאו עמא למטרא . . וביון שראו שיצא רוב אדר ולא ירדו גשמים . . אמר: "רבש"ע, אינני זז מכאן עד שתרחם על בניך"! התחילו גשמים יורדין מיפין מיפין, . . אמר: "רבש"ע, לא כך שאלתי! אלא, גשמי ברורות שיחין ומערות"! התחילו הגשמים יורדין כמלא פי חביות, אמר: "רבש"ע: לא כך שאלתי! אלא, גשמי רצון ברכה ונדבה"! ירדו בתיקנן", ומסיים: "ואותו היום עשאוהו יום טוב".
והנה, מסיפור זה יש ללמוד הוראה בעבודת ה', בכל עניני התורה, באיזה אופן צריך להיות ענין התפילה אצל כאו"א מישראל, לאחרי שחוזי המענל סלל את הדרך.
מבין שכל יהודי הוא בנו של הקב"ה, - "בנים אתם לה' אלקיכם" - וזאת, מבלי הבט על מעמדו ומצבו כו', - "בין כך ובין כך בני הם", - לכן, תפילתו של כל יהודי להקב"ה צריכה להיות "כבן המתחטא על אביו", והכוונה בזה: שהוא פונה להקב"ה בתוקף! ומבקש פעם אחת, פעם שניה ופעם שלישית וכו', ואם רואה שעדין לא נתמלאה הבקשה במלואה, אומר "לא כך שאלתי"!
ולאידך: כאשר רואה שהמשכת הברכה היא באופן של "רוב טובה" ואין לו עדיין את הכלים לכך, - "השפעת עליהם מוכן, אין יכולין לעמוד", - אין לו להתבייש! אלא, עליו לומר להקב"ה, שיתנו את השפעת הברכה בהתאם למעמדו ומצבו בהוה!
והנה, אם הדברים הנ"ל אמורים בנוגע לתפילתו של יהודי בנוגע לצרכיו הפרטיים, הרי עאכו"כ, שכן הוא בנוגע לתפילתו ובקשתו של כל יהודי בנוגע ענין הגאולה! - "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", - הרי בודאי שתפילה ובקשה זו צריכה להיות "כבן המתחטא על אביו"!

על פי שיחת ב' אדר, תשד"מ

To subscribe for a daily Moshiach thought:
(718) 813-4850
A project of www.BringMoshiach.com
לע"נ ר' מנחם מאיר בן ר' חיים משה יהודה הכהן בלי ע"ה

ב"ה

בְּנְתִיב הַשֵּׁם

"הִנֵּה אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ" – זכרי' ו,יא

"...מֵאִיר עֵינֵי שְׁנֵיהֶם הוי'ה" – משלי כט יג

צמח מאיר הכהן שליט"א

"הוא צמח הוא מנחם" –תלמוד ירושלמי ברכות פ"ב

ומדרש איכה: חושבנא דדין כחושבנא דדין "הוא מנחם הוא צמח"

מקור השם "צמח" בתנ"ך

זכרי' ג,ח: שְׁמַע-נָא יְהוֹשֻׁעַ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, אַתָּה וְרֵעֶיךָ הַיֹּשְׁבִים לְפָנֶיךָ--כִּי-אַנְשֵׁי מוֹפֵת, הֵמָּה: כִּי-הִנְנִי מֵבִיא אֶת-עַבְדִּי, **צֶמַח**.

זכרי' ו, יא: וְלָקַחְתָּ כֶסֶף-וְזָהָב, וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת; וְשַׂמְתָּ, בְּרֹאשׁ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק--הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל. **יב** וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר, כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר: הִנֵּה-**אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ**, וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח, וּבָנָה, אֶת-הֵיכַל יְהוָה. **יג** וְהוּא יִבְנֶה אֶת-הֵיכַל יְהוָה, וְהוּא-יִשָּׂא הוֹד, וְיָשַׁב וּמָשַׁל, עַל-כִּסְאוֹ; וְהָיָה כֹהֵן, עַל-כִּסְאוֹ, וַעֲצַת שָׁלוֹם, תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם.

ירמי'ה כג, ה: הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם-יְהוָה, **וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק**; וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל, וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ. **ו** בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה, וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח; וְזֶה-שְּׁמוֹ אֲשֶׁר-יִקְרְאוֹ, יְהוָה צִדְקֵנוּ. **ז** לָכֵן הִנֵּה-יָמִים בָּאִים, נְאֻם-יְהוָה; וְלֹא-יֹאמְרוּ עוֹד חַי-יְהוָה, אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם. **ח** כִּי אִם-חַי-יְהוָה, אֲשֶׁר הֶעֱלָה וַאֲשֶׁר הֵבִיא אֶת-זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפוֹנָה, וּמִכֹּל הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר הִדַּחְתִּים שָׁם; וְיָשְׁבוּ, עַל-אַדְמָתָם.

ירמי'ה לג, טו: בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא, **אַצְמִיחַ לְדָוִד צֶמַח צְדָקָה**; וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה, בָּאָרֶץ. **טז** בַּיָּמִים הָהֵם תִּוָּשַׁע יְהוּדָה, וִירוּשָׁלַם תִּשְׁכֹּון לָבֶטַח; וְזֶה אֲשֶׁר-יִקְרָא-לָהּ, יְהוָה צִדְקֵנוּ. {ס} **יז** כִּי-כֹה, אָמַר יְהוָה: לֹא-יִכָּרֵת לְדָוִד--אִישׁ, יֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא בֵּית-יִשְׂרָאֵל. **יח** וְלַכֹּהֲנִים, הַלְוִיִּם, לֹא-יִכָּרֵת אִישׁ, מִלְּפָנַי: מַעֲלֶה עוֹלָה וּמַקְטִיר מִנְחָה, וְעֹשֶׂה זֶבַח--כָּל-הַיָּמִים. {פ}

השם "צמח" בתפלה

תפלת שמונה עשרה: "את **צמח דוד עבדך** מהרה תצמיח"

הושענות ליום הושענא רבא: קול **צמח איש צמח שמו, הוא דוד בעצמו,** מבשר ואומר.

השם "צמח" ושם "מנחם" = אותו 'שם' ואותו 'אדם'!

איכה רבה (וילנא) פרשה א, נא: כי רחק ממני מנחם משיב נפשי, מה שמו של מלך המשיח ... ר' יהושע ב"ל אמר צמח שמו, שנא' (זכריה ו') הנה איש **צמח שמו** ומתחתיו יצמח, ר' יודן בשם ר' איבו אמר **מנחם שמו** שנא' כי רחק ממני מנחם, א"ר חנינא ו**לא פליגי חושבנא דדין כחושבנא דדין, <u>הוא מנחם הוא צמח</u>!**

(וכעי"ז גם ירושלמי ברכות פ"ב דף יז – **הוא צמח הוא מנחם**, ועיין בספר 'התורה התמימה' תהילים קאפיטל יח עה"פ "ועושה חסד למשיחי" שמבאר החילוק בין השיטות דר' יהושע ור' יודן, שאיברא שצמח ומנחם עולים במנין וחשבון אחד, ושוים אהדדי אבל בהא פליגי: מר סבר שצמח הוא שם העצמי ומנחם הוא שם התואר על ש'ינחם' את ישראל. ומר סבר ששמו העצמי הוא 'מנחם', וצמח הוא לשון ושם התואר על שיצמיח ישועה. והבן.

רד"ק זכריה פרק ג פסוק ח: ויש מפרשים **כי צמח זה המלך המשיח** אמר אף על פי שזאת הישועה אני מביא לכם עוד אביא לכם ישועה גדולה ממנה בזמן שאביא את **עבדי צמח** ועוד דרשו בו כי המשיח מנחם שמו **ומנחם בגימטריא צמח** וכתרגום יונתן ית עבדי משיחא:

פירוש השם צמח והקשר להגאולה

רש"י זכריה פרק ו פסוק יב צמח שמו - הוא זרובבל האמור למעלה הנני מביא את עבדי צמח **ועל שם שצמחה גדולתו <u>מעט מעט</u>** ויש פותרים אותו במלך המשיח ...

תלמוד ירושלמי (מסכת יומא פרק ג (דף יד) ר' חייא רובה ור"ש בן חלפתא הוו מהלכין בהדא בקעת ארבל בקריצתא, ראו אילת השחר שבקע אורה א"ר חייא רובה לר"ש בן חלפתא בר ר' **כך היא גאולתן של ישראל**

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

בתחילה קימעא קימעא *(ע"ד פירוש רש"י שצמח ענינו צמיחת [הגאולה] "מעט מעט")* כל שהיא הולכת **היא הולכת ומאיר** *(וז"ס משמעות "צמח מאיר"!)*

פרקי דרבי אליעזר פרק מח (מז): ר' אליעזר אומר חמשה אותיות שנכפלו בכל האותיות שבתורה כלם לסוד גאולות...פ"ף בו נגאלו אבותינו ממצרים, שנ' פקוד פקדתי, [הערת כ"ק אדמו"ר בשיחת אחרי תנש"א הערה 126 : ולהעיר שמשה הי' בן **פ'** כשגאל ישראל ממצרים] **צ"ץ בו עתיד הקב"ה לגאול את ישראל משעבוד ארבע מלכיות ולאמר להם צמח צמחתי לכם, שנ'...איש צמח שמו** ומתחתיו יצמח (ובהערת כ"ק אדמו"ר הנ"ל מעיר גם על השינויים בבמדבר רבה ס"פ קרח ומציין לעיין בפי' הרד"ל לפרקי דר"א ועיין עוד מה שצויין שם בההערה)

השם "צמח" במשנתו של נשיא דורנו

- **משיחת ש"פ יתרו כ"ב שבט תש"נ:** ..."ויש להוסיף ולהעיר בנוגע לשמותיו של הצ"צ – ש"מנחם" בגימטריא "צמח", ו"מענדל" בגימטריא "צדק" ב' שמותיו של משיח צדקנו (ועיין ש"פ תרומה תש"נ)
- **משיחת ליל ה' דחג הסוכות תשמ"ז:** ... תוכנו של השם "צמח צדק" [שהוא הגימטריא של השם מנחם מענדל] רומז למשיח צדקנו **"צמח"** - כידוע ששמו של משיח הוא "צמח" וכפי שאומרים ב'הושענות' - "איש **צמח** שמו", ו**"צדק"** - הוא אחד הסימנים דמשיח, כמ"ש בנבואת ישעי' בנוגע למשיח צדקנו שהנהגתו תהי' באופן ד"ושפט **בצדק** גו' והי' **צדק** אזור מתניו"

כלומר בשם זה מתבטא האמונה של החסידים שכל חסיד מאמין באמונה שלימה שהרבי שבדורו - בדוגמת נשיא דורנו- הוא הוא המשיח ואילו זכינו הי' הדבר מתקיים באופן גלוי בעיני בשר משיח בגלוי

...השם צמח ("צמח שמו") מלשון צמיחה, מורה שישנו זמן שאינו בגלוי וצריך לצמוח ולהתגלות כו' ולאידך על הפסוק ורוח אלקים מרחפת על פני המים אמרו חז"ל זה רוחו של מלך המשיח היינו שמציאותו של מלך המשיח קדמה לכל הבריאה כולה והענין בזה -ע"פ האמור לעיל- שמציאותו של מלך המשיח ישנה כבר בהתחלת הבריאה (ופשיטא לפני כללות הענין דמעשה המצוות והפכם כו' שהתחיל במתן תורה) אלא שהגילוי במציאות העולם ("צמח") נתעכב כו', מכיון ש"לא זכיתם", אבל אעפ"כ תכלית הכוונה ד"לא זכיתם" היא כאמור שע"ז יבואו לעילוי גדול יותר מאשר אילו זכיתם

- **כינוס השלוחים תשמ"ט** - *הזכרת שמו של משיח מזרז ביאתו* – "וואס דורך דערמאנען משיח'ס נאמען – איז דאס שוין מעורר ומזרז און ס'ווערט "געבראכט" דער וועמענס נאמען מ'האט דערמאנט, וויבאלד אז מ'דערמאנט אים באופן המיוסד ע"פ תורה, וואס זי איז תורת אמת און (אויך) תורת חיים, הוראה בחיים, **ביז אז מ'ברענגט אראפ בפועל די גאולה ע"י צמח שמו, תיכף ומיד ממש**.

און דעמולט גייט מען צוזאמען מיט משיחן, און צוזאמען מיט נשיא דורנו וכל בני ובנות ישראל, אנשים נשים וטף, אין אן אופן פון "שמח" און "תשמח" און "הקהל"... אז אלע זיינען אין אן אופן פון "תמים" מיו אלע פירושים שבדבר אנהויבנדיק פון דער פירוש בפשטות : ס'ווערט גאנצקייט ביי יעקער אידן אין זיין לעבן סיי בגשמיות סיי ברוחניות

- **האזינו תנש"א** "... נוסף אויף דעם וואס מ'טראכט בשעת מעשה וועגן שמם הפרטי און דער פירוש אין די נעמען (כמובאר ומדובר בכ"מ) : ...**דער צמח צדק – מנחם מענדל, שמו של משיח צדקנו וכינוי השם.**

נספח: התבטאות הרבי כשניתוסף השם "מנחם" לשמו של ר' מאיר בלוי ע"ה

כשבאתי בקשרי השידוכין עם זוגתי שתחי בהסכמת וברכת הרבי, כתבתי ששמי ושם חמי שווים, "מאיר", וענה הרבי : להוסיף שם, וציין להצ"צ הידוע, והוסיף "ויהא לאורך ימים ושנים טובות". הוספתי לעצמי את השם 'מנחם'. והנה זמן קצר לאח"ז הייתי ביחידות ליום הולדת, וחתמתי את שמי 'מנחם מאיר', וע"ז שאל הרבי) ביחידות "השם שלך הוא מנחם"? עניתי : שהרבי אמר לי (כנ"ל) להוסיף שם, והוספתי לעצמי את השם 'מנחם' הרבי הגיב : 'א גלייכע זאך'!

השם מאיר ועניו

"...מֵאִיר עֵינֵי שְׁנֵיהֶם הוי'ה" – משלי כט יג

- **תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב:** תנא: לא רבי מאיר שמו אלא רבי נהוראי שמו, ולמה נקרא שמו רבי מאיר - שהוא מאיר עיני חכמים בהלכה.
- **משיחת שמח"ת תשמ"ו:** "ויש להוסיף בזה ע"פ המבואר במדרש שבתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור, אור במקום עור. ענינו של רבי מאיר הוא "מאיר עיני חכמים" ועד כדי כך שאפילו לאחרי שהאיר את עיניהם "לא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו".
כלומר אצל ר"מ האיר אור שלמעלה משכלם של שאר התנאים ולכן מצא בתורה 'אור', שאחרים לא היו יכולים למצוא ובהתאם לכך גילה רבי מאיר שתוכנם וענינם האמיתי ד'כתנות עור' הוא 'כתנות אור', היינו שמענין העור בעי"ן עושים אור באל"ף כמבואר ברשימות הצ"צ החילוק שבין א' לע' 'אור' ו'עור'.
ונקודת הביאור בזה באותיות פשוטות אל"ף רומז על הקב"ה אלופו של עולם וכן על בנ"י "שלוחו של אדם -העליון- כמותו" שלכן כשם שהקב"ה הוא הוי' אחד כך בנ"י הם גוי אחד בארץ.
ולאחרי כן נעשה הענין דעי"ן "יצב גבולות עמים למספר בני ישראל", למספר 'שבעים' נפש של בנ"י שירדו למצרים הציב גבולות עמים 'שבעים לשון'. כלומר, שעי"ן מורה על מציאות העולם שבעים אומות העולם ונמצא שכאשר באה 'תורה אור' לפעול 'בעולם' מוצאת התורה את העולם לא במצב של אל"ף אלופו של עולם ה' אחד וגוי אחד כי אם במצב של עי"ן ושם צריכה להיות הפעולה דתורה אור **ובפרט ע"י רבי מאיר שמגלה את האור שבתורה עד שמאיר עיני הכמים לגלות שענינו האמיתי והפנימי דעי"ן הוא אל"ף** ובנדו"ד במקום כתנות עור כתנות אור. (עיין גם ספר הליקוטים ערך "מאיר, רבי מאיר")

אודות התנא רבי מאיר

- **תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב:** אמר רבי אחא בר חנינא: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו - שלא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו. שהוא אומר על טמא טהור ומראה לו פנים, על טהור טמא ומראה לו פנים.
- **תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כד עמוד א:** כל הרואה רבי מאיר בבית המדרש כאילו עוקר הרי הרים וטוחנן זה בזה!
- **תורה אור (לאדה"ז) תולדות כ,ג:** והנה נודע כי החיות בעשר כתרין דמסאבותא הוא מפני כי חיל בלע ויקיאנו ועת אשר שלט האדם באדם לרע לו והוא מפני הנצוצות שנפלו בהם בתחלת בריאת העולם בשבה"כ וימלך וימת כו' וגם מחמת חטא עה"ד כמ"ש בס' הגלגולים ולפיכך נמשך להם החיות בם שהוא בסוד גלות כמארז"ל לא גלו ישראל אלא כדי להוסיף עליהם גרי' וכן בעשו היו ניצוצות **כמו רבי מאיר** ואונקלוס ושמעי' ואבטליון ועובדיה ומהם הי' ציד בפיו והי' רוצה יצחק להוציא ממנו בעצמו שלא ע"י יעקב ... אך מ"מ טעה בזה שאין עשו כדאי בבחי' זו כ"א ע"י יעקב ... (ועיין גם ספר השיחות תש"נ פרשת ויצא בענין זה)

טעימה ממשנתו של רבי מאיר

- **תלמוד בבלי מסכת יומא דף פג עמוד ב:** "רבי מאיר הוה דייק בשמא"
ועיין **במאמר ד"ה באתי לגני ה'תשט"ז** (עמ' 28)וז"ל ..בזה (בשם הניתן לילד) תלויים המאורעות שיארעו עם הנשמה בגוף במשך הזמן. אבל עכשיו שאנו קוראים בנינו על שם אבותינו (כדאיתא במדרש שם), והרי אין אנו יודעים השרש ומקור כו'. ומ"מ, גילה לנו האריז"ל שגם אלו השמות אינם דרך מקרה או רצון האב ואם לקרותו כך, אלא הקב"ה הוא הנותן שכל חכמה ודעת בלב אביו ואמו לקרותו בשם שהוא

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

משורש נשמתו של הבן. ומסיים, שזהו ג"כ מ"ש רז"ל שר' מאיר הוה דייק בשמא, דבתורתו של ר"מ כתוב כתנות אור (לא בעי"ן, אלא באל"ף), לפי שאצלו לא הי' ענין של קליפה כלל, דקליפתו זרק, שהי' מאיר אצלו האמת כמו שהוא, ולכן הכיר מהשם את שרש הנשמה שבגוף, ובמילא הי' יכול לידע את המאורעות שיארעו עם הנשמה בגוף. והנה כיון שהשמות שבלה"ק אינם שמות הסכמיים, אלא כל שם הוא שרשו של הדבר הנקרא בשם זה, והוא גם חיותו של הדבר, שעל ידו נברא מאין ליש, ולא באופן שנברא ע"י השם פעם אחת ושוב אינו זקוק להשם, אלא שם זה מהוה אותו בכל עת ובכל רגע, כפי שמאריך רבינו הזקן

- **לקו"ש חי"ב עמ' 120:** בשיחת בההדרן על מסכת בכורות בו מבאר כ"ק אדמו"ר שיטת רבי מאיר שהאיכות מכריע כמות ובזה מבאר מדוע רצה להעביר רשב"ג מהנשיאות הואיל ולא היה יכול ל"**גלי** עוקצין" בעמקות -- ולבסוף נקנס שבכל סוגיא שקשור עם מחלוקת איכות לעומת כמות לא מסקי' בשמי' אלא נקרא בשם 'אחרים'
- **מסכת אבות פרק ד':** שני מאמרי חז"ל במסכת אבות פ"ד (ע"פ גירסא המתוקנת של אדה"ז בסידורו) ועיין בביאור כ"ק אדמו"ר -ש"פ תבוא תשמ"ג - בהקשר בין שני מאמרים אלה של רבי מאיר והשייכות לשיטתו ומשנתו

משנה י: "רבי מאיר אומר הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה והוי שפל רוח בפני כל אדם

משנה כ: רבי [מאיר] אומר אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו יש קנקן חדש מלא ישן וישן שאפילו חדש אין בו:

תורה חדשה והילכתא אליבא דבית שמאי לעת"ל – ועד"ז ברבי מאיר

עיין **בספר השיחות תנש"א** בענין תורה חדשה לעתיד לבוא והלכה כבית שמאי לעת"ל הגם שלכאורה "התורה הזה לא תהי' מוחלפת", וז"ל

ובטעם הדבר שלעתיד לבוא ישתנה שיקול הדעת דחכמי ישראל לנטות לדעת ב"ש יש לומר ע"פ דברי הגמרא ש"ב"ש מחדדי טפי" שמעלתם בחכמת התורה גדולה ממעלת ב"ה אלא שבזמן הזה אין הלכה כמותם כיון שרוב חכמי ישראל שמכריעים ההלכה ע"פ דעתם לא הגיעו למעלה זו **וע"ד מארז"ל שלא קבעו הלכה כרבי מאיר אף שאין בדורו כמותו משום ש"לא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו"** משא"כ לעת"ל שיהיו כל ישראל ועאכו"כ אלו שיבחרו מכל ישראל לב"ד הגדול שבירושלים חכמים גדולים, תהי' אצל רובם ואולי אצל כולם מעלת החכמה דב"ש שמחדדי טפי ולכן יפסקו ע"פ כללי התורה בדעת ב"ש ונמצא שלעתיד לבוא יהי' שינוי בהלכות התורה ע"פ טבע שכל האדם כתוצאה מדרגא נעלית יותר בלימוד התורה ....

בענין רבי מאיר וספר תורה של רבי מאיר "כתנות אור" (באל"ף) – במשנתם של רבותינו נשיאנו

ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב "כתנות אור"

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה כ סימן יב

האם היתה כתובה אל"ף בשמיות או שנהגו רק ברוחניות? מהו משמעות החילוק? וההוראה?

בתורת הרב המגיד

ספר אור תורה להרב המגיד ממעזריטש בראשית (יד) ועל פי זה מובן מ"ש בתורתו של רבי מאיר היה כתוב כתנות אור בא'. ויש לדקדק למה אמרו בתורתו של ר' מאיר, הוה ליה למימר בתורה שכתב ר' מאיר[כתיב] כתנות אור בא'. ועוד, אם הוא כפשוטו האיך החליף ר' מאיר ע' בא', הלוא היה ראוי [לו] לראות בספר עזרא [נ"א: העזרה] שממנו היו מגיהים כל הספקות וחסרות ויתרות. ובלא זה קשה על ר' מאיר, שכל התורה ראוי לכתוב על ידו, שעפעפיו יישירו נגדו, והאיך כתב א' במקום ע', ומה גם שפשט התיבה נשתנה. ויש לומר על פי מ"ש רז"ל לא ר' מאיר שמו אלא ר' נהוראי שמו, ולמה נקרא [שמו] ר' מאיר שהיה מאי"ר עיני חכמים בהלכה, ויש אומרים שהיה נקרא ר' נהוראי וכו'. ופי' שהיה שורש נשמתו מהשכל הקדום שהחכמה מקבלת הימנו,

והיה יכול להאיר ולהנהיר עיני חכמים שהיה שורשם מחכמה והוא היה מעולם המשפיע לחכמה. והיתה תורתו שלמד ר' מאיר זך בלי סיג ושמרים המעורבים, שהם הקושיות והאיבעיות כידוע בספר הזוהר שהם מסטרא דכתנות עור שהם הקליפות, רק תורתו היתה זכה משורש נשמתו כמ"ש עליו עפעפיו יישירו נגדו. ואף שנאמר בו מראה מ"ט פנים טהור וכו', הכוונה היה בכל זה להראות לחכמים שיש לנטות לכאן ולכאן מצד הסברא, והמבין יבין וישכיל ויברור הטוב והאמת והישר. אבל האמת שהיתה תורתו בלי שום סיג ועירוב ובלי שום ספק, ולכך לא אמרו עליו שהיה מראה לחכמים, כי אם שהיה מראה להם שיש דעת נוטה לב' הפנים. ולכן אמרו עליו שלא יכלו לעמוד על סו"ף דעתו, שהיא מדריגה התחתונה, [ואם על סוף דעתו שלו] לא היו יכולים להשיגו ולעמוד בו מכל שכן על תחילת דעתו. וז"ש בתורתו של ר' מאיר, והוא כמ"ש רז"ל מתחילה נקרא תורת ה' ואחר שעמל האדם נקרא תורתו. ופי' בתורתו, בלמודו שלמד ר' מאיר, היה כתוב, כלומר נחקקו בו הדברים כנתינתו מסיני חקוק וחרות על לוח לבו, כתנות אור, רצונו לומר תורתו שהיא הקדושה בלי סיג ועירוב.

גם בזה אפשר לומר כוונת רז"ל שאמרו ר' מאיר רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק. ויש לדקדק שהיה לו למימר כסדר, מתחילה קולפין הקליפה וזורקין ואחר כך נאכל המאכל. וי"ל כי באמת ר' מאיר לא זרק הקליפה בשעת אכילה, דהיינו בשעה שלמד תורה מפי אחר. ואף שהיה תורתו של אחר מעורב ברע, אף על פי כן למד ממנו ולא היה לו פחד מחמת הסיגים, כי כבר נתברר ונזדכך מאוד וכבר זרק הקליפה כשלמד מתחילת תורתו בכתנות או"ר כנזכר. לכן היה יכול לברר גם כן מתורתו של אחר הטוב מן הרע, וזהו תוכו אכל.

גם אפשר לומר כי מ"ש רז"ל ר' מאיר דייק בשמא, אפשר לומר כמו [שנאמר] באדם הראשון וכל אשר יקרא לו האדם הוא שמו, ואחר שהביא הקב"ה כל בהמות וחיות וכו' אמר לזה נאה לקרותו וכו', כי מכח גודל החכמה יתירה שהיה בו היה יודע שורש כל נברא מאין נברא ומאיזה שורש הוא, והיה קורא שמו בשורשו, מה שלא היו יכולין המלאכים להשיג ולקרות שמות כאלו, כמ"ש שם במדרש. וכן הענין גבי ר' מאיר, כי מגודל חכמתו היה יודע שורש נשמות של כל אחד ואחד מהיכן שורשו אם טוב וכו'. וזהו מדייק בשמא.

בתורת אדמו"ר הזקן

מאמרי אדמו"ר הזקן בראשית דף נא: ובכ"ז יובן מארז"ל ע"פ ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות אור ובתורתו של ר' מאיר כתיב אור באל"ף דהנה ידוע שבחי' אדם וחוה למע' הוא בחי' ז"א ונוק' דאצי' מ"ה וב"ן שהוא הוי' אלקי' כמ"ש כי שמש ומגן כו' והנה מבואר למעלה שבחי' הצמצום והסתר אור העצם דאלקי' הוא הנק' בחי' לבוש להעלים האור כדי שיהי' בחי' יש נפרד ואם לאו הי' הכל בבחי' אלקי' וזהו ויעש ה' לאדם ולאשתו כתנות כתונות עור וילבישם עלה להם בחי' לבוש להעלים קצת האור כמ"ש בע"ח שזהו בחי' לבוש החשמ"ל שמלביש לזו"נ עד תחת רגליהם והוא של עור דוקא כי העור הוא הלבוש שמעלים ומכסה לגמרי עצם האור ורק דרך נקבי העור בוקע ההארה והיינו כע' שרים דעשי' שאור אלקי' מוסתר בה לגמרי ואינם מקבלי' רק מבחי' נקבי לבושי העור שבוקע לחוץ כמ"ש במ"א שיש בעור ג' עורות והן ג' אותיות מחודו"מ ונקבי העור הוא נקבי החלל שבין צירוף לצירוף כמו ד"מ ניקבי העור של עולם עשי' יוצא

וזהו ענין הבדלה המבדיל בין קודש לחול בין ישראל לעמים שבאוה"ע אור האלקי' מתלבש במסך של עור מבדיל ונק' נעל כמ"ש מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב בחי' ט"ל שנק' בת נדיב מנדיבות החסד דאברהם כמ"ש והוכן בחסד כסאך וז"ש דחנוך הי' תופר מנעלים לשכינה ולעתיד כתי' וירדך בנעלי' כו' אבל לישראל אין זה כתנות עור בעין אלא בא' שהוא אור גמור והיינו לאחר הבירור שיתבררו הע"ש דנוגה דעשי' והבירור הוא בחכ' דוקא כידוע דבחכ' דוקא אתברירו שהוא אות א' דאלפך חכ' ע"כ נעשה מן ע' א' ונק' אור היפך עור כי האור בחי' גילוי אור אלקי בלי הסתר והעלם כלל וכמ"ש ולא יכנף עוד מוריך כו' בלי לבוש חשמ"ל זה שנק' כתנות עור כי יהפך מן ההסתר שנק' עור לגילוי שנק' אור כמו"כ גם עכשיו בג"ע דבריא' ויצי' אין לבוש זה דכתנות עור דזו"נ בבחי' הסתר אלא בגילוי ונק' כתנות אור בא' ונק' לבוש של אור החכ' כמו שמצינו לפעמי' שהאור דחכ' נק' לבוש וכמו בחכ' שבתו' עוטה אור כשלמה כו' והוא בחי' מקיפי' שנעשה כמו לבוש המקבל לבוש של אור היפך לבוש עור המסתיר כו' ואמנם מפני סיבת ההסתר בלבוש עור המבדיל הוא שנעשה האור בבחי' או"ח למע' מבחי' או"פ דחכ' שנק' אדם בגימט' מ"ה כנ"ל בענין המבדיל המראה ואז נק' כתנות אור בבחי' המקיפי' וזהו שאמרו בתורתו של ר' מאיר הי' כתוב כתנות עור בא' שהוא לאחר הבירור בבחי' או"ח אבל תו' עדיין מתלבשת בע"ש לברר ולהבדיל בין טמא לטהור ע"כ כתוב כתנות עור בעיין והטעם בתורתו שר"מ דלכאו' איך

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

הי' יכולת ר"מ לשנות אות ע' לא' אך מפני שר"מ לא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו אומר על טמא טהור ומראה לו פנים ועל טהור טמא כו' זהו למע' מבחי' מ"ט פנים טהור כו' שהוא במדו' שמקבלי' מחכ' ושרש תורתו של ר"מ באלף דחכ' עצמה שלמע' מהתחלקות המדו' דטמא וטהור כו' כמ"ש במ"א ע"כ בתורתו של ר"מ הי' כתוב כתנות אור בא'

בתורת אדמו"ר האמצעי

אמרי בינה לאדמו"ר האמצעי שער הציצית (ז, ד) וכענין ובתורתו של ר"מ כתוב כתנות אור באלף שזהו מבחי' אורדתורה כמו שהיא טרם שירדה לברר עה"ד טו"ר כו' ושרש הענין ידוע דההתורה שרשה בעה"ח ממש שלמעלה מעה"ד והוא מ"ש ותורה אור ומה שירדה לברר לעה"ד כו' הוא בחי' חצוניות ואחוריים שבה ולאחר הברור דעה"ד עפ"י התורה דבחכמ' אתברירו חזרה לקדמותה בבחי' פנימית האור דתורה וזהו כתנות אור בחי' זיהרא עלאה כו'

בתורת אדמו"ר הצמח צדק

דרך מצותיך לה"צמח צדק" מצות מילה (ח,א) וז"ס כתנות אור בא' (ע' בראשית רבה פ"כ מי"ב) שהי' כתוב בתורתו של ר"מ המאיר לארץ ולדרים עלי' דרך הפרסא שמשם הי' שורש נשמת ר' מאיר, אמנם כתנות עור בעי"ן הוא לבוש גס המסתיר לגמרי והוא ההבדלה שבין טהור לטמא שאחרי הבדלה זו הם הטמאים העושים עצמם יש גמור וזהו כלל גדול והוא שעיקר ההבדל בין סט' דקדושה לסט"א שבקדושה הוא בחי' הביטול, שבקדושה

ספר החקירה לה"צמח צדק" [דרך אמונה] ויעש כו' כתנות עור (סז, ב) ו* בפ' פקודי דרכ"ט ע"ב מה כתיב ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם בקדמיתא הוו כתנות אור דההוא נהורא עילאה דשמש ביה בג"ע כו', כיון דאתתרך מתמן איצטריך למלבושא אחרא דכתיב ויעש ה' אלקים לאדם

ט בשל"ה דט"ז ע"ב פי' ע"ד במחשכים הושיבני זהו תלמוד בבלי, והרי תורה אור, אלא שפנימית התורה נק' אור ה' פעמים אור ה' חומשי אור ונגנז האור שאין מתגלה הפנימית, רק נתגשמה התורה בנגלות, זהו שמבחי' כתנות אור נעשה כתנות עור, אך שיתרון האור נמשך מן החשך ע"ד חד מינן כי סליק להתם כתרי מינייהו, וכמ"ש דשמ"א סע"א פ' תזריע שזהו ענין מי יתן טהור מטמא, (וכ"כ דף ר"ח ע"א ודף ק"ע ע"ב), ולכן תרגם כתנות עור לבושין דיקר.

י די"ט ע"א כ' שפי' כתנות עור וילבישם זהו הגוף ע"ד עור ובשר תלבישני שאחר החטא נעשה הגוף חומרי, משא"כ קודם החטא היה גוף קדוש זך ונקי, ונק' כתנות אור, וכ"כ בפ' וישב דרצ"ז ב' כי קודם שחטא היה כתנות אור אף הגוף אור ומאיר כמו הנשמה כו' זה מאור הגדול וזה מאור הקטן, ועמ"ש בענין עצו כפריו, ועיין מזה דף מ"ד סע"א ורע"ב הנשמה בגוף אור זהו כתנת אור והגוף אור בגוף עור כתנת עור כבלע את הקדש בנרתק שלו אבל לא נתבטל כתנת אור רק נבלע בנרתק עכ"ל.

יא קטו"ב בענין תפילין שנק' כתנות עור אכן למעלה הם כתנות אור, וכ"כ דקע"א ב', דרכא"א כתנות עור מסך מבדיל כו', דר"צ ע"א ענין שבתורתו של ר"מ היה כתוב כתנות אור, ויחי דש"ה ע"א ענין שהתפילין הם לנו כתנות אור ותיקון לנו כמו לאדה"ר, ובפ' במדבר דשמ"ו ב' כ' כשנתלבשו התפילין צמצום האורות במט"ט נק' כתנות עור וכשהם בת"ת דאצי' נק' כתנות אור.

בתורת אדמו"ר המהר"ש

תורת שמואל תר"ם ח"ב (הנחות) כנשר יעיר קנו (עמ' תתקלט) : כמו"כ המצות הם ג"כ כלים שהם כלים לא"ס בעל הרצון. אך זהו כשלא פגם וקיים תומ"צ ה"ה ממשיך משם לבושים אבל אם פגם הנה ע"ז כתי' ישאהו על אברתו שצריך להמשיך ממקום גבוה יותר ממצות ומשם נלקח לבושים. והענין הוא כי הנה בתורתו של ר' מאיר הי' כתוב כתנות אור באלף ולכאורה מהו פי' של אור בא'

אך הנה ענין עור בע' הוא מלשון עורות מעובדים, שהעור קודם שנעבד הי' קשה וע"י עיבודו בדריכה ובעיטה פועלים בו ריכוך שיהי' ראוי לדבר הצריך. וכן הענין כי באדם כתי' לעבוד את האדמה כי ניתנה לו התומ"צ שע"ז ירכך את חומריות וגסות הגוף ונה"ב וזהו כתנות עור בע', אך הבע"ת לוקח לו לבושים מכתנות אור

באי. וענין אור באי הענין הוא כי הנה ידוע שמצות נקי בשי כלים, וכלים ולבושים הויע אי, וידוע אשר שרש הלבושים קדם לשרש האורות.

בתורת אדמו"ר הרש"ב

המשך תער"ב ש"פ ויצא, תער"ג (עמי רה) האור בגילוי כוי וז"ע כתנות אור שאינו מעלים כלל כ"א רק מגלה כוי). וכמו במ"ת שהיי גילוי אוא"ס למטה והיינו שהיי גילוי האציי למטה,

בתורת אדמו"ר הריי"ץ

מאמרי אדמו"ר הריי"ץ ש"פ שלח תרפ"ו ד"ה ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר: באדם הראשון קודם חטא עה"ד היי כתנות אור באל"ף שהיי האדם בדוגמא שלמעלה ואח"כ נעשה כתנות עור בעי"ן שנעשה בהגשמה כוי וכמ"ש השל"ה בכ"ד

בתורת רבינו נשיא דורנו

ספר השיחות שבת שובה תנש"א: ואולי יש לומר יתירה מזה א אויך אין דער תורה ווי זי געפינט זיך למטה בארץ דיו על הקלף [וואס די תורה נסעה וירדה כוי עד שנתלבשה בדברים גשמיים וענייני עולם הזה כוי ובצרופי אותיות גשמיות בדיו על הספר כוי] קען מען אויפטאן אז די תורה (א ספר תורה גשמי) זאל זיין "קרוב לשמים" - ע"ד ובדוגמא וואס "בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור" (און ניט "עור") דיש לומר (ע"פ הנ"ל) אז דאס איז געווען ניט נאר "ברוחניות", נאר אויך "כתוב" בגשמיות ממש דיו על הקלף - ווייל רבי מאיר איז על שם "מאיר עיני חכמים בהלכה" ביז אז "לא יכלו חבריו לעמוד על סוף דעתו" (און דערפאר איז לפעמים די הלכה ניט כמותו) ווייל רבי מאיר זייענדיק למטה בארץ איז געווען בדרגת "שמים" וי"ל אז דאס דריקט זיך אויך אויס אין דעם וואס סתם משנה רבי מאיר, און הלבה כסתם משנה - אז מצד דרגת רבי מאיר שלמעלה משם (סתם משנה) איז אזוי די הלכה בארץ הלזו התחתונה (וואו מ'האט דעם אנזאגג אז תורה "לא בשמים היא").

בתורת בעל הלקוטי לוי יצחק

לקוטי לוי יצחק בחקותי (ע' שלח-מז מיוסד על זהר בחקותי דף קטו ע"ב): והמשל דשוקא דבורסקי הוא על ארץ אויביהם הנה בורסקי הוא מקום שמעבידין בו העורות שיהיו ראויים למנעלים על הרגליים והיינו כי אחר החטא עה"ד כתיבו ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם הנה צריך לעבד את העור הזה הנמשך מצד חטא עה"ד שיהיי מעור בעי אור באי.

השם מאיר בהמשפחה

בעל מסירת נפש
וגדול חסידי הריי"ץ
הרה"ח ר' **מאיר אבצן** ע"ה

גדול מפיצי תורת רבו למרחקים
הרה"ח ר' "**מנחם**" – "**מאיר**" הכהן בלוי ע"ה

הקדוש רודף צדקה וחסד
הר"ר **מאיר** שמריהו שוחט הי"ד

ב"ה

שער המילה

ליקוט בענין "ואפשר למול לאחר זמן"
"...כמאן כרבי מאיר שהעומד ליחתך כחתוך דמי"

בענין דחיית המילה בספק בריא
"ירוק ביותר" (צהבת)
בהלכה ומנהג ובדרוש והגדה

מהוראת הצמח צדק – גם בספק ספיקא אין להקל

לדחות הברית גם בספק ספיקא

ב) הוראת[3] הוד כ"ק אאזמו"ר הצמח־צדק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אשר גם בספק ספיקא[4] שהנולד עוד לא התחזק כראוי הנה ע"פ התורה צריכים לדחות את הברית עד אשר יתחזק, ואין להקל בזה.

וידוע פס"ד הצ"צ[5] בנדון תינוק שהוא אדום שמספיקא יש להמתין עם הברי"מ שבע ימים לאחר שמבריא.

והורה כ"ק אדמו"ר שליט"א להמזכיר הרה"ת ר' חיים יהודה שי' קרינסקי, שגם כשתינוק "גועל" צריכים לחכות ז' ימים מעל"ע לאחר שהבריא.

והוסיף: לדחות[6] ברית אפשר, ולהחזיר נפש אחת מישראל — אי אפשר.

---

3) אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע ח"ט ע' צ. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ז ע' קמג. — ומוסיף שם וזלה"ק: וידוע הרמב"ם ספ"ג דמילה דמפרשו בצפנת פענח דס"ל דמילה לאח"ז מתקנת למפרע. עכלה"ק.

4) ש"ך יורה דעה סימן רסב ס"ק ג. וראה בערוך השלחן סימן הנ"ל ס"י שמביא בשם הנמק"י (בפ' הערל) ובשם הגר"א והעיטור שאם יש לו מיחוש הכי קטן לא יעשו את הברית עד שיבריא. וראה ג"כ בספר כורת הברית על סימן רסב ס' ב אות ה שם.

5) פסקי דינים צמח צדק יו"ד סימן רסג.

6) ראה רמב"ם הל' מילה פ"א סי"ח.

אגרת מאדמו"ר הריי"ץ ח"ט עמ' צ – להחמיר גם בספק ספיקא

ב'תתסד

ב"ה י"ט אד"ר תש"ו
ברוקלין

ידי"ע וו"ח אי"א הרב מוה"ר ... שי'

שלום וברכה!

במענה על כתבו, בטח זוכר הוא את אשר ספרתי לו מהוראת הוד כ"ק אאזמו"ר הצמח צדק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אשר גם בספק ספיקא שהנולד עוד לא התחזק כראוי הנה עפ"י התורה צריכים לדחות את הברית עד אשר יתחזק, ואין לחקל בזה והשי"ת יצליחם בגשמיות וברוחניות,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר.

שיטת הרבי להחמיר ולדחות הברית מילה כשישנו ספק וזאת גם:
1) כשמתירים הרופאים 2) וישנם מוהלים המורים להתיר 3) וכבר הורה הרב שמותר למול בשמיני...

[ב"ה, יו"ד שבט תשל"ו]

שאלה:

המשקל של בננו- מתחת לשש פונט, יש מוהל שמוכן לעשות הברית, גם הרופא מתיר, וכן הגרז"ש דווארקין אמר לי שמותר לעשות הברית אפילו היום.

אולם כו"כ מוהלים מקפידים שלא לעשות ברית עד שיהי' לילד משקל 6 פונט.

מענה:

יספר כ"ז להרב שיחי', ובטח יורה שבכיו"ב ספיקו לחומרא, ובלשון הידוע "אפשר למול אחר זמן", ויאיוש"ט.

אזכיר עה"צ.

אגרת מכ"ק אדמו"ר ח"ז עמ' קמג –
להחמיר גם בספק ספיקא – אבל משיבריא מלין מיד ואסור לדחותו יותר מטעמי נוחיות

ב'ג

ב"ה, ו' שבט, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי שני מכתביו (הא' בלי הוראת זמן הכתיבה, והשני מב' שבט) ובמענה על שאלותיו:

א) כמו שכותב גם הוא במכתבו, הוראה ששמע מפי כ"ק מו"ח אדמו"ר בשעתו, הנה הברית מילה צריך לעשות כשיהי' מצב בריאות בניו שיחיו בשלימות ואם יש איזה ספק או ס"ס, הרי אפשר לעשות למחר או למחרתיים. וידוע לשון הרמב"ם ספ"ג דמילה דמפרשו בצפנת פענח דס"ל דמילה לאח"ז מתקנת למפרע.

ב) בשאלתו אם לדחות הברית מילה עד שיהי' באפשר לעשות לשניהם ביחד, הנה איני מבין טעם זה, וצריך לעשות לזה כשיהי' הוא בריא ושלם, ולהשני כשיהי' הוא בריא ושלם, ואף אם לא יהי' בבת אחת.

ג) ע"ד ימים מיוחדים לעשות ב"מ שלא בזמנה, לא שמעתי בזה. ומוכח מכמה מקומות שאין בזה ימים מיוחדים. ואין לאַחַר מבלי טעם נכון.

ד) בנוגע להשמות שבדעתו לקרות בהם את בניו שיחיו, הנה ידענו בזה מכ"ק מו"ח אדמו"ר, אז אין דעם זאגט ער ניט, והענין מובן ע"פ המובא בכתבי האריז"ל, שמלמעלה נותנים להאב והאם הרעיון איזה שם ליתן לבניהם שהוא מתאים לנשמתו. ובמילא יקרא להם שמות שיסכימו עליהם הוא וזוגתו שיחיו, ויהי' לאריכות ימים ושנים טובות בגשמיות וברוחניות...

ו) מטובו למסור ברכת מזל טוב לזוגתו הרבנית תחי', וגם ברכתי לו ולה גם יחד, שיכניסו את בניהם הנולדים לבריתו של אברהם אבינו בשעה טובה ומוצלחת, וכשם שיכניסום לברית כן יכניסום לתורה ולחופה ולמעשים טובים ביחד עם בנם . . . שיחיו ויגדלום מתוך בריאת הנכונה ומתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

הוראת הרה"ג ר' זלמן שמעון דוואַרקין ז"ל – בענין צהבת

פינת ההלכה ומנהג

דחיית ברית-מילה
מאת: הרב יוסף שמחה גינזבורג
שיחת השבוע 1397

שאלה: באילו נסיבות דוחים את עריכת הברית של תינוק מהיום השמיני למועד אחר?

תשובה: הרמב"ם כתב בעניין זה: "סכנת נפשות דוחה את הכול, ואפשר למול לאחר זמן, ואי-אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם". מדיוק לשונו משמע, וכך הבין הגאון הרוגצ'ובי, שאם מלים באיחור מפני דרישות ההלכה, נחשב כאילו נימול התינוק למפרע בזמנו, כי ה'ברית', הקשר של כל יהודי עם הקב"ה, היא קשר חזק ועצמי, והמילה רק מגלה זאת אצלו.

הנה שניים מהמקרים שיש בהם חילוקי דעות הלכתיים:

משקל: יש מוהלים המקפידים שלא למול תינוק עד שיגיע למשקל 2.740 ק"ג, ויש הסבורים שצריך למול ביום השמיני גם במשקל נמוך יותר, אם הוא מעל 1.500 ק"ג ועומד בתנאי השחרור מהפגייה. הרבי מליובאוויטש כתב על כך: "בכיוצא-בזה, ספיקו – לחומרא" (הכוונה להחמיר בפיקוח נפש ולא למול).

צהבת: צהבת זיהומית היא מחלה לכל הדעות. יש מקילים למול במקרה של צהבת-יילודים. אחרים דורשים להמתין גם אז, עד שתרד הצהבת לגמרי. יש דורשים ירידה לרמות מסויימות. הרבי מליובאוויטש הורה להמתין לאחר שהיילוד התרפא ממנה ועד הברית שבעה ימים שלמים. הרב זלמן-שמעון דבורקין ז"ל, שהרבי הפנה אליו לקביעת הפרטים, קבע: עד דרגה 10 עושים מילה בזמנה. מ-10 עד 15 ממתינים שהצהבת תרד למטה מ-10, ומלים מיד (אולם מכיוון שכבר נדחה ואינו בזמנו, יש להמתין עוד יום, כדי שהצהבת תרד עוד קצת). למעלה מ-15 נקרא 'חולה בכל גופו' וממתינים עד שהצהבת תרד למטה מ-10, ואחר-כך ממתינים עוד שבעה ימים שלמים מעת-לעת.

מקורות: רמב"ם הל' מילה ספ"א, וצפנת פענח שם. לקוטי שיחות ח"ג פ' תזריע. היכל מנחם כרך א עמ' מו. תודה למוהל הרב משה קליין, ברוקלין נ"י. וראה אנציקלופדיה הלכתית-רפואית ח"ד ערך 'מילה' עמ' 547 ו-562.

במילה שלא בזמנה האם מותר לאחר קצת 'בו ביום' – ביום שהוקבע– בשביל ברוב עם – קושיא שלא תורצה

אגרות קודש תתצו

ב"ה, כ"א שבט, ה'תשי"א

הרה"ג והרה"ח הוו"ח אי"א נו"מ וכו'

מוהרש"ז שי'

שלום וברכה!

...ובמה דשאילנא קדמיכון אם למנוע המנהג שמאחרין המילה עד אחרי המנחה כדי שיהי' ברוב עם.

הנה זריזין מקדימין למצות דוחה לענין דברוב עם הדרת מלך כדמוכח בר"ה (לב, ב) , אבל לכאורה מילה שאני דטוב שתהי' בשמחה כמו שקיבלוה עליהם (שבת קל, א) ועייג"כ מגילה טז, ב כתובות ח, א. וביחוד נדה (לא, ב) :**כולם שמחים** כו' וזה דוחה לזריזים מקדל"מ שלכן בת"ב נדחה מאחרים המילה לאחר המנחה (שו"ע או"ח סו"ס תקנ"ט, ומה שאם חל בת"ב עצמו אין הדין כן הוא משום דאין החילוק בשמחה גדול כ"כ משא"כ בנדחה שמפסיק תעניתו).

והנה בשד"ח כללים מע' זיין כלל ג הביא מברכ"י או"ח ס"א חיי אדם כלל ס"ח ראה חיים פ' לך לך ולב חיים ח"ב סקכ"ז שאין לאחר פדה"ב בשביל זה וכותב בפשיטות שגם במילה הדין כן הוא.

ולפענ"ד חלוקים הם כנ"ל (ואין לומר דאדרבה במילה צ"ל הקדמה ביותר וביחוד, דהא בכל רגע של איחור ה"ה ערל ומאוסה הערלה כו' (ובמילא יקשה ג"כ על האיחור בת"ב הנ"ל) דשאני הכא דהתורה אמרה בפירוש וביום השמיני ולא הציבה גבולים ביום זה גופא, אלא דלפ"ז במילה שלא בזמנה צ"ל הקדמה נוסף על מה שבשאר מצות זריזין מקדימין (ועיין שד"ח שם) וא"כ דין מילה בת"ב הנ"ל יהי' רק במילה בזמנה, ול"מ כן, וי"ל ואכמ"ל).

נספח: מראי מקומות אם מותר לאחר ברית מילה שלא בזמנה

א) "כל יומא זימנא הוא" : עיין רמב"ם הלכות מילה פ"א ה"ב : "כל יום ויום שיעבור עליו" ובנודע ביהודה מהדו"ת יו"ד סימן קסו שלא לדחות מיום ליום שכל יומא זימנא הוא ועיין בפתחי תשובה יו"ד סימן רסה ס"ק ט בענין שני תינוקות מה קודם בזמנה או שלא בזמנה

ב) "כל רגע ורגע עובר עליו" – עיין בשו"ת להורות ח"ו סימן צ' מה שדייק ממשמעות לשון הרמב"ם בפיה"מ / ועיין בשו"ת דבר אברהם ח"א סימן ל"ג ובשו"ת תשובה מאהבה ח"א סימן פה

ועיין בשיעורי 'עולמות' שדנו ולקטו בזה

פסקי דינים לאדמו"ר הצמח צדק יורה דעה סימן רסג – מדוע מחמירים בירוק וכו'

סימן רסג

יש לעיין גבי תינוק שהוא אדום דממתינין לו עד שיבלע בו דמו אם מיד שנבלע בו דמו מהלינן ליה כמשמעות רש"י (פ' הערל דע"א) שאין נותנין ז' ימים אלא למי שחלצתו חמה. א"כ ה"ל לר"פ שם לשנוייא הב"ע שהיה אדום ונבלע דמו בין עשיי' לאכילה. אלא משמע דממתינין לו ז' ימים דהרמב"ם והטור כ'

חלצתו חמה וכיוצא בזה וברי"ן ס"פ ר"א דמילה כיוצא בזה היינו חולי כולל כל הגוף וה"ז חולי הוא כמ"ש הרמב"ם וג"כ חולי הכולל כל הגוף. וכ"מ בהגר"א סי' רס"ג סק"א אמ"ש וצריך ליזהר שהראה מקום לסי' רס"ב דהיינו שי"ל להמתין כו'. מיהו ל' הרמב"ם שנמצא בשמיני שלו ירוק משמע דא"צ להמתין דאל"כ אפי' אינו ירוק ואדום בשמיני שלו כ"א בימים ראשונים א"א למולו עד אחר שמיני. והראי' מר"פ אינה מכרעת כ"כ דהא כמ"כ המ"ל שהי' מעונן ונתפזרו העבים בין עשיי' לאכילה. והנה רש"י פי' שכל בשרו אדום ורמב"ם כ' כמו צבע. ואפ"ל מספיקא יש להמתין ז' ימים. בירוש' פר"א דמילה אי' דחלצתו חמה נותנין לו שלשים יום ע"ש. וקטן שנולד ביציו נפוחי' וע"י משיחה בשמן הוסר הניפוח וחזר לאיתנו יש להסתפק אם מלי' אותו מיד שחזר לאיתנו כדין כאב אבר א' או דילמא כיון שהוא באבר המילה חמיר טפי. ונ' ראיה ממ"ש רבינו ירוחם נ"א ח"ב ב' הרמ"ה בטומטום שנקרע ביום ח' ונמצא זכר דמלי' אותו מיד והוא מוכרח בגמ'. ולכאורה זהו ג"כ באבר המילה ואעפ"כ אין ממתינין ח' ימים משעת קריעה אלא משעת לידה. ויש לדחות דהתם אין זה כאב כלל באבר תדע דהא מהלינן לי' מיד ע' גמ' פ' הערל (ע"א ב') שנקרע ונמצא זכר ביני וביני היינו בין עשיי' לאכילה:

מהיות שהרב"י ביו"ד ה' מילה סי' רס"ב ד"ה גרסינן כתב בשם הריטב"א בענין יומא דעיבא ויומא דשותא שמי שאינו רוצה לסמוך על שומר פתאים. הרשות בידו לדחות מצות מילה בזמנה ושפיר עביד. הרי אף במקום שמוהלים עכשיו ואין חוששין כלל. הרשות לדחות משום שחושש ושפיר עביד. א"כ לדבריו כ"ש וק"ו בנד"ז שחוששין מחמת שאבי האם הי' לו חולי הרזון וכו' ומת בילדותו והנראה שהיה במשפחתו וכו'. שרשאי ומחוייב לדחות על זמן שבוע או שבועיים עד שיתחזק כחו מעט. לכן אף שהיש"ש ביבמות פרק הערל סי' ד' כתב דעכשיו לא בקיאינן ביומא דעיבא ויומא דשותא לכן אין לחוש לזה. זהו משום שבלא"ה הוא ענין רחוק מאד שיומא דעיבא יזיק להנימול. שהוא במטה בבית. אבל בנד"ז שהוא חשש חולי הגוף או אף אם נאמר שהוא רחוק (וצ"ע) עכ"ז ודאי רשאי לדחות. ומאחר שרשאי י"ל שבנד"ז גם מחוייב להמתין איזו זמן כמ"ש בש"ע סי' רס"ג סעיף א' וצריך ליזהר מאד בדברים אלו שאין מלין ולד שיש בו חשש כו' שאפשר כו' ואי אפשר כו' ע"ש. וביבמות ס"פ הבע"י (דף ס"ד סע"ב) בשלומא גבי מילה איכא משפחה דרפי דמא ואיכא משפחה דקמיט דמא וענין דרפי וקמיט יש לפרש לכאורה עפמ"ש בחולין פרק כל הבשר (דף קי"ב ע"ב) גבי דגים ועופות. אך אינו דומה דשם אומר דרפי קרמייהו. אך בלאו הכי כאן אי אפשר לומר דהפי' דרפי דמא ויצא דם הרבה מחמת המילה. דהא בעובדא דיבמות שמלה בנה ראשון ומת בנה שני ומת אמרינן דלא תמול השלישי אף שלא יצא ממנו שום דם יותר וכמ"ש בב"י סי' רס"ג ד"ה אשה שמלה בנה ראשון שכתב ומשמע ודאי דאפילו בדלית ביה שום חולי עסקינן ומשום דאיכא משפחה דרפי דמא עכ"ל. וא"כ אמאי לא פי' והוא שיצא מהם דם הרבה מחמת המילה. שזהו ענין דרפי דמא. אבל אם לא יצא דם יתיר כלל מחמת המילה. מלין השלישי. משמע ודאי דבכל ענין אין מלין השלישי. וא"כ עכצ"ל דפי' דאיכא משפחה דרפי דמא אע"פ שלא יצא דם יתיר כלל מ"מ זהו סכנה לו. וא"כ גם בנדון שאילתינו י"ל לדמות זה קצת למשפחה דרפי דמא. אף שאין יוצא דם יתיר כלל ע"י המילה. ועכ"פ לא לגמרי למשפחה דרפי דמא שאז אין למולו זמן רב כ"א לדחות המילה מן בזמנה על ערך שני שבועות:

בענין מילה שלא בזמנה

מיוסד על שיחת ש"פ תזריע ח"ג

מעובד ע"י מנחם מענדל הכהן בלוי

-א-

כתוב בתורה (ויקרא יב,ג) "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ" מכאן לאב שחייב למול בנו לשמונה ימים.

ויש לעיין ב'מילה שלא בזמנה' האם מקיים בזה מצות מילה בשלימותו, או שמצותו הוא רק לשמונה ימים?

ועיין בפירוש המשניות להרמב"ם ספי"ט דשבת שכתב וז"ל "אם עבר אדם ולא מל את בנו או יליד ביתו וחמל עליו ביום השמיני הרי זה עבר על מצות עשה גדולה וחמורה מאד שאין בכל המצות כמוה, **ולעולם אין לו תשלומין למצוה זו**, והרי עונו חמור ממי שעבר עליו חג הסוכות ולא עשה סוכה או ליל פסח ולא אכל מצה, אלא שעם כל זה לא נפטר מן המצוה, אלא עדין הוא מצווה ומחויב למולו תמיד, וכל זמן שלא מלו הרי הוא עובר על מצות עשה שהגיע זמנה, ואם מלו נסתלקה מעליו העברה וקיים המצוה. עכ"ל.

וכן מפורש בירושלמי ר"ה פ"א ה"א; "רבי חגיי בעא קומי רבי יוסה כתיב וביום השמיני ימול, עבר ולא מל? אמר ליה כי תדר נדר ליי' אלהיך לא תאחר לשלמו דבר שהוא ניתן לתשלומין יצא זה שאינו ניתן לתשלומין"

ומבואר שמצות מילה כתיקונו הוא בזמנו דוקא, ושלא בזמנה אינו תשלומין למילה בזמנה. ויש לעיין מה חסר במילה שלא בזמנה.

-ב-

והנה בלקו"ש ח"ג לך לך ס"ד מבאר במצות מילה ג' ענינים א) פעולת המילה. ב) שנעשה מהול. ג) שאינו ערל. ומבאר שם נפק"מ להלכה כשחסר אחד מתוך הג' ענינים. עיי"ש.

ואולי הי' מקום לומר שבמילה שלא בזמנה הגם שנעשה מהול ואינו ערל, מ"מ י"ל שחסר בהענין ד'פעולת המילה'.

אבל באמת לא משמע הכי מלשון הרמב"ם דלעיל שכתב "ואם מלו נסתלקה מעליו העבירה וקיים **המצוה**", ועוד יש להוסיף ע"פ מה שכתב האו"ה (שער נ"ח, קד) בהא דלא מברכין על ניקור בהמה אע"פ שמקיים בזה לאו ד"כל חלב לא תאכלו" משום דלא מברכין על מעשה שענינו ל"ת. וא"כ מהא דמברכין ברכה ד"להכניסו בבריתו של אברהם אבינו" מוכח שיש בזה לא רק ענין ד'שלא להיות ערל' אלא גם 'פעולת מצות המילה'.

אבל י"ל שאע"פ שמקיים מצות המילה, מ"מ לא הוי כהמצוה בזמנה. והוא מהא דילפינן במס' שבת (קלב,א) דדוקא מילה ביום השמיני בכוחו לדחות שבת ואפילו מכשיריו דוחין את השבת. משא"כ מילה שלא בזמנה אינו דוחה. מוכח דמצות מילה שלא בזמנה אינו בדרגת מילה בזמנה.

ונוסף לזה יש ג"כ הפגם והחסרון בכל הימים שעברו עליו ב'ערילתו' קודם שנימול.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

אבל באמת י"ל שחלוק בזה דין מילה שלא בזמנה באופן שחמל עליו, או שנתרשל מלמולו, ממילה שלא נתקיים בזמנו מטעם אונס. שי"ל שאם לא מל בזמנו מחמת איזה אונס יכול לתקן ולהשלים את העבר.

-ג-

ובהקדים דהנה בד"כ פעולה פועלת על העתיד ואין בכחו לפעול למפרע. אבל מ"מ מצינו כמה אופנים שהפעולה העכשיוי פועלת על העבר.

א) כשמברר-מגלה ואינו מחדש:

ולדוגמא מקוה שלא בדקוה ולאחר זמן בדקוה ונמצא בו פסול, נפסל למפרע! משא"כ מקוה שבדקוה ונמצא כשרה ולאחר זמן נתגלה בו פסול, נפסל רק מכאן ולהבא.

ובטעמו של דבר; דהנה, כשהיתה בחזקת כשרות ואח"כ נתגלה בו פסול, הפסול מחדש מציאות חדשה –אין לך אלא חידושו- ולכן מועלת רק להבא. אבל עד לרגע זה, בחזקתו הראשונה עומדת וכשרה. משא"כ אם מעולם לא היתה לה חזקת כשרות, ורק שהשתמשו בה מטעם ד'מנא לן למיפסלי-ה' א"כ כשנתגלה שפסולה, למפרע נפסלת! שהרי עכשיו נתגלה שמעולם לא היתה כשרה.

ובאמת מפורש הדברים בגמרא (ב"ק ע"ב: סנהדרין כז.) "עד זומם - אביי אמר: למפרע הוא נפסל, רבא אמר: מכאן ולהבא הוא נפסל. אביי אמר למפרע הוא נפסל, מההוא שעתא דאסהיד הוה ליה רשע, והתורה אמרה: אל תשת... רשע... עד; רבא אמר מכאן ולהבא הוא נפסל, עד זומם חידוש הוא, דהא תרי ותרי נינהו, מאי חזית דציית להני? ציית להני, הלכך אין לך בו אלא משעת חידוש ואילך.

ב) ענינים התלויים בקיום תנאי לאחר זמן:

בדין טבילת כלים צריך לטבול כל הכלי בבת אחת במקוה, ובלי דבר החוצץ, ועיין בגמרא (חולין עב:) בדין חלק מהכלי שעומד ליקצץ שלשיטת ר"מ כקצוץ דמי. ונמצא שקציצת הכלי לאחר זמן פועלת למפרע דמהני טבילתו. ואם יחליט שלא לקצצו נמצא שלמפרע דלא מהני טבילתו דהא לא נטבלה כל הכלי, וגם חלק זה שנמלך שלא לקצצו מהוה חציצה על החלק שנטבלה.

ולסיכום דבר שבא לאוקים ולברר, או דבר שמתחילה היתה תלוי בקיום תנאי פועלים למפרע, ודבר שבא לחדש אין לך בו אלא מחידושו ואילך.

והנה מצות מילה בפשטות הוי דומה לפעולה שמחדש מציאות חדשה "מהול" ומפקי ממציאותו הקודמת "ערל" וא"כ בפשטות פועלת רק להבא. ואם נימול לאח"ז א"א להשלים העבר.

-ד-

אבל עיין בלקו"ת (תזריע כא, א) וז"ל "אבל יש אתעדל"ע שהיא הגבה מאד נעלה מכפי אתעדל"ת שאין אתעדל"ת מגעת שם והיינו בחי' א"ק שהוא לפני אצילות שאינו מתלבש כלל בעולמות ושם הוא מקום המילה שהערלה חופפת ומסתרת על גילוי זה שא"א לו להתגלות במקום שיש ערלה וקליפה ח"ו"

ובביאור הדברים דהנה כל מצוה ממשיך ומגלה מאורו ית' להאיר בעולם. אבל מזה גופא שהגילוי נפעל ע"י קיום המצוה למטה מוכח שהגילוי שייכת עכ"פ בדקות להמטה ולכן מתפעלת ממנה. משא"כ מצות מילה מבאר אדה"ז שאינו מקושר ואין לו שייכות עם המטה. ולכן א"א לה להתפעל ולהתעורר להימשך ע"י קיום

המצוה, אלא האור נמשך מצד עצמו! אבל מ"מ אינו יכול להתגלות במקום שיש ערלה ולכן מצווים אנו במצות מילה כדי להסיר הקליפה המסתרת והאור שכבר נמשך מעצמו יכול להאיר. שזאת היא תכלית הכוונה בבריאת העולם **לגלות** אוא"ס ב"ה בעולם.

ונמצא א"כ דפעולת המילה ע"פ סוד אינו התחדשות דבר, אלא התגלות של דבר שקיים כבר. וא"כ יש מקום לומר שפועלת למפרע. ומילה שלא בזמנה משלמת.

-ה-

אבל באמת עדיין קשה קצת דאה"נ שפעולת המילה מגלה ואינו מחדש, מ"מ כיון שתכלית הכוונה הוא התגלות האור, א"כ עדיין חסר שלימות בעבודתו שהרי אצלו היתה הערלה מעלמת וחוצצת יותר מח' ימים. ואיך אפשר לתקן העבר?

וי"ל שכיון שאפילו בזמן אנסו שאסור לו לחתוך הערלה –דמילה נחדה מפני פקו"נ- מ"מ היתה בדעתו שברגע שיתאפשר לו לחתוך ערלתו ימול, הוי כדין כל העומד לחיתוך כחתוך דמי ונמצא שהמילה שלא בזמנו פועלת שערלתו לחיתוך עמד ולכן לא היתה מעלמת ומסתרת כדרך שחלק הכלי שעומד לחיתוך אינו חוצצת.

ובזה י"ל שחלוק אם נדחתה המילה מחמת אנסו או התרשלותו. דדוקא כשנדחתה מחמת אנסו ורצה בחיתוכו הוי כחתוך דמי למפרע. משא"כ בציור הרמב"ם שלא מל מחמת שחמל על בנו, אה"נ שמ"מ האור נמשך מצ"ע וכשמל אח"כ מגלה את האור שכבר נמשכה, מ"מ אינו יכול להשלים הפגם שחסר הגילוי בהימים שעברו.

ובאמת יש להתאים ענין זה שמילה לאחר זמן משלמת כל הענינים בדברי הרמב"ם רמב"ם (הל' מילה פ"א הי"ח) "אין מלין אלא ולד שאין בו שום חולי, שסכנת נפשות דוחה את הכל, ואפשר למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם"

שלכאורה צ"ע מה מוסיף במילים "ואפשר למול לאחר זמן"? הרי כבר אמר "פקוח נפש דוחה את הכל" ונמצא שאפילו אם לא תתאפשר למול לאחר זמן מ"מ אין מלין תנוק עם חולי. וא"כ מאי מוסיף באמרו "ואפשר למול לאח"ז"?

ואלא הביאור שב' ענינים כתב לנו הרמב"ם א) פקו"נ דוחה את הכל. ב) אפשר למול לאח"ז – ובזה משלימים ומתקנים את העבר!

ואתי שפיר דליכא סתירה מפירושו של הרמב"ם במשניות לפירושו בספר היד, דהרי במשניות מדובר במי שבמזיד אינו מל מחמת חמלתו –המדומה- על בנו. משא"כ בספר היד מדבר בהמשך לדין אשה שמלה בנו הראשון ומת,ושוב מסר נפשה ומלה בנו השני ומת...שהדין, שאינו מל בנה השלישי בזמנו אלא ממתינין עד שיבריא. ובזה שפיר קאמר הרמב"ם "ואפשר למול לאחר זמן".

-ו-

תשובה מתקן העבר לא רק בגלל שעכשיו קשור בדרגא של 'כחשכה כאורה' אלא שעכשיו גילה שתמיד הי' מקושר בדרגא זו ובל' אדה"ז "גם בשעת החטא היתה באמנה אתו ית"'.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

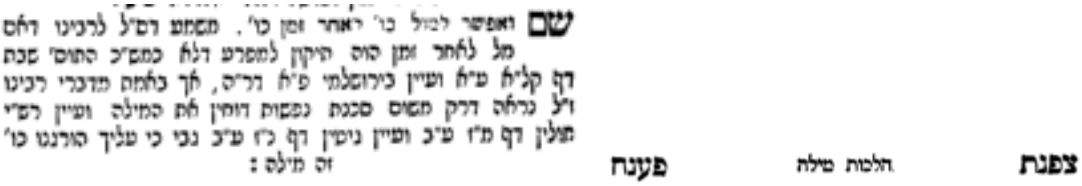
נספח: עיונים ומראי מקומות בענין מילה שלא בזמנה וכל העומד ליחתך כחתוך דמי

ב. מספר ישראל קדושים – לר' **צדוק הכהן** – **פרק יו"ד:**

וידוע דשם רע בעיני השם יתברך הוא בפגם הברית כמו שאמרו בער רע בעיני ה' ובדוד המלך ע"ה באותה מעשה והרע בעיניך עשיתי. וזהו שורש הרע שבבריאה שהוא בריאת הערלה החופפת על הברית קודש שאינה נקראת אלא ע"ש הגוים כמו שאמרו כל הגוים ערלים כדתנן בנדרים דזהו שורש הרע דגוים שהוא בבריאה. ועל זה ניתנה מצות מילה לישראל שהם יכולים להסיר אותו הרע שבתולדה כי אצלם אינו בשורש רק כקוצים הסובבים לשושנה והוצי לאסא. והגם דגם בישראל יש אחיזה לרע באותו אבר. דזהו הנגיעה בכף ירך יעקב שהי' כח למלאכו של עשו לקטרג שם דשם יש שורש מה לסכלות מעט שבתולדה שעל זה אמרו בעוון מלא אפילו חסיד שבחסידים אין מתכוין אלא להנאת עצמו ועז"נ והסירותי וגו' ונתתי וגו' לב בשר ודרשו רבותינו ז"ל לב להוציא בשר. דדבר זה יהי' רק לעתיד על ידי השם יתברך שיסיר לב האבן בזביחת היצר הרע. ואף דיעאע"ה זכה לזה גם בעולם הזה כמו שאמרו ע"פ הבה וגו' לא נאמר אלא להעמיד תולדות ועל כן איתא דלא מת. מכל מקום מצד יוצאי יריכו שאינם כן היה לו נגיעה בכף יריכו. אבל כל זה רק לשעה בעולם הזה שדומה ללילה דהוא עלמא דשקרא דעד ארגיעה ומיד שזרחה לו השמש נתרפא מצלעתו כי באמת אף ערלי ישראל נקראים מולים דהערלה אינו אצלם בשורש כלל והעומד לחתוך כחתוך דמי.

ב. דיון בפירוש וגדר כל העומד ליחתך – מחלוקת החכם צבי והחתם סופר שו"ת חת"ס או"ח מו

... ונוראות נפלאתי על הגאון ח"י סימן ס' הנ"ל שכ' אי ס"ד בהא כל העומד לחתוך כחתוך דמי א"כ אפילו פת שלם נמי ואין כאן לח"מ ודבריו תמוהים מתרי טעמא חדא דעל אותו הדבר עצמו שמכחו עומד לכך לא שייך לומר שכבר נעשה כגון ע"ד משל אנו אומרי' כתותי מכתת שיעורו כל העומד לשרוף כשרוף דמי א"כ א"א לקיים בו מצות שריפה או אין צורך לשורפו שכבר הוא שרוף וזה לא יאמר אדם וע"כ לענין מצות שריפה לא נאמר כשרוף דמי אלא לענין שאר דברים וכן אם נאמר הואיל ומ"ע לשחוט הקדשי' א"כ כשחוטין דמי' והרי המה שחוטים ועומדים ואין כאן קרבן אלא שדברים אלו בטלים הם וא"כ איך נאמר על הככר הואיל ומצוה לבצוע עליו הרי הוא כבצוע ואין כאן לח"מ הלא מכח מצות הביצוע אתה חושבו כבצוע וכמ"ש תוס' חולין ע"ג הנ"ל ד"ה חבורי וכו' ע"ש וא"כ איך נאמר לענין הבצוע דהוי כחתוך דמי הא חדא ותו צ"ע דהא לא אמרי' אלא כשצריך לחותכו מחמת מצוה או איסור וכנ"ל בתוס' והכא אין חיוב לבצוע ככר זה דוקא הא כמה כרות איכא בעלמא ולפניו הרי מונחי' ב' ככרות ועל איזה מהם שירצה יבצע ואידך ישאר שלם והי מינייהו מפקת וממילא אין אחד מהם כחתוך דמי וא"כ דברי ח"י אין להם שחר:

שם ואפשר לכול כו' ראחר ומן כו'. מסמע דס"ל לרבינו דאם
מל לאחר זמן כהוס היקון למפרע דלא כמס"כ התוס' שכת
דף קל"ח ע"ח ועיין בירושלמי פ"ח דכ"ס, אך כאחת מדבכרי רבינו
ז"ל נראה דכך מפוש שכנת נפכוח דוחין אח המילה ועיין רש"י
תולין דף מ"ז ע"כ ועיין ניסין דף כ"ו ע"כ נכי כי עליך הורגנו כו'
זה מילה:

צפנת — חלטות מילה — פענח

צ"ע משיחות קודש בלק – שבעה עשר בתמוז נדחה – תשל"א

אין דעם ענין פון נדחה איז דא צוויי אופנים איין אופן איז אז וועט א געוויסע זאך דארף זיין אין א געוויסן זמן און מצד איזה סיבה שתהי' שטופט מען דאס אפ אויף א צווייטן זמן איז דורך דעם וואס מען שטופט דאס אפ אויף א צווייטן זמן פעלט אביסל אין דעם מעלה פון דעם זאך, עם איז אבער דא א צווייטע אופן אז הגם אז דער ענין וועט אפגעשטופט פונדעסטוועגן די גוטע זאכן פעלן ניט... מ'האט שוין געוועדט כמה פעמים אז יעדער ענין וואס עס איז דא אין דעם צוויי סברות וועט דריקט זיך דאס אויס וועט עס איז דא א נפק"מ ביניהם ובלשון הגמ' בכמה מקומות מאי בינייהו ועד"ז בנדו"ד א דוגמא לאופן האי איז פון ענין המילה וואס עס שטייס וביום השמיני ימול בשר ערלתו אויב מצד איזה סיבה שתהי שטופט זיך אפ דער זמן הברית און עס וועט מילה שלא בזמנו הגם אז עס איז נאך אלץ דא דער מצות מילה וכו' פונדעסטוועגן איז דער ענין פון ביום השמיני ימול – "מילה בזמנה" פעלט ביי אים.

ודוגמא לאופן הב' איז מהמבואר במאמרי חסידות אין דעם ענין פון ראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין כו' פונדעסטוועגן מיינט עס ניט אז אלע המשכות וכו' וואס טוען זיך אפ דורך תקיעת שופר פעלן נאר אדרבה זיי טוען זיך אפ פון זיך אליין ואדרבה וועט עס פאלט אויס אויף שבת זיינען די המשכות העכערע פון די וואס וועט נמשך דורך תקיעת שופר דאס הייסט אז דער ענין הנדחה לאופן הב איז אז די גוטע זאכן וואס איז דא בהענין וועט ניט

לקו"ש ח"ג פרשת תזריע – בענין מילה שנדחתה

תזריע

א. דער זמן פון מצות מילה איז דעם אַכטן טאָג פון געבורט, ווי ער זאָגט אין דער סדרה „וביום השמיני ימול בשר ערלתו". און אויב מען איז מל נאָך דעם אַכטן טאָג, איז כאָטש די מצות מילה בכלל איז מען מקיים, מען מאַכט דאָך א ברכה וכו' [1]), פעלט אָבער, לכאורה, דער פרט פון דער מצוה, די מעלה פון מילה בזמנה — צו מל זיין ביום השמיני דוקא. און דאָס מל זיין דעם אַכטן טאָג האָט אין זיך א מעלה מיוחדת, וואָס מילה (און אויך מכשירי מילה) בזמנה, איז דוחה את השבת, ווי מען לערנט עס אפ' [2]) פון דעם פסוק „וביום השמיני ימול בשר ערלתו" — „וביום אפילו בשבת", אָבער ניט בזמנה טאָר מען ניט מל זיין אום שבת.

לויט דעם דאַרף לכאורה אויס־קומען [3]), אַז אויב מען איז מל א קינד נאָך אַכט טעג, — אפילו ווען מען האָט אים פריער ניט געקענט מל זיין צוליב דעם וואָס דאָס קינד איז געווען קראַנק, — האָט מען די מצוה פון מילה בזמנה ניט מקיים געווען, און אויך די מצות מילה בכלל, וואָס מען איז מקיים דורכן מל זיין שפעטער, העלפט עס נאָר אַז דאָס קינד זאָל זיין א מהול פון איצטער אָן, אָבער עס העלפט ניט אויף די דורכגעגאַנגענע טעג, אין וועלכע דער קינד איז געווען אַן ערל. דאָס קען מען שוין ניט מתקן זיין. מען האָט טאָקע ניט עובר געווען אויף דער מצוה, ווייל מען האָט דאָך ניט געטאָרט מל זיין צוליב פיקוח נפש וואָס איז דוחה את כל התורה [4]), עס פעלט אָבער דאָך דער קיום המצוה.

דער רמב"ם זאָגט [5]) דעם טעם אויף דעם וואָס מען טאָר ניט מל זיין נאָר א קינד וואָס האָט ניט קיין שום חולי; „שסכנת נפשות דוחה את הכל ואפשר

---

1) לדעת המפרשים שאין מברכים על ניקור מפני שענינו ל"ת — שלא לאכול איסור (או"ה שער נת, קר) — הברכה מוכיחה ג"כ שיש בזה לא רק הענין שלא יהי' ערל — ראה לעיל פ' לך.

2) שבת קלב, א.

3) ראה פיה"מ להרמב"ם ספי"ט דשבת. ירוש' ר"ה פ"א ה"א.

4) יומא פב, א.

5) הל' מילה פ"א, הי"ח. ועיין תוד"ה ושוין (שבת קלא, סע"א) שכתבו: „דמילה אם עבר זמנה לא בטלה שאותה מילה עצמה שהוא מיחייב בשמיני הוא עושה בתשיעי", שמזה מוכח שבמל אח"כ (לכאורה גם אם בזמנו פשע ולא מל ועיין להלן בהערה *8), ישנו הענין דמילה בזמנה (אלא שעדיין צ"ע, דסיים הענין בתוס' שם „שאם מל בשמיני לא הי' חוזר ומל בתשיעי" — דמה בעי בזה — י"ל דזוהי הגבלה דרק ענין מילה בזמנה ישנו, אבל לא תיקון הימים שבנתיים). ועייג"כ מכתב הגאון הרגצובי (בשדי חמד במילואים לקונטרס המציצה ח"ו ע' 2735) ובצפע"נ על הרמב"ם הל' מילה ספ"א.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

לקו"ש ח"ג פרשת תזריע – בענין מילה שנדחתה

למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם" (ווייל סכנת נפשות איז דוחה אלץ; און מ'קען מל זיין שפעטער און מ'קען ניט אומקערן איין נפש מישראל, קיין מאל ניט). פון אריכות לשון הרמב"ם: „ואפשר למול כו' ", איז פארשטאנדיק אז ער מיינט דא צו געבן א צווייטן טעם: איין טעם, ווייל פקו"נ איז „דוחה את הכל", ד. ה. אז אויב אפילו ס'איז ניטא קיין שום עצה צו מקיים זיין די מצוה שפעטער וועלט זי אלץ נדחה צוליב פיקוח נפשות; און נאך א טעם, ווייל „ואפשר למול לאחר זמן", אז די מצוה וועלט גארניט נדחה ווייל מ'קען מל זיין שפעטער. איז דערפון פארשטאנדיק, אז די מצות מילה וואס מען איז מקיים לאחר זמן, העלפט אויך אויף די פריערדיקע טעג, ביז אז עס וועלט אויך אויפגעטאן די מעלה פון מילה בזמנה (ווארום אויב מען וועט זאגן אז מילה שלא בזמנה איז מתקן נאר אויף שפעטער, וועט דאך ניט זיין געגוג דער טעם וואס „ואפשר למול לאחר זמן", ווייל אפילו אז מען וועט אים מל זיין שפעטער, וועט דאך נאך אלץ פעלן די מצות מילה אין די פריערדיקע טעג, און עס וועט אינגאנצן פעלן די מצות מילה בזמנה).

דאך מען פארשטיין, וויקען א פעולה וואס מען טוט שפעטער ווירקן אויף דעם פריערדיקן זמן, איידער מען האט די פעולה געטאן? דאס וואס מען געפינט אין תורה געוויסע פעולות וואס ווירקן אויף אויף פריער, איז עס נאר אין אזעלכע פאלן, וועו די פעולות דארפן ניט אויפטאן קיין נייעס ענין, זיי דארפן בלויז מברר זיין און פעסט־שטעלן פריערדיקע פעולות, אדער א מצב (צושטאנד)*), וואס זיי (די פריערדיקע פעולות ומצב) זיינען מלכתחילה אויסגעשטעלט אין אזא אופן אז זיי זיינען אפהענגיק און פארבונדן מיט געוויסע תנאים פון א שפעטערדיקן זמן. איז וויבאלד אז די שפעדערדיקע פעולות דארפן בלויז פעסט־שטעלן און מברר זיין די פריערדיקע, איז פארשטאנדיק אז זיי קענען האבן א ווירקונג אויך אויף פריער. מה־שאין־כן א פעולה וואס דארף אויפטאן א נייע זאך, קענען דאך די תוצאות פון אט דער פעולה ניט זיין גילטיק אויף א פריערדיקן זמן, איידער די פעולה אליין האט זיך אויפגעטאן. דער מסובב קען דאך ניט קומען פאר זיין סיבה — היינט ווי קען פעולת המילה האבן א ווירקונג אויך אויף דעם זמן העבר?

אויך דארף מען פארשטיין, וואס צום סוף פון דעם צווייטן טעם, „ואפשר למול לאחר זמן", גיט צו דער רמב"ם די וועלטער „ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם" — די עטלעכע וועלטער האבן דאך לכאורה מער שייכות צום ערשטן טעם פון פיקוח נפשות ווי צום צווייטן טעם, ווארום ווייל אז דורך דעם מל זיין שפעטער וועלט אלץ נתתקן אפילו דער ענין פון מילה בזמנה, דארף מען דאך שוין ניט אנקומען אזוי צו דעם וואס „ואי אפשר כו'".

ב. עס שטייט אין לקוטי תורה[6], אז דורך מילה וועלט נמשך אזא אור

---

*5) ענינים התלוים בקיום תנאי דלאחר זמן. הענין דכל העומד לחתוך כחתוך דמי (חולין עב, סע"ב) וכיו"ב. וראה נ"כ שו"ע אה"ע רי"ס קכד. שדי חמד כללים כ, קמב.

6) תוריע כא, א. דרך מצותיך ס, ב.

לקו"ש ח"ג פרשת תזריע – בענין מילה שנדחתה

וואס עבודה פון אַ אידן קען אים ניט ממשיך זיין, וויל עבודת הנבראים קען ניט דערלאַנגען אַזוי הויך, נאָר — דער אור וועלט נמשך מצד עצמו, מלמעלה בדרך אתערותא דלעילא. נאָר כל־זמן ס׳איז פאַראַן אַן ערלה וקליפה קען דער אור ניט נמשך ווערן, און דורך דעם וואס מען נעמט אַראָפ די ערלה קומט דער אור פון זיך אַליין.

אַזוי ווי דאָס איז בנוגע המשכת האור שלמעלה, אַזוי איז עס אויך בנוגע כניסת נפש הקדושה וואס קומט דורך מילה [7]; דאָס איז אַ בחינת הנשמה וואס איז העכער פון טעם ודעת [8], וואס די מדריגה קען ניט אויפגענומען ווערן דורך פעולה און עבודה, נאָר זי איז פאַראַן ביי יעדער אידן בעצם, מער ניט וואס זי וועלט נתגלה דורך מילה.

און דערפאַר ווירקט מילה אויך אויף דעם זמן העבר — אַזוי ווי אַלע פעולות וועלכע דאַרפן ניט אויפטאָן קיין נייעם ענין, בלויז מגלה זיין אַ פריערדיקן ענין [8*].

(ובדוגמת תשובה מאהבה וואס העלפט אויך אויף למפרע [9], וויל די תשובה דאַרף ניט אויפטאָן קיין נייע זאַך [10],

וואָרום אפילו בשעת החטא איז דאָך די בחינת נשמה געווען „באמנה אתו יתברך [11], נאָר דאָס איז געווען בהעלם, און די תשובה איז עס מגלה, און דעריבער העלפט עס אויך אויף למפרע).

אויב מען איז אויך שפעטער ניט מל, פאַרבלייבט עס דאָן בהעלם, און די כוונת הבריאה און די כוונה פון ירידת הנשמה למטה איז דאָך בכדי אַז אידן דורך זייער עבודה זאָלן אַרויסברענגען די נשמה בגילוי [12]. בשעת אַבער מען איז יא מל און מען איז מגלה די בחינה, העלפט עס אויך אויף פריער [13].

ג. על־פי־זה איז אויך פאַרשטאַנדיק וואס דער רמב"ם איז דוקא נאָך ביידע טעמים מוסיף „ראי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם": די וועלט זייענען נוסף על הפשוט — אויך מרמז אַ הסבר אויף דעם וואס ער זאָגט פריער „ואפשר למול לאחר זמן", אַז מילה העלפט אויף למפרע:

דער פאַרבונד פון אידן מיטן אויבערשטן איז העכער פון אַלע חשבונות, און דער פאַרבונד איז אַלע מאָל גאַנץ, אין וועלכן מצב אידן זאָלן ניט זיין. וכמאמר [14]: „בין כך ובין כך

---

7) שו"ע אדמו"ז מהדו"ב ס"ד, ס"ב. וראה לעיל ע' 763 וע' 800 ואילך.

8) ראה ד"ה באתי לגני תשי"ב.

8*) דכיון שכל העומד לחתוך כחתוך דמי תיכף (כנ"ל בהערה 5*), לכן מועלת המילה גם על למפרע. וצ"ע באם בזמנו לא מל בפשיעה, אם מיקרי עומד לחתוך.

9) ראה יומא פו, א וברש"י שם.

10) כפירוש לשון תשובה — השבה למהותו העצמי. (וכמבואר בלקו"ת ר"פ האזינו. וראה לקוטי שיחות ח"ב ע' 409). וי"ל דבזה מחולק באו"ה (שמצינו בהם תשובה וכמו בניגוד) דאינה אמיתית ענין התשובה (מלשון השבה) ומועלת רק מכאן ולהבא — וראה: הצ"צ לאיכה ע"ה"פ חטא חטאה „ישראל שייך בהם עבירה ותשובה". ירוש' נזיר רס"פ. תקו"ז תכ"א (נד, ב). מנחת חנוך סוף מצות שס"ד.

11) תניא פכ"ד.

12) וע"ד מ"ש בע"ח בתחלתו שתכלית כוונת הבריאה היא בכדי שפעולותיו וכחותיו יבואו בפועל, יכירו בהם.

13) וע"ד הענין דכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, דהגם דזה שמועילה אמירתו היא מפני שזהו רצונו הפנימי (ולכן כשאנסוהו עכו"מ שלא כדין לא מהני, רמב"ם הל' גרושין ספ"ב), מ"מ צריך שיאמר רוצה אני, בכדי שרצונו הפנימי יבוא בגילוי.

14) נסמן לעיל ע' 929.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

לקו"ש ח"ג פרשת תזריע – בענין מילה שנדחתה

בני הם ולהחליפם באומה אחרת (ח"ו) אי אפשר" (ווי עס זאל ניט זיין — זייגען זיי מייגע קינדער, און אומ־בייטן זיי ח"ו אויף אן אנדער אומה איז אוממעגלעך). און דאס איז דער רמז: „ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם" — מען קען קיין מאל ניט צוריקקערן, צוריקציען דעם פארבונד און כריתת ברית וואס דער אויבערשטער האט זיך פארבונדן מיט אידן.

ווארום דאס איז ניט נאר בנוגע כלל ישראל, נאר אויך בנוגע יעדער אייניציקן אידן: דער אויבערשטער האט זיך פארבונדן מיט יעדער אידן מיט אזא סארט פארבונד וואס מען קען אים קיין מאל ניט אומקערן ח"ו. יעדער אידן באזונדער האט דער אויבערשטער ליב מיט אן אהבה עצ־מית. כמאמר הבעש"ט, אז יעדער איד איז טייער ביי דעם אויבערשטן ווי א בן יחיד וואס איז געבארן געווארן ביי עלטערן לעת זקנותם, און נאך טייערער.

די כוונת הבריאה, וואס דער אוי־בערשטער האט באשאפן די וועלט „בשביל ישראל שנקראו ראשית"[15], איז זי ניט נאר צוליב כלל ישראל[16], נאר צוליב יעדער אידן באזונדער, אין יעדער אידן איז אפהענגיק די גאנצע כוונת הבריאה, וואס דערפאר איז יעדער איד מחוייב זאגן „בשבילי נברא העולם"[17]; און דערפאר איז אויך „כל המקיים נפש אחת מישראל כו' כאילו קיים עולם מלא"[18], (דער וואס האלט אויף איין נפש מישראל איז פונקט ווי ער האלט אויף א פולע וועלט), ווארום אויב עס פעלט ח"ו אין איין אידן פעלט עס אין דער גאנצער בריאה.

און וויבאלד אז „ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם", דער פארבונד פון יעדער אידן מיטן אוי־בערשטן איז אלע מאל גאנץ מיט זיין גאנצער קראפט, און מען דארף עס נאר מגלה זיין, דעריבער איז „אפשר למול לאחר זמן" — אפילו ווען מען איז מל שפעטער העלפט עס אויך אויף למפרע, וויל מילה איז, ווי געזאגט, מגלה דאס וואס אין אים איז שוין פאראן פון פריער.

ד. מען האט שוין אמאל געערדט[19], אז אין מצות מילה איז מרומז כללות ענין העבודה, איז די הוראה פון דעם אויבן־געזאגטן אין עבודת האדם:

פון איין זייט דארף א איד וויסן אז מען מוז טאן. ער קען זיך ניט „לייגן שלאפן", טענה'נדיק אז בהעלם איז ער דאך אלע מאל פארבונדן מיטן אויבערשטן און אז סוף־כל־סוף איז דאך „לא ידח ממנו נדח"[20] און עס מאכט ניט אויס ווי ער זאל זיך ניט פירן

— וויל דעם פארבונד מוז מען ארויסברענגען בגילוי, און דאס דארף זיין דוקא דורך עבודה[21]. ובמילא מוז זיין די עבודה פון מילה און פריעה אויף צו אפשוואכן די תאוות[22];

---

15) נסמן לעיל ע' 969.

16) ולכן במתן תורה, כוונת הבריאה הוצרך להיות הכלל בשלימותו — ששים רבוא דוקא (מכילתא שמות יט, יא. יל"ש רמז רפ).

17) סנהדרין פ"ד, מ"ה.

18) ראה גם לעיל ס' לך.

19) נסמן לעיל ע' 968.

20) ראה לעיל ס' לך, הענין במילה — שצ"ל פעולת המילה.

21) מו"נ ח"ג פל"ה וסמ"ט. וראה לעיל ע' 761.

דערצו מוז נאך זיין מציצה: ארויס־
נעמען דעם בלוט, דעם קאך אין
גשמיות, אויך פון וויטע ערטער און
אברים פון גוף.
פון דער צווייטער זייט דארף מען
אבער וויסן, אז בשעת מען פועל׳ט
דעם „ומלתם את ערלת לבבכם״[149],
באקומט מען דורך דעם א סך מערער

פון דעם וואס מען קען אליין אויס־
הארעווען — דורך דער עבודה פון
„ומלתם את ערלת לבבכם״ איז מען
זוכה צו דעם גילוי מלמעלה פון „ומל
ה׳ אלקיך את לבבך״[150], וואס וועט
נתגלה ותרן בגאולה האמיתית וה־
שלימה ע״י משיח צדקנו, בקרוב ממש.
(משיחת יו״ד שבט תשי״ג)

ההוראה בעבודת השם ממילה לאחר זמן – יו״ד שבט תשי״ג – בלתי מוגה

כז. ומזה[153] מובן גם בנוגע לענין המילה ברוחניות — ״ומלתם את ערלת לבבכם״[154]:

אע״פ שאצל כאו״א מישראל ישנו ניצוץ אלקי מבחי׳ פנימיות א״ק, וניצוץ זה הוא בשלימותו לעולם, שלכן, גם יהודי שעבר על כל התורה רח״ל, סופו לעשות תשובה, כי לא ידח ממנו נדח [ומטעם זה לא רצה כ״ק מו״ח אדמו״ר[155] לשמוע שיש יהודי שהוא בסוג ד״מורידין ולא מעלין״[156], כיון שגם יהודי זה בודאי סופו לעשות תשובה] — הרי מובן שאי אפשר להסתפק בכך ולילך לישון... לא די בכך שהניצוץ האלקי הוא בהעלם, אלא יש צורך להביאו מן ההעלם אל הגילוי — דוקא ע״י עבודה[157].

מצד הניצוץ האלקי שנשאר לעולם בשלימותו — שזהו תוכן הענין ש״אי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל״ — ״אפשר למול לאחר זמן״, היינו, שגם אם עבר משך זמן שלא מל את עצמו, והערלה נשארה בשלימותה, ואדרבה, כמ״ש אדמו״ר הזקן בתניא[158] (בנוגע לבינוני, ועאכו״כ מי שלא הגיע לדרגת בינוני) ש״מהותו ועצמותו של הרע .. נתחזק יותר בהמשך הזמן שנשתמש בו הרבה באכילה ושתי׳ ושאר ענייני עוה״ז״ — גם במצב כזה ״אפשר למול לאחר זמן״,

---

149) ראה לקו״ש ח״ג ע׳ 763 ואילך. ע׳ 800 ואילך.
150) שו״ע אדה״ז שם.
151) הל׳ מילה פ״א הי״ח.
152) ראה גם מכתב ו׳ שבט שנה זו (אגרות־קודש ח״ז ע׳ קמג).
153) סעיף זה — נכלל בלקו״ש הנ״ל בקיצור. ובמהדורא זו ניתוספו כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.
154) עקב יו״ד, טז.
155) ראה גם תורת מנחם — התוועדויות ח״ה ע׳ 46 ואילך. ועוד.
156) שו״ע חו״מ סו״ס תכה.
157) ראה לקו״ש ח״ג ע׳ 762, הענין במילה — שצ״ל פעולת המילה.
158) פי״ג (יח, רע״ב).

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

ההוראה בעבודת השם ממילה לאחר זמן – יו"ד שבט תשי"ג – בלתי מוגה

— הקב"ה מתחשב בכך שיהודי הוא "בשר ודם", ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר[159] בשם הרשב"ץ: "חכמה עילאה אין אַ זאַק פלייש און ביינער מיט זודיקע בלוט"... ולכן פוסק בתורה ש"אפשר למול לאחר זמן" —

אבל — לאחר זמן עכ"פ — בהכרח שתהי' פעולת המילה: מילה ופריעה — להחליש את התאוות[160], ונוסף לזה גם מציצה: להוציא את הדם — החום והלהט ("דעם קאָך") בגשמיות — גם "ממקומות רחוקים"[161] (שרומז על אלה שנתרחקו ח"ו מאלקות) ואברי הגוף.

ופעולת המילה לאחר זמן — מועילה גם למפרע, לתקן גם את הזמן העבר, כהמעלה דתשובה מאהבה (לגבי תשובה מיראה שהיא כרפואה מכאן ולהבא) שמתקנת גם את העבר[162], ועד שמועילה אפילו על זדונות [הן כפשוטם, אצל אדם שחי כל ימיו בשקר והבלי שוא, והן בדקות, שהרי אפילו "מאן דמחוי במחוג כו'" ה"ז ענין של מרידה[163], כמו ע"ז רח"ל] — שנעשים לו כזכיות[164].

וכל זה — כשישנו ענין של עבודה ועשי' ("בשעת מ'טוט"), שאז עוזר הקב"ה לתקן גם את העבר, ועד כדי כך, שגם מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה, ואפילו "לכם", שהי' זה ברצונו (היינו, שבשעה שכל בנ"י הקריבו קרבן פסח, נשאר הוא — מרצונו — מחוץ לאסקופת העזרה) — גם אז אפשר לתקן[165].

ולכן, אין לסמוך על הניצוץ כו' ולילך לישון, כיון שאז ישאר הניצוץ בהעלם, והאדם ישאר במקום ששכב לישון... אלא בהכרח שיהי' ענין של עבודה ועשי' ("מ'דאַרף טאָן"). — צריך לפתוח לכל־הפחות "כחודה של מחט", ואז פותח הקב"ה "כפתחו של אולם"[166]. ועד"ז במילה — שצריכים להסיר לכל הפחות את הערלה הגסה, וזוהי ההכנה והכלי לקיום היעוד[167] "ומל ה' אלקיך את לבבך", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

---

159) לקו"ד ח"א קפח, א.
160) מו"נ ח"ג פל"ה ופמ"ט. וראה לקו"ש ח"ח ע' 761.
161) רמב"ם שם פ"ב ה"ב.
162) ראה יומא פו, א ובפרש"י.
163) ראה חגיגה ה, ב.
164) יומא פו, ב.
165) סה"ש תש"א ע' 115 (נעתק ב"היום יום" יד אייר, פסח שני). וראה לקו"ש ח"ח ע' 74. חי"ב ס"ע 216 ואילך. ועוד.
166) ראה שהש"ר פ"ה, ב (ב).
167) נצבים ל, ו. וראה תו"א לך לך ד"ה בעצם היום הזה (יג, סע"ב ואילך). תו"ח שם (צג, ב ואילך).

תורת מנחם עמוד מס 358 ז (תשי"ג א) : שניאורסון, מנחם מנדל בן לוי יצחק (1){6} הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ענין צהבת יילודים – 'ירוק ביותר' – ע"פ תורת הנסתר – מרשימות כ"ק אדמו"ר חוברת כו

(שבת קלד·) א"ר נתן — בגימט' תק', עבודתו במהלך ת"ק שנה להעלות הארץ לרקיע. לעיין אוה"ת מ"ח לענין יהונתן — ונולד בכבל, כלל ותערובת טו"ר, אבל עלה לא"י ונק' רבי [הי' אב"ד. סוף הוריות. ונק' י"א שם], אבל לא נשאר שם והי' נוסע במקום מושבות בנ"י — פ"א הלכתי לכרכי הים — א"י אצי', ים פרסא שבין אצי' ובי"ע. כרכי הים ישוב, מושב בנ"י הנק' אדם, אבל שבבי"ע — ובאת אשה לפני — בנ"י שנק' מקבל מהק' — שמלה בנה א' — קו א', הימיני בלבד שהוא ראשון. בעבודה: רק המשכה מלמעלמ"ט, אין לו עסק בעניני עוה"ז כלל, ובקל יפול, צ"ל עיניו למטה, יושבי אהל. ולכן סו"ס — ומת. שני — רק מלמטלמ"ע, קו הב' גבו'. בעלי עסק. ולכן סו"ס — ומת. ג' הביאתו לפני ראיתיו שהוא אדום — מפני שדמו בין עור לבשר, הדם והחיות צ"ל נבלע באיברים, רמ"ח מ"ע, ומהלך לשם ע"י שס"ה מל"ת, זהירות מחום וכד'. והעור שומר שלא יטנפו האברים בירידת הנשמה למטה. אבל בכרכי הים, דלאו אוג"ח, העדר לא יגורך רע, אפשר שלא יהי' הדם בעשית המצות, ואדרבה שייך כ"כ לסט"א עד שאם ירצו למוהלו, ענין של מצוה, יצא כל דמו, ובעור משתמש רק לשמור על החמימות בעניני עוה"ז שלא יתמעט. וא"כ איך יכול לכרות ברית עם הק', שתי פתילות בנר א' (גטין נח·), שני רעים כאחד (סנה' קג:). ולכן — א"ל המתיני לו עד שיבלע כו' — ואז יכול לכרות ברית של קימא עם הק'. ולכן כש — מלה אותו וחי' — חיות אמיתי עד שהי' ניכר עליו ענינו של תומ"צ פעולת ר"נ כ"כ אשר — והיו קורין אותו נה"ב ע"ש.

וע"י העבודה למטה מטה הי' יכול ר"נ לעלות למע' מע' עד ש — שוב פ"א הלכתי למדינת קפוטקיא — כסף שבה אהוי"ר טובים יותר גם מאצי' א"י (כתובות) — ולכן נק' קפוטקיא שהפי' קורות עשרה (ברכות נו:) שכל י' כחות הנגלים דהנפש הם כבר במדרי' היותר נעלית, מקיף, קורות ביתו, כתר. וזהו הפי' בש"ס נגלה. אבל במדרש נסתר פי' כ' קורות (איכ"ר), כי גם י' כחות שבהעלם באים בחשבון — אבל פני' הכונה הוא דוקא בסדר ההשתל', ותורה, קו האמצעי, לא בשמים היא, ולכן אף ש — באה אשה לפני כו' ראשון כו' שני ומת — שאין התכללות דקו ג' העולה בפני' הכתר דוקא — ג' כו' ירוק כו' — שלא נוצר בו עדיין דם. רש"י — שלא מצאו ביצה לחולה כשתפסו ליצה"ר — וכיון שאין שייך כלל לגשמיות, הרי במעט הגברת האור יהי' הציץ ומת. ועוד שא"א שיהי' הטפת דם ברית ע"ד שא"א ברכה אחרונה על פחות מכשיעור. ולכן — א"ל המתיני כו' והיו קורין כו', ולמעלה יחשב, כי תכלית ההשתל' ותכלית הגילוי יהי' דוקא למטה.

[חולין מז: ג"כ כנ"ל. בתוספתא שבת טז' רק ע"ד ירוק בקפוטקיא. בת"א ות"י ברא' י' יד' מוכח שקפודקאי וקפוטקאי חד הוא. וכ"מ בעה"ש מע' קפודקיא ומע' קפטק.

פיענוח בדרך אפשר על קטע מהרשימה

אבל, פנימית הכוונה הוא (לא העלי' למעלה מעלה, לבחי' הכתר, אלא) דוקא ההמשכה **בסדר ההשתלשלות, ותורה, קו האמצעי** שעולה עד פנימיות הכתר[30], **לא בשמים היא**[31],

ולכן אף ש"באה אשה לפני כו' [לא רק **"ראשון כו' שני ומת"**, שאין בהם **התכללות** דקו הג' (האמצעי) **העולה בפנימיות הכתר דוקא**, אלא גם] **שלישי כו'"**, שיש התכללות דקו הג' העולה בפנימיות הכתר — "ראיתיו שהוא **ירוק כו'"** — משום חולשא **שלא נוצר בו עדיין דם** (רש"י), היינו, שלהיותו בדרגא נעלית ביותר (פנימיות הכתר) מופשט הוא לגמרי מעניני עוה"ז ואין לו חיות בהם כלל (ע"ד שמצינו[32] **שלא מצאו ביצה לחולה**[33] **כשתפסו ליצה"ר**),

ואז אי אפשר למול אותו — דכיון שאין שייך כלל לגשמיות, הרי במעט הגברת האור (ע"י המילה שענינה הגברת האור[34]) **יהי' "הציץ ומת"**[35]. **ועוד, שאי אפשר שיהי' הטפת דם ברית** (שעל ידו תהי' הגברת האור), **ע"ד שאין אומרים ברכה אחרונה על פחות מכשיעור**[36].

ולכן — "אמרתי לה המתיני כו' המתינה לו ומלה אותו **והיו קורין** שמו נתן הבבלי **כו'"**, וזה שנקרא "נתן הבבלי" שמורה על הירידה

למטה — למעלה יחשב[37], **כי תכלית ההשתלשלות ותכלית הגילוי יהי' דוקא למטה.**

ה. [ויש להעיר בהנ"ל:

א) בנוגע לב' הסיפורים בהליכתו של רבי נתן, הסיפור הראשון שהלך לכרכי הים וראה תינוק אדום, והסיפור השני שהלך למדינת קפוטקיא וראה תינוק ירוק — הנה **בחולין מז: איתא ג"כ כנ"ל. אבל בתוספתא שבת** פרק **טז**[38] **מובא רק** סיפור הב' **ע"ד ירוק בקפוטקיא.**

ב) בהמוזכר לעיל (ס"ד) שהפירוש ד"קפוטקיא" הוא קורות עשרה (כבברכות) או כ' קורות (כבאיכ"ר) — הנה בברכות ואיכ"ר הלשון הוא "קפודקיא" (בדל"ת) ולא "קפוטקיא" (בטי"ת), **אבל, בתרגום אונקלוס ותרגום יונתן לבראשית י' יד'** (בהתרגום ד"כפתורים") **מוכח שקפודקאי** (כפי שתרגם יונתן[39]) **וקפוטקאי** (כפי שתרגם אונקלוס) **חד הוא**[40]. **וכן מוכח בערוך השלם מע' קפודקיא ומע' קפטק].**

---

32) ראה יומא סט, ב. סנהדרין סד, א (וראה הערה הבאה).

33) כ"ה ("איבעו ביעתא .. לחולה") בסנהדרין שם, משא"כ ביומא שם. — ואולי דיוק רבינו "שלא מצאו ביצה לחולה" דוקא הוא בהתאם לכך שאין למצוא חיות וחמימות בעניני עוה"ז (שמרומז בביצה) אצל ה"שלישי כו' שהוא ירוק", שהוא חלש ו"חולה" ביחס להחיות בעניינים גשמיים.

34) ראה דרמ"צ ט, א, ש"ע"י העברת הערלה מתגלה עוד גילוי הארה חדשה וכו'".

35) כלשון חז"ל (חגיגה יד, סע"ב) בענין ארבעה שנכנסו לפרדס.

36) ראה לקו"ת נשא כו, ג: "בהיות המאכל פחות מכשיעור שביעה בגשמיות א"כ ממילא גם ברוחניות .. חלקי הטוב הגנוז בו .. אין בהם כשיעור הראוי להיות מזה העלאת מ"ן למעלה עד שיומשך שפע המ"ד כו'".

נספח – מיגדיל תורה גליון כ"א– מהגאון הפוסק החסידי ר' מנחם נחום ארי' ליב מוויטעבסק

פס"ד הל' כיבוד או"א והל' מילה

• מוהר"ר מנחם נחום ארי' ליב
מוויטעבסק [1]

סימן רסג. ילד שהוא אדום או ירוק ומי שבניו מתים מחמת מילה

א. קטן שהוא ירוק ביותר (נ"ל דהיינו ככרתי שהוא מרא' גרי"ן כמ"ש הט"ז והש"ך בסי' ל"ח דהא בגמ' פא"ט דף [27] פסקי' בריאה ירוקה כשירד מדר"נ ומסקינן דהיינו ככרתי אלמא דעובדא דר"נ ככרתי הוי ולפ"ז אפשר לומר דירוק געל אע"ג דבריאה טריפה כדאי' התם אפשר דהכי קי"ל לחז"ל דהוי לקותא משא"כ בתינוק אפשר דאין ממתינין לו ולא דחי' המלה אכן אם הוא חולה הנק' געל־זוכט ודאי דדחינן המלה עד ז' ימים לאחר שיתרפא) סימן שלא נפל בו דמו ואין מלין אותו עד שיפול בו דמו ויחזור מראהו כמראה שאר

---

26) כנ"ל, וצ"ל: מונה לו ח' ימים.
27) השאיר מקום חלק. וצ"ל: מז. ב.

הקטנים וכן אם נמצא אדום כאלו נצבע סימן שלא נבלע דמו באבריו אלא בין עור לבשר ואין מלין אותו עד שיבלע בו דמו וצריך ליזהר מאד באלו הדברי' שאין מלין ילד שיש בו חשש חולי דסכנות נפשות דוחה את הכל שאפשר לו למול לאחר זמן ואי אפשר להחזיר נפש א' מישראל לעולם (צ"ע אם צריך להמתין ז' ימים לאחר שחזרה המראה דהנה מל' הרמב"ם הל' מילה פ"א הלכה י"ז שכ' שזה חולי הוא נראה לכאורה דהוי כחולי בכל הגוף וצריך המתנה אכן מדכתב בתחילה עד שיפול בו דמו ויחזרו מראיו כו' משמע קצת דתיכף לאחר שחזר המראה מלין ועוד דבטוש"ע העתיקו הל' שיש בו חשש חולי משמע דזה גופא לא חולי הוא אלא שיש לחוש בזה שיחלה ויסתכן אם ימול כמו בכאבו לו עינים כאב מועט דא"צ להמתין אחר שיבריא ולפי"ז לא מיבעי' אם חזר מראהו טרם שהגיע יום ח' ודאי דאין לדחות המלה מזמנה אלא אפי' אם חזר המראה לאחר ח' אפשר לומר דאין מחמצין המצוה וא"צ המתנה כמו בכאב באבר א' דמשמע בשו"ע סעי' ב' דאין ממתינין אפי' אם כבר עבר הזמן אמנם הש"ך ס"ק א' הראה מקום לסי' רס"ב ס"ק ד' ושם מיירי בכאבו לו עיניו כאב גדול דצריך המתנה ז' ימים ונראה כוונתו דגם כאן הדין כן וצ"ע).

סיפורי צדיקים בענין מילה שנדחתה או נתעכבה – עיין לקמן דף 76 ואילך

עיין בחלק האנגלי של קובץ זו שהבאנו

- סיפור מברית מילה של כ"ק אדמו"ר הרש"ב
- סיפור מברית מילה של צדיק נסתר והחתם סופר
- סיפור מברית מילה של אדמו"ר המהר"ש שלא נדחתה אלא נתעכבה בגלל סיום הקבורה של הצדיק שנשא את שמו "שמואל"

ב"ה

הפצת המעיינות וגדרו של מילה

ריתחא ד'אורה' זו תורה ו'ששון' זו מילה

".שלכן, צריכים להתעסק בהפצת המעיינות, ולקרב יהודי שני.

ולא כדברי מי שאומר שאסור להדפיס בעיתון עניני תורה וכו', וישנם כאלו השומעים את דבריו, ושותקים, שזה אפילו גרוע יותר, והוא טוען שזו לא הכוונה. זוהי בפירוש כן הכוונה! ("דאס איז בפירוש יע די כוונה!") – אם לא היתה זו הכוונה, לא היו נותנים שידפיסו את זה בעיתון.

הוא רואה כיצד הזולת פועל בהפצת המעיינות, וממנו דורשים – שגם הוא יפעל משהו בהפצת המעיינות. ואזי, יש לו שני אופנים: או שיפעל כמו הזולת – אבל זאת הוא אינו רוצה לעשות, שהרי הוא אינו רוצה להתייגע וכו'; טוען הוא, שזו לא הכוונה.

. .זוהי בפירוש כן הכוונה! וזוהי הכוונה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, כפי שראינו את הנהגתו בריגא, ובוורשא, וכאן בארה"ב. והמפורסמות אין צריכין ראי', וזוהי הכוונה, וזה גורם נחת רוח אמיתי ('און דאס איז די כוונה, און דאס פארשאפט אן אמת'ן נח"ר')". (פרשת בא תשל"ו)

מהשיחות הראשונות שנדפסו בהעיתון היתה בדין וגדר מצות מילה שפעולתו נמשכת

תורה געדאנקען

— פון —

ליובאוויטשער רביץ שליט"א

ערויסגענומען, איבערגעארבעט און פארקירצט פון די זייער טיפזיניקע און באוניישע שיחות וביאורים פון רביץ שליט"א, בני פארשידענע געלעגנהייטן.

פון מ. כהן

דער קארדינאלער אונטערשרייד פון מצות מילה און אלע אנדערע מצוות פון דער תורה

תורה געדאנקען

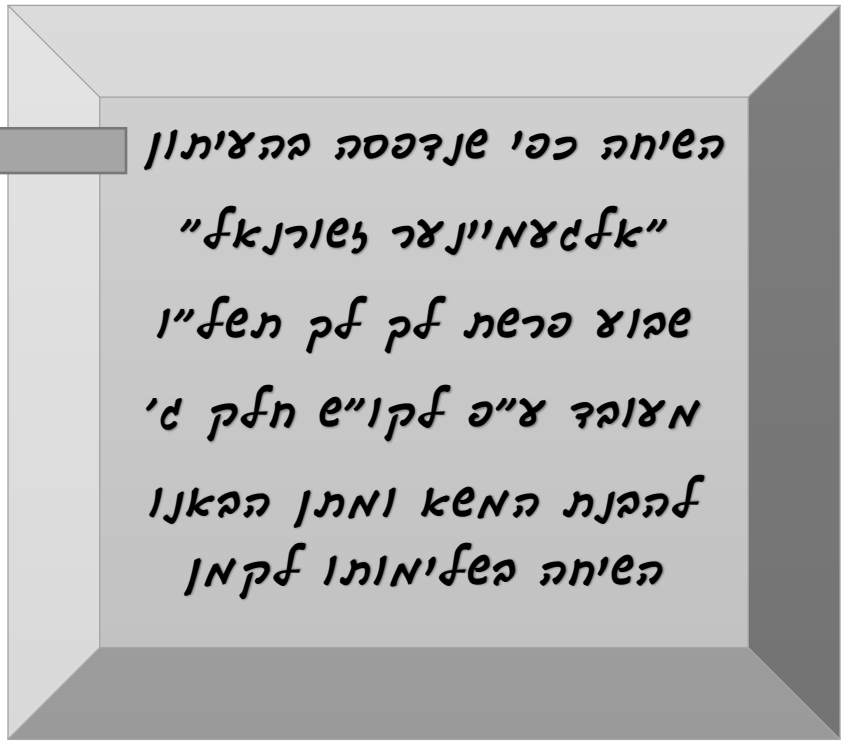
— פון —

ליובאוויטשער רביץ שליט"א

ערויסגענומען, איבערגעארבעט און פארקירצט פון די זייער טיפזיניקע און באונישע שיחות וביאורים פון רביץ שליט"א, בני פארשידענע געלעגנהייטן.

פון מ. כהן

דער קארדינאלער אונטערשרייד פון מצות מילה און אלע אנדערע מצוות פון דער תורה

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

שיחה בענין פעולה הנמשכת במילה ויישוב לקושיית התוספות – לקוטי שיחות לך לך חלק ג'

לך־לך

א. על המסופר בתודה שאברהם אבינו מל את עצמו כשמלאו לו תשעים ותשע שנה, שואלים[1]: אברהם אבינו הרי קיים כל התורה כולה[2] עד שלא ניתנה – מדוע אם־כן המתין בקיום מצות המילה עד שהקב"ה צווהו על כך?

ויובן בהקדים ההבדל בין המצוות שקיימו האבות לפני מ"ת לבין המצוות שמקיימים בני ישראל לאחר מתן תורה*[2]:

קיום המצוות על ידי האבות היה בכוחות עצמם. לא היה להם אותו כוח מיוחד מלמעלה לקיום מצוות[3] שנתן הקב"ה לישראל ע"י הציווי שלו בעת מ"ת. לכן, אף שגם האבות קיימו מצוות בגשמיות בפועל ממש, לא יכלו, להחדיר את קדושת המצוות בדברים הגשמיים, שהם – הדברים הגשמיים – יתקדשו. (כמו למשל עבודת יעקב אבינו באמצעות ה"מקלות" שבזה המשיך את אותם המשכות עליונות שאנו ממשיכים ע"י מצות התפילין[4], ועכ"ז לאחר גמר עבודתו עם ה"מקלות", הם נותרו מקלות ללא כל קדושה בהם).

לעומת זאת המצוות שבנ"י מקיימים אחר מ"ת, יש בהם הכח שניתן להם מהקב"ה, ע"י הציווי שלו, להמשיך קדושה, גם בדברים הגשמיים, שה"גשם" יהיה קדוש.

מאידך, אף שהמצוות שלנו הן בדרגא נעלית מהמצוות של האבות, הרי דוקא קיום המצוות על ידי האבות (לפני מ"ת) נותן לנו אפשרות וכח שנוכל לקיים את המצוות בגשמיות[5], שעל זה נאמר[6] "מעשה אבות סימן לבנים" שמעשי האבות הם סימן ונתינת כח, סלילת הדרך[7] לבניהם.

כיון שהכח לקיום המצוות של הבנים בא מ"מעשה אבות", מן המצוות שהאבות קיימו, היה צריך שלפחות מצוה אחת של האבות תהא בדומה לגמרי למצוות שלאחר מ"ת. היינו שהמצוה תחדור בקדושתה בדבר

---

1) הובא בתע"א פ' לך ד"ה בעצם היום הזה. וראה לקו"ש ח"א [המתורגם] ע' 35.

2) קידושין פב, א. יומא כח, ב.

*2) ראה גם לקמן ע' 28 ואילך.

3) ראה שהש"ר פ"א ע"פ לריח שמניך וגו': כל המצות שעשו לפניך האבות ריחות היו וכו'. שיחת שבת בראשית (התועדות א) ה'תשכ"א.

4) זח"א קסב, א. וראה תו"א ויצא כג, ג.

5) ראה תו"א ר"פ לך, ופ' יתרו ד"ה משה ידבר. תו"ח שם.

6) אוד התורה ר"פ לך. וראה רמב"ן בראשית יב, ו: "כל מה שאירע לאבות סימן לבנים" וראה שם יב, יד.

7) ב"ר פ"ם, ו.

שיחה בענין פעולה הנמשכת במילה ויישוב לקושיית התוספות – לקוטי שיחות לך לך חלק ג'

הגשמי, שהוא עצמו יהא קדוש, והקדושה תשאר בו גם לאחר קיום המצוה על ידו.

וע"י מצוה אחת זו של האבות, יש גם לכל שאר המצוות שלהם – אף שהמשיכו ההמשכות רק ברוחניות – שייכות למצוות שלאחר מ"ת, שהן הנותנות כוח לקיים המצוות ולהמשיך על ידן המשכות גם בגשמיות.

(דוגמא לענין זה שלפחות מצוה אחת היתה צריכה להיות כזו שתומשך בגשמיות, מצינו גם אצל הנביאים: כשהורה הקב"ה לנביא לומר נבואה מסויימת[8], ציווהו הקב"ה, הרבה פעמים, לעשות פעולות שונות בגשמיות בקשר לנבואה – לשכב על צד שמאל, על צד ימין, וכיו"ב. לשם מה היה צריך לכרוך את הנבואה בפעולה גשמית? נאמר על כך בספרים שנבואה עלולה להשתנות (ולהשאר רק ברוחניות), וכדי שהנבואה תתגשם (ובעולם הגשמי), ציוה הקב"ה לנביא לקשור לכל הפחות חלק מהנבואה עם גשמיות).

ב. מצוה אחת זו של האבות שהמשיכה קדושה גם בגשמיות, היתה מצות מילה. מצות מילה מצטיינת בזה שהיא יוצרת קדושה בתוך הדבר הגשמי ואותה קדושה נשארת גם לאחר זמן, כמו שכתוב[10] "והיתה בריתי בבשרכם" שבריתי תהא בתוך בשרכם (הגשמי), "לברית עולם" לברית הקיימת לעד.

ביאור הדבר: תוכן מצות מילה הוא ב' ענינים. ענין אחד הוא, שהמצוה מתבטאת בפעולה החד פעמית, למול את בשר הערלה; וענין שני – שמלבד פעולת המילה ישנה פעולה נמשכת (שהאדם יהיה מהול; וכן – שלא יהיה ערל[11]).

והנה ממה שפסק הרמב"ם[12] ש"המושך ערלתו" הוא בכלל "המפר בריתו של אברהם אבינו", משמע שהמצוה אינה רק הפעולה החד־פעמית למול, אלא גם לפעול שהאדם יהיה מהול (–אינו ערל). ולכן כשהוא "מושך ערלתו" שעושה פעולה לבטל פעולת המילה, הוא מפר בזה בריתו של אברהם אבינו.

נמצא איפוא ב' ענינים:

א) מצות המילה היא לפעול באבר עצמו, לא רק שהאבר הוא אמצעי שעל ידו מתקיימת המצוה (כמו מצות

---

8) יחזקאל ד, ד. שם ו.
9) רמב"ן שם. לבוש על הרקאנטי לך לך שם. וראה ג"כ דרשות הר"ן ד"ב.

10) בראשית יז, יג.
11) ראה מכתב הגאון הרגצובי (נדפס בשדי חמד מילואים לקונטרס המציצה). צפנת פענח לרמב"ם הל' מילה.
12) הל' מילה פ"ג ה"ח. וראה ג"כ ירושלמי פאה פ"א סוף ה"א.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

שיחה בענין פעולה הנמשכת במילה ויישוב לקושיית התוספות – לקוטי שיחות לך לך חלק ג'

הנחת תפלין על היד ועל הראש שהמצוה אינה לפעול בהיד ובהראש, כי אם, שעל ידי אברים אלה המצוה מתקיימת, ואין היד והראש משתנים ע"י המצוה) אלא שהמצוה היא לפעול באבר הגשמי עצמו שיהא מהול, או – אינו ערל.

ב) מצות המילה אינה רק בשעה שעושה את פעולת המילה, כי אם נמשכת במשך כל ימי חייו של האדם המהול.

ראיה לכך שמצות מילה היא מצוה נמשכת, ממה שהגמ'[13] מספרת על דוד המלך כשנכנס למרחץ וראה שהוא ערום אמר: "אוי לי, שאעמוד ערום בלא מצוה", כיון שנזכר במצות מילה נתיישבה דעתו. הרי שמצות מילה היא מצוה נמשכת ומתקיימת על ידו גם לאחר פעולת המילה. שלכן נתיישבה דעתו של דוד המלך כשנזכר במצוה זו; שהרי אין לומר שנתיישבה דעתו משום קיום המצוה בעבר, שהמשיכה אז קדושה עליו. שבזה הרי אין הבדל בין מצות המילה למצוות הקשורות בשאר האברים[14].

אמנם גם בשאר מצוות, כמו במצות הנחת התפילין, עתה כיון שהוא לאחר מתן תורה, פועלים התפילין זיכוך וקדושה בראש וביד שהונחו עליהם התפילין גם לאחר זמן הנחת התפלין (כאמור לעיל) – שהרי ודאי אין להשוות בין יד המניחה תפילין לזו שח"ו אינה מניחה – מ"מ אין זה אלא זיכוך וקדושה בלבד, ולא שמצוות התפילין עצמה קבועה תמיד ביד. משא"כ במצות המילה שנשארת תמיד בגוף האדם.

ובזה מיושבת קושיית התוספות:[15] לשם מה צריכה הגמרא לימוד מיוחד מפסוק שנשים אינן מחויבות למול בניהם והרי נשים פטורות מ"מצות עשה שהזמן גרמא" ומצות מילה קיומה תלוי בזמן מסוים (ביום ולא בלילה).

אבל להאמור לעיל: הנה הן אמנם המילה תלויה בזמן מסוים אבל המצוה שהאדם יהא מהול (אינו ערל), אינה תלויה בזמן וקיימת תמיד בין ביום בין בלילה.

ג. מעלות אלו של מצות מילה, שפועלת בגשמי עצמו שיהא קדוש ושהמצוה נמשכת גם לאחר מכן, היו גם לפני מתן תורה. לפיכך כשאברהם אבינו השביע את עבדו אליעזר (שהנשבע צריך לנקוט בידו בעת השבועה "חפץ של מצוה")[16] אמר לו[17] **"שים נא ידך תחת ירכי", כי קדושת מצות המילה נשארה לתמיד ועל כן יכול היה אליעזר להשבע במצוה זו.**

עפי"ז יובן גם מדוע המתין אברהם אבינו בקיום מצות המילה עד שהקב"ה צווהו על כך ולא קיים אותה מעצמו כמו שקיים את כל שאר המצוות – כי מצוה זו דומה למצוות שלאחר מתן תורה בכך שממשיכה קדושה בהגשמי עצמו ועל כן היה צריך ציווי שהוא נתינת כוח מלמעלה.

(מלוקט משיחות כ"ד אייר תשי"א. יו"ד שבט תשי"ב)

---

13) מנחות מג,ב.
14) שו"ת או"ז סי' יא.
15) ד"ה אותו, קידושין כט, א.
16) שבועות לח, ב. שו"ע חו"מ סי' פז סע' יג, טו.
17) בראשית כד, ב.

אחרים ששילמו לדף שלם בעיתון לחלוק על חידושו של כ"ק אדמו"ר

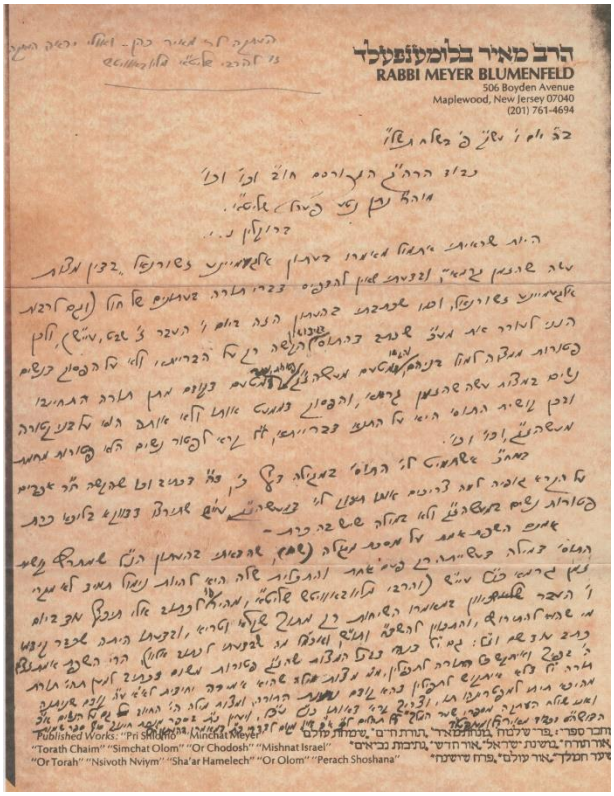

ALGEMEINER JOURNAL —7— אלגעמיינער זשורנאל

פריטאג, יאנואר 16, 1976

בדין מצות עשה שהזמן גרמא

פון **הרב נתן נטע פערל**
מחב"ק השבת על ל"ט א"מ
1478 — 57טע סט., ברוקלין, נ. י. 11219

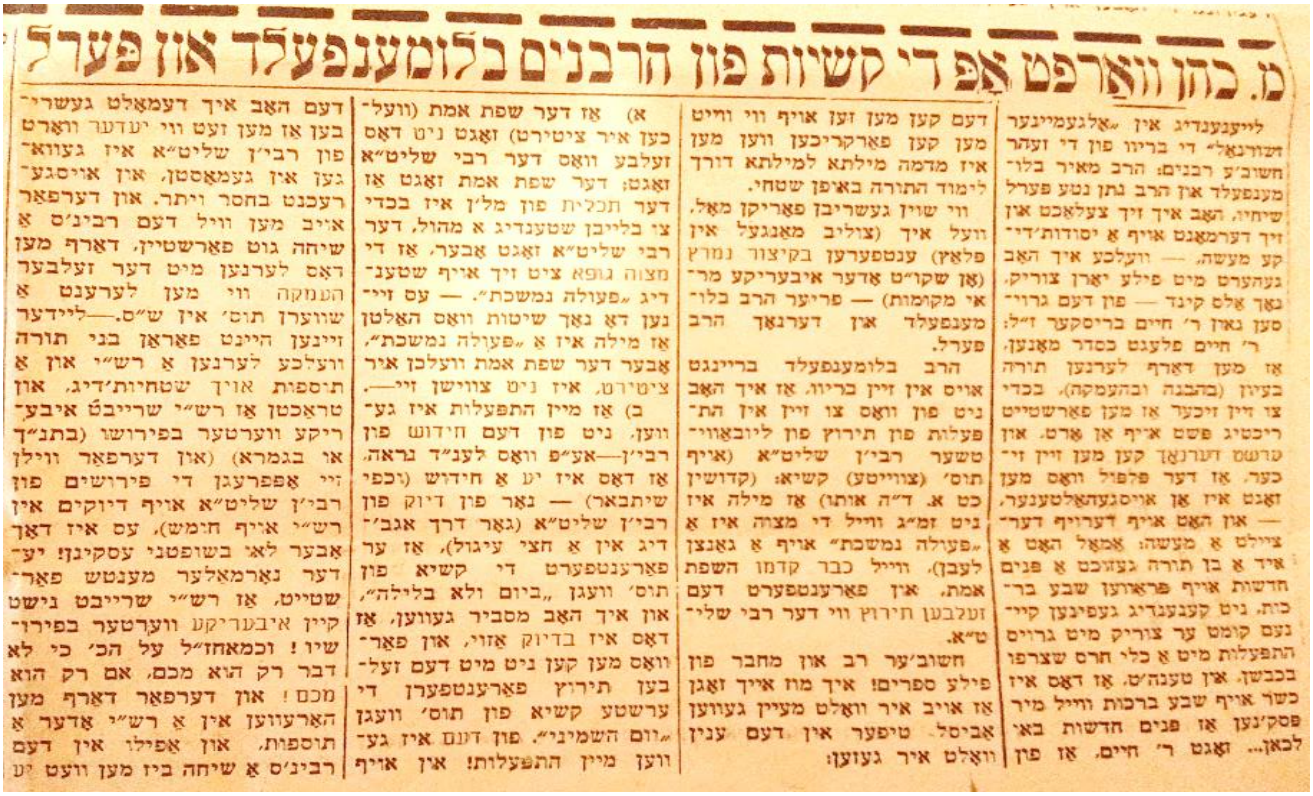

הרב מאיר בלומענפעלד
RABBI MEYER BLUMENFELD
506 Boyden Avenue
Maplewood, New Jersey 07040
(201) 761-4694

Published Works: "Pri Simcho" "Minchat Meyer"
"Torah Chaim" "Simchat Olom" "Or Chodosh" "Mishnat Israel"
"Or Torah" "Nsivoth Nviym" "Sha'ar Hamelech" "Or Olom" "Perach Shoshana"

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

דע מה שתשיב

מ. כהן וואַרפט אַפּ די קשיות פון הרבנים בלומענפעלד אוז פערל

לייענענדיג אין „אלגעמיינער זשורנאל" די בריוו פון די זעהר חשוב'ע רבנים: הרב מאיר בלו־ מענפעלד אין הרב נתן נטע פערל שיחיו, האָב איך זיך צעלאַכט אין זיך דערמאַנט אויף א יסודות־די־ קע מעשה, — וועלכע איך האָב נעהערט מיט פילע יאַרן צוריק, נאָר אַלס קינד — פון דעם גרוי־ סען גאון ר' חיים בריסקער ז"ל: ר' חיים פלעגט כסדר מאַנען, אז מען דאַרף לערנען תורה בעיון (בהבנה ובהעמקה), בכדי צו זיין זיכער אז מען פאַרשטייט ריכטיג פשט אויף אן אַרט, און פרשט דערנאָך קען מען זיין זיי כער, אז דער פלפול וואָס מען זאָגט איז אן אויסגעהאַלטענער, — און האָט אויף דערויף דער־ציילט א מעשה: אַמאָל האָט א איד א בן תורה געזאָכט א פּנים חדשות אויף פּראָנען שבע בר־ כות, ניט קענענדיג געפינען קיי־ נעם קומט ער צוריק מיט גרויס התפעלות מיט א כלי חרס שצרפו בכבשן. אין טענה'ט, אז דאָס איז כשר אויף שבע ברכות וויל מיר פסק'נען אז פנים חדשות באי לכאן... זאָגט ר' חיים, אז פון

לייענענדיג אין „אלגעמיינער זשורנאל" די בריוו פון די זעהר חשוב'ע רבנים: הרב מאיר בלו־ מענפעלד אין הרב נתן נטע פערל שיחיו, האָב איך זיך צעלאַכט אין זיך דערמאַנט אויף א יסודות־די־ קע מעשה, — וועלכע איך האָב נעהערט מיט פילע יאַרן צוריק, נאָר אַלס קינד — פון דעם גרוי־ סען גאון ר' חיים בריסקער ז"ל: ר' חיים פלעגט כסדר מאַנען, אז מען דאַרף לערנען תורה בעיון (בהבנה ובהעמקה), בכדי צו זיין זיכער אז מען פאַרשטייט ריכטיג פשט אויף אן אַרט, און פרשט דערנאָך קען מען זיין זיי כער, אז דער פלפול וואָס מען זאָגט איז אן אויסגעהאַלטענער, — און האָט אויף דערויף דער־ציילט א מעשה: אַמאָל האָט א איד א בן תורה געזאָכט א פּנים חדשות אויף פּראָנען שבע בר־ כות, ניט קענענדיג געפינען קיי־ נעם קומט ער צוריק מיט גרויס התפעלות מיט א כלי חרס שצרפו בכבשן. אין טענה'ט, אז דאָס איז כשר אויף שבע ברכות וויל מיר פסק'נען אז פנים חדשות באי לכאן... זאָגט ר' חיים, אז פון

דעם קען מען זען אויף ווי ווייט מען קען פאַרקריכען וועז מען איז מדמה מילתא למילתא דורך לימוד התורה באיפן שטחי.

ווי שוין געשריבן פאַריקן מאָל, וועלן איך (צוליב מאַנגעל אין פלאץ) ענטפערען בקיצור נמרץ (אן שקו"ט אדער איבעריקע מר־ אי מקומות) — פריער הרב כלו־ מענפעלד אין דערנאָך הרב פערל.

הרב בלומענפעלד בריינגט אויס אין זיין בריוו, אז איך האָב ניט פון וואָס צו זיין אין התפעלות פון תירוץ פון ליובאַוויי־ טשער רבי'ן שליט"א (איך תוס' (צווייטע) קשיא: (קדושין כט א. ד"ה אותו) אז מילה איז ניט זמ"ג וויל די מצוה איז א „פעולה נמשכת" אויף א גאַנצן לעבן), וויל כבר קדמו השפת אמת, אין פאַרענטפערט דעם זעלבען תירוץ ווי דער רבי שלי־ ט"א.

חשוב'ער רב און מחבר פון פילע ספרים! איך מוז אייך זאָגן אז אויב איר וואָלט מעיין געווען באיסל. טיפער אין דעם ענין וואָלט איר געזען:

א) אז דער שפת אמת (וועל־ כען איר ציטירט) זאָגט ניט דאָס זעלבע וואָס דער רבי שליט"א זאָגט: דער שפת אמת זאָגט אז דער תכלית פון מל'ן איז בכדי צו בלייבן שטענדיג א מהול, דער רבי שליט"א זאָגט אבער, אז די מצוה גופא ציט זיך אויף שטענ־ דיג „פעולה נמשכת". — עס זיי־ נען דאָ נאָך שיטות וואָס האַלטן אז מילה איז א „פעולה נמשכת", אבער דער שפת אמת וועלכן איר ציטירט, איז ניט צווישן זיי—.

ב) אז מיין התפעלות איז גע־ וועז, ניט פון דעם חידוש פון רבי'ן—אע"פ וואָס לענ"ד נראה, אז דאָס איז יע א חידוש (וכפי שיתבאר) — נאָר פון דיוק פון רבי'ן שליט"א (נאָר דרך אגב־ דיג אין א חצי ע'גול), אז ער פאַרענטפערט די קשיא פון תוס' וועגן „ביום ולא בלילה", און איך האָב מסביר געווען, אז דאָס איז בדיוק אזוי, און פאַר־ וואָס מען קען ניט מיט דעם זעל־ בען תירוץ פאַרענטפערן די ערשטע קשיא פון תוס' וועגן „יום השמיני". פון דעם איז גע־ וועז מיין התפעלות! אין אויף

דעם האָב איך דעמאָלט געשרי־ בען אז מען זעט ווי יעדער וואַרט פון רבי'ן שליט"א איז געווא־ גען אין געמאַסטן, אין אויסגע־ רעכנט בחסר ויתר. און דערפאַר איז מען וויל דעם רבינ'ס א שיחה גוט פאַרשטיין, דאַרף מען דאָס לערנען מיט דער זעלבער העמקה ווי מען לערנט א שוועכן תוס', אין ש"ס.—ליידער זייענען היינט פאַראן בני תורה וועלכע לערנען א רש"י און א תוספות אויך שטחיות'דיג, און טראַכטן אז רש"י שרייבט איבע־ ריקע וועלטער בפירושו (בתנ"ך או בגמרא) (און דערפאַר ווילן זיי אפפרעגן די פירושים פון רבי'ן שליט"א אויף דיוקים אין רש"י אויף חומש), עס איז דאָך אבער לאו בשופטני עסקינן! יע־ דער נאַרמאַלער מענטש פאַר־ שטייט, אז רש"י שרייבט נישט קיין איבעריקע וועלטער בפירו־ שיו! וכמאחז"ל על הכ' כי לא דבר רק הוא מכם, אם רק הוא מכם! און דערפאַר דאַרף מען האַרעווען אין א רש"י אדער א תוספות, און אפילו אין דעם רבינ'ס א שיחה ביז מען וועט זיך

זיכע שעה". מיר וואָלט זיך גע־ וואָלט וויסן אוואו האָט הרב בלו־ מענפעלד געזומען דעם שיעור, אז דוקא „עטליכע שעה" טויג נישט? — עס זעט אויס אז דער טעם פון זיין מדגיש זיין „עט־ ליכע שעה" דוקא, איז וויל עך האָט מרא זיך צו פאַרטשעפע־ נען מיט הרב פנחס מרדכי טייך שי' וועלכער לערנט תורה אויף ראַדיע שוין 24 יאָר, לאויוש"ט—

דער עצם ענין דאַרף דאָך אבער האבן א ביאור. לכאורה איז עס דאָך טאַקע א בזיון פאַר תורה צו דריקן דאָס אין א צייי־ טונג, אדער דערן דאָס אין ראַ־ דיע?

איז דער ביאור אויף דערויף (עכ"פ בקיצור). אז בשעת עס זיינען געווען שנים כתיקונם, אין אידן האבן געשעפט זייער חש־ קפת עולם פון בית המדרש און פון דער גמרא ומדרש וכו' דע־ מאָלט איז טאַקע ניט נויטיק גע־ ווען צו דרוקן תורה אין א צייי־ טונג, משא"כ בזמננו זמן של „החשך יכסה ארץ" אין נאַכמער א זמן פון „וימש חושך", ווען אידן (אפי' בני תורה) ציען זייער השקפת עולם פון א צייטונג אין פון א ראַדיע (כידוע), דעמאָלט קען מען זיך ניט באַנוגענען מיט

פארשטיין דעם דיוק שבלשונו—.

הרב בלומענפעלד שרייבט, אז דער אתון דאוריית'א איז ניט מסכים מיט'ן רבינ'ס שיטה, אז מילה איז א מצוה הנמשכת. עס איז אויף דעם כדאי צו באמער־ קען, אז דער אתון דאוריית'א שרייבט ניט בפשיטות, אז מילה איז ניט קיין מצוה נמשכת, ער זאָגט נאָר אז מיר געפינען ניט קיין הוכחה, אז עס איז א מצוה נמשכת. דער רבי שליט"א אבער (אין לקוטי שיחות ח"ג פ' לך לך) ברענגט 2 ראיות אז מילה איז יע א מצוה נמשכת: א) פון רמב"ם (הל' מילה פ"ג ה"ח) ב) פון (מעשה רב) דוד המלך, וואָס ווען איז נתיישבה דעתו, וועז ער האָט זיך דערמאַנט אן מצות מילה דוקא (מנחות מג, ב). (עיין שם בהשיחה בארוכה).

דער חשוב'ער רב שי' איז זיך אליין סותר מיט'ן שרייבן אז ער איז קעגן דרוקן תורה אין א צייי־ טונג. און גלייכצייטיג שרייבט ער אליין אין דעם זעלבען בריוו דברי תורה, וון בעט אז מען זאל דאָס בדוקא אפדרוקן, א סתירה מיניה וביה!

הרב בלומענפעלד שרייבט אויך, אז ער איז קעגן זאָגן דברי תורה איבער א ראַדיע פאַר „עט־

— לויט מיין מיינונג איז דער גרעסטער בזיון פאַר תורה, בשעת א באיואוסטער רב, א גרויסער למדן, — מפני כבוד התורה וויל איך נישט פורש זיין בשמו — וויל אז מען זאָל אפדרוקען אין „אלגעמיינעם זשורנאל" בשמו, אז די ביאורים ודיוקים פון רבי'ן שליט"א אויף פירוש רש"י, זיי־ נען אינגאַנצען נישט אויסגע־ האלטען, וויל: „אלע וויסען אז רש"י שרייבט א סך איבעריקע וועלטער, סיי בפירושו על התו־ רה, און סיי בפירושו על הגמרא", אט די באַמערקונג זיינע וויזט דאָך, אז ער באַטראַכט „רש"י" ווי זיינס גלייכן ח"ו, ולדעתי איז דאָס דער גרעסטער בזיון און גרינגשעצונג אין קדושת התורה, וואָס קען נאָר זיין, אלע רבנים דאַרפען און מוזען אויף דעם מו־ חה זיין, בכל התוקף —

ע"כ בנוגע די שאלות פון הרב בלומענפעלד שי', און איצט עט־ ליכע באַמערקונגען בנוגע דעם לאַנגען פלפול פון הרב פערל שי'.

פון אייער לאַנגן פלפול איז ניכר אז איר זייט א איד וואָס איז בקי בש"ס ופוסקים וכו' וכו'. איך מוז אייך אבער באַ־

(שלום אויף זייט 7)

המשך התשובה בענין מילה מצות עשה שהזמן גרמא

מ. כהן וואַרפט אַף די קשיות פון הרבנים בלומענפעלד און פערל

(שלוס פון זייט 6)

מערקן, אַז איר האַט (בתחילת כבוד תורתכם) מקשר געווען אַ סך ענינים וואָס האָבען ניט קיין שייכות ביניהם.

אייער גאַנצער פלפול איז גע־ בויט אויף אַ יסוד, וועלכער איז ניט ריכטיג. איר נעמט אָן בפשי־ טות, אַז דער רבי שליט"א זאָגט דאָס זעלבע ווי דער בית הלוי, אין אויף דעם שרייבט איר אַ גאַנצע אריכות, אין פירט אויס אַז מען קען ניט (לדעתכם) פאַר־ ענטפערן דעם תוס' הנ"ל מיט דעם תירוץ פון רבי'ן שליט"א. דער אמת איז אָבער, אַז דער רבי שליט"א זאָגט ניט דאָס זעלבע ווי דער בית הלוי (וועל־ כען איר ציטירט). די נפק"מ איז, אַז לויט'ן רבי'ן איז מילה אַ מצוה נמשכת פון דער זעלבער מצוה, משא"כ לויט'ן בית הלוי (וועלכן איר ציטירט), איז דאָס 2 באַזונדערע מצוות. לפי דעם רבי'ן פאַלן אַפ אייערע קש־ יות. וואָס איר פרעגט, אַז דער אב איז דאָך ניט מצווה אויף די פעולה הנמשכת וכו', אויב עס איז אָבער בלויז צוויי חלקים פון דער זעלבער מצוה, קען מען ניט מאַכן דעם חילוק וועלכן איר מאַכט.

תוץ פון הנ"ל האָב איך זעהר פיל אַנדערע קשיות אויף דעם גאַנצן פלפול (איך האָב דאָס אַנ־ גערירן אויף כמה עמודים), נאָר צוליב דעם מאַנגעל אין פלאַץ וועל איך געבען דאָ בלויז איין דוגמא:

איר ווילט זאָגן אַז ביי מילה פאַסט ניט צו זאָגן (ווי ביי אי־ סור שבת וכדומה), אַז די מצוה איז פאַראַן שטענדיק נאָר ביי־ נאַכט קען מען ניט מל'ן מצד ארי' הוא דרביע עלה (דער לי־ מוד פון פסוק), וויל עס איז ניטאָ קיין איסור למול בלילה, נאָר עס איז דאָ אַ לימוד (חיובי) אַז מילה דאַרף זיין ביום, אין איר שטעלט דערצו צו אַ מרדכי לגבי ציצית בשבת. פרעג אויך אייך (בתחילת כבוד תורתכם)

הרי הדברים ק"ו, מה דאָך וועג עס איז בלויז אַן איינמאַליקע מצוה, און אַן איסור מפורש אויף מקיים זיין אַ געוויסע מצוה בשבת, זאָגט מען די סברא פון ארי' הוא דרביע עלה, ע"אכ"ו וועג עס איז ניטאָ קיין איסור מפורש צו מל'ן בלילה, און די מצוה אַ „נמשכת" (לויטן רבי'ן) פאַסט דאָך אוודאי צו זאָגן, אַז די מצוה איז פאַראַן אויך ביינאַכט, נאָר ארי' דרביע עלה (דער לימוד פון פסוק), דערפאַר קען מען דאָס ניט טאָן בפועל, אָבער די מצוה איז טאַקע פאַראַן שטענ־ דיק! אויך אייער צושטעל צום מרדכי וואָס זאָגט אַז אויב דער טלית איז נפסל געווארן שבת דאַרף מען אים ניט אויסטאָן בכרמלית, וויל גדול כבוד הב־ ריות זכו' און (דער מרדכי) איז מסביר, וויל שבת איז אַמר עשיית ציצית דערפאַר איז מען ניט עובר, ומפני כבוד הבריות בכרמלית איז מען ניט מחויב אויסטאָן דעם טלית. דערפון ווילט איר ברענגען א ראי' אַז עס איז ניטאָ בכלל דער חיוב ציצית בשבת. הרב פערל שי'! עס איז דאָך אדרבה, איר האָט דאָך געבראַכט א ראי' לסתור! אויב מיר זאָלן זאָגן אַז דער מרדכי האַלט אַז שבת איז בכלל ניטאָ חיוב עשיית ציצית האָט מען דאָך געדאַרפט מעגן שבת טראָגן ד' כנפות בלי ציצית אפילו לכתחילה! ולא אשתמיט בשום מקום לומר כן. נאָר דער ביאור אין דעם מרדכי איז באופן אחר אבל אין כאן מקומו.

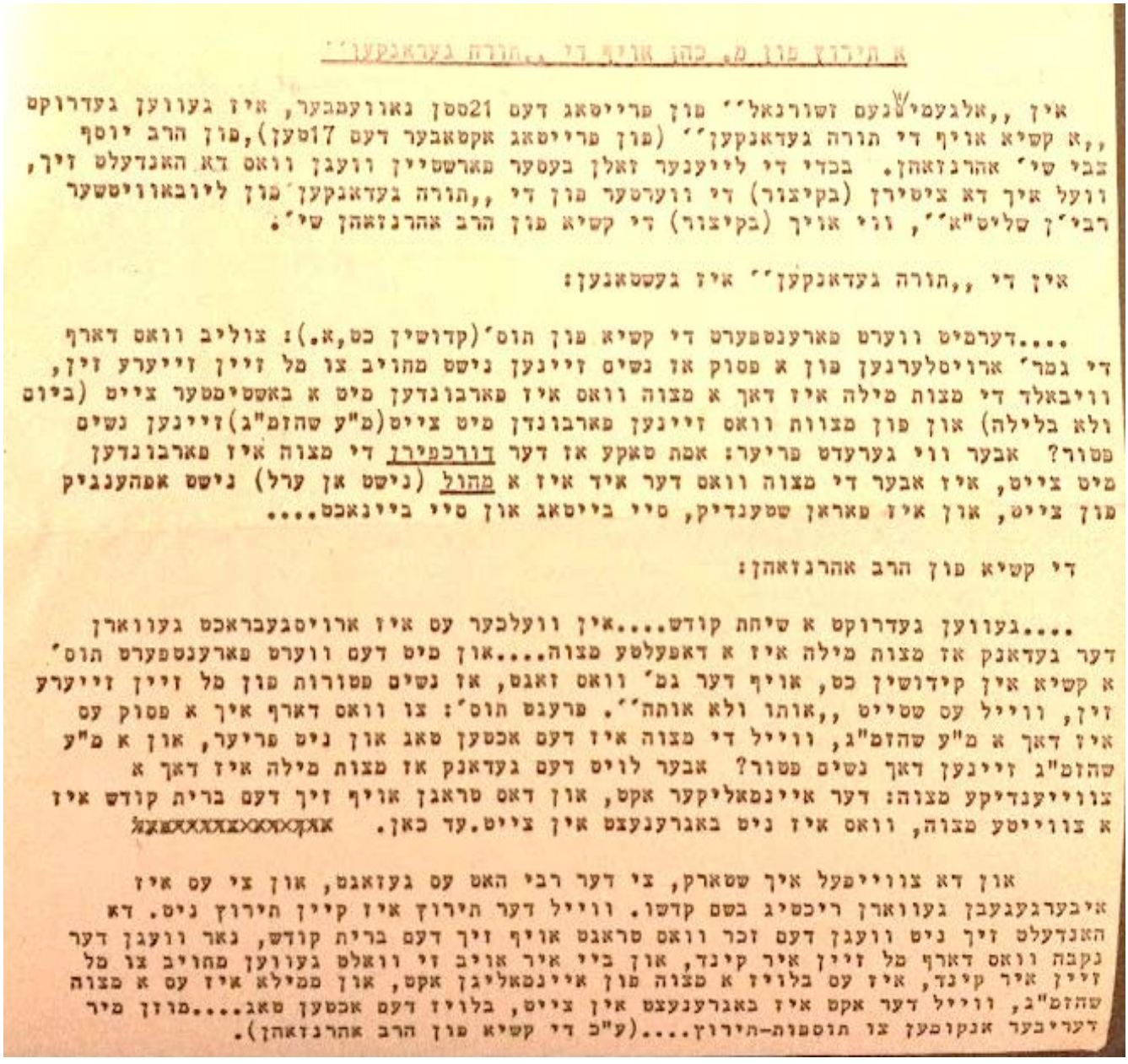
איך וויל מסיים זיין מיט דער תקוה אַז די שאלות וואָס וועלן אַנקומען מכאן ולהבא זאָלן זיין געשריבען מיט מערער „טיפ־ קייט", וויי די אַלע שאלות וואָס זיינען אָנגעקומען ביז אַהער.

איך האַף אויך, אַז קיינער וועט ניט האָבן קיין פאַרביבל אויף גע־ וויסע שאַרפע אויסדרוקן וואָס איך האָב דאָ געגוצט. איך מיין קיינעם ניט צו טשעפענען ח"ו — עס טוט אָבער וויי צו זען וויי פילע רבנים היינט, שרייבן לאַנ־ גע פלפולים וחידושים אין ספ־ רים אין תורה־ושורנאַלן, און זיינען מדמה (לכאורה) מילתא למילתא, לערנענדיק אָבער אַבי־ סעל טיפער זעט מען אַז זיי נוצן אַ כלי חרס שצרפו בכבשן אויף פראַוועז שבע ברכות... (כנ"ל בארוכה).

מאיר כהן
814 איסטערן פאַרקוויי,
ברוקלין, נ. י.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

דפי הכנה להדפסה בעיתון – תשובה להרב אהרנזאהן – בענין מילה ויישוב לקושיית התוספות

א תירוץ פון מ. כהן אויף ד' ,,תורה בעראנקען''

איז ,,אלגעמיינעם זשורנאל'' פון פרייסאג דעם 21סטן נאוועמבער, איז געווען געדרוקט א קשיא אויף די תורה געדאנקען'' (פון פרייסאג אקטאבער דעם 17טען),פון הרב יוסף בבי שי' אהרנזאהן. בכדי די לייענער זאלן בעסער פארשטיין וועגן וואס דא האנדעלט זיך, וועל איך דא ציטירן (בקיצור) די ווערטער פון די ,,תורה בעדאנקען פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א'', ווי אויך (בקיצור) די קשיא פון הרב אהרנזאהן שי'.

איז די ,,תורה געדאנקען'' איז בעשטאנען:

....דערמיט ווערט פארענטפערט די קשיא פון תוס'(קדושין כט,א.): צוליב וואס דארף די גמר' ארויסלערנען פון א פסוק אז נשים זיינען נישט מחויב צו מל זיין זייערע זין, וויבאלד די מצות מילה איז דאך א מצוה וואס איז פארבונדען מיט א באשטימטער צייט (ביום ולא בלילה) און פון מצוות וואס זיינען פארבונדן מיט צייט(מ"ע שהזמ"ג)זיינען נשים פטור? אבער ווי ווערט פריער: אמת טאקע אז דער דורכפירן די מצוה איז פארבונדען מיט צייט, איז אבער די מצוה וואס דער איד איז א מהול (נישט אן ערל) נישט אפהענגיק פון צייט, און איז פארען שטענדיק, סיי בייטאג און סיי ביינאכט....

די קשיא פון הרב אהרנזאהן:

....געווען געדרוקט א שיחת קודש....אין וועלכער עס איז ארויסגעברענגט אז דער בעדאנק אז מצוה מילה איז א דאפעלטע מצוה....און מיט דעם ווערט פארענטפערט תוס' א קשיא אין קידושין כט, אויף דער גמ' וואס זאגט, אז נשים פטורות פון מל זיין זייערע זין, ווייל עס שטייט ,,אותו ולא אותה''. פרעגט תוס': צו וואס דארף איך א פסוק עס איז דאך א מ"ע שהזמ"ג, ווייל די מצוה איז דעם אכטען טאג און ניט פריער, און א מ"ע שהזמ"ג זיינען דאך נשים פטור? אבער לויט דעם בעדאנק אז מצות מילה איז דאך א צווייענדיקע מצוה: דער איינמאליקער אקט, און דאס טראגן אויף זיך דעם ברית קודש איז א צווייטע מצוה, וואס איז ניט באגרענעצט אין צייט.עד כאן. xxxxxxxxxxxxxxxx

און דא צווייפעל איך שטארק, צי דער רבי האט עס געזאגט, און צי עס איז איבערגעגעבן געווארן ריכטיג בשם קדשו. ווייל דער תירוץ איז קיין תירוץ ניט. דא האנדעלט זיך ניט וועגן דעם זכר וואס טראגט אויף זיך דעם ברית קודש, נאר וועגן דער נקבה וואס דארף מל זיין איר קינד, און ביי איר איבם זי וואלט געווען מחויב צו מל זיין איר קינד, איז עס בלויז א מצוה פון איינמאליגן אקט, און ממילא איז עס א מצוה שהזמ"ג, ווייל דער אקט איז באגרענעצט אין צייט, בלויז דעם אכטען טאג....מוזן מיר דעריבער אנקומען צו תוספות-תירוץ....(ע"כ די קשיא פון הרב אהרנזאהן).

דפי הכנה להדפסה בעיתון – תשובה להרב אהרנזאהן – בענין מילה ויישוב לקושיית התוספות

צוליב דעם מאנגעל איז פלאץ פון צייטונג, וועל איך זיך באגנוגענען מיט ענטפערן בקיצור נמרץ, אן שקו"ט און אן איבעריקע מראי מקומות, – לויט'ן סדר וואס ער פרעגט.

א)הרב אהרנזאהן שרייבט אז דער רבי פארענטפערט די(ערשטע) קשיא פון תוס' וועגן יום השמיני, און דאס איז ניט ריכטיק. איז תוס' (קדושין כט,א. ד"ה אותו) איז דא 2 (עגליכע) קשיות, און דער רבי פארענטפערט די צווייטע קשיא און ניט די ערשטע,(וכפי שיתבאר לקמן השעם). – דרך אגב וויים איך ניט פון וואנעט הרב אהרנזאהן נעמט צו זאגן משט איז תוס' (ערשטע) קשיא, אז תוס' פרעגט אז לכאו' איז מילה א מ"ע שזמ"ג מצד דעם ,,ביום השמיני'',און ניט פריער, ע"פ פשטות איז תוס' קשיא מצד ,,ביום השמיני'' אויך אויף ניט שפעטער פון דעם אכטען טאג? (וכפי שיתבאר).

ב)הרב אהרנזאהן צוויייפעלט צו עס איז ריכטיג איבערגעגעבן בעווארן? וויל איך אים פארזיכערן אז די שיחה איז ריכטיג איבערגעגעבן בעווארן בעז"ה.

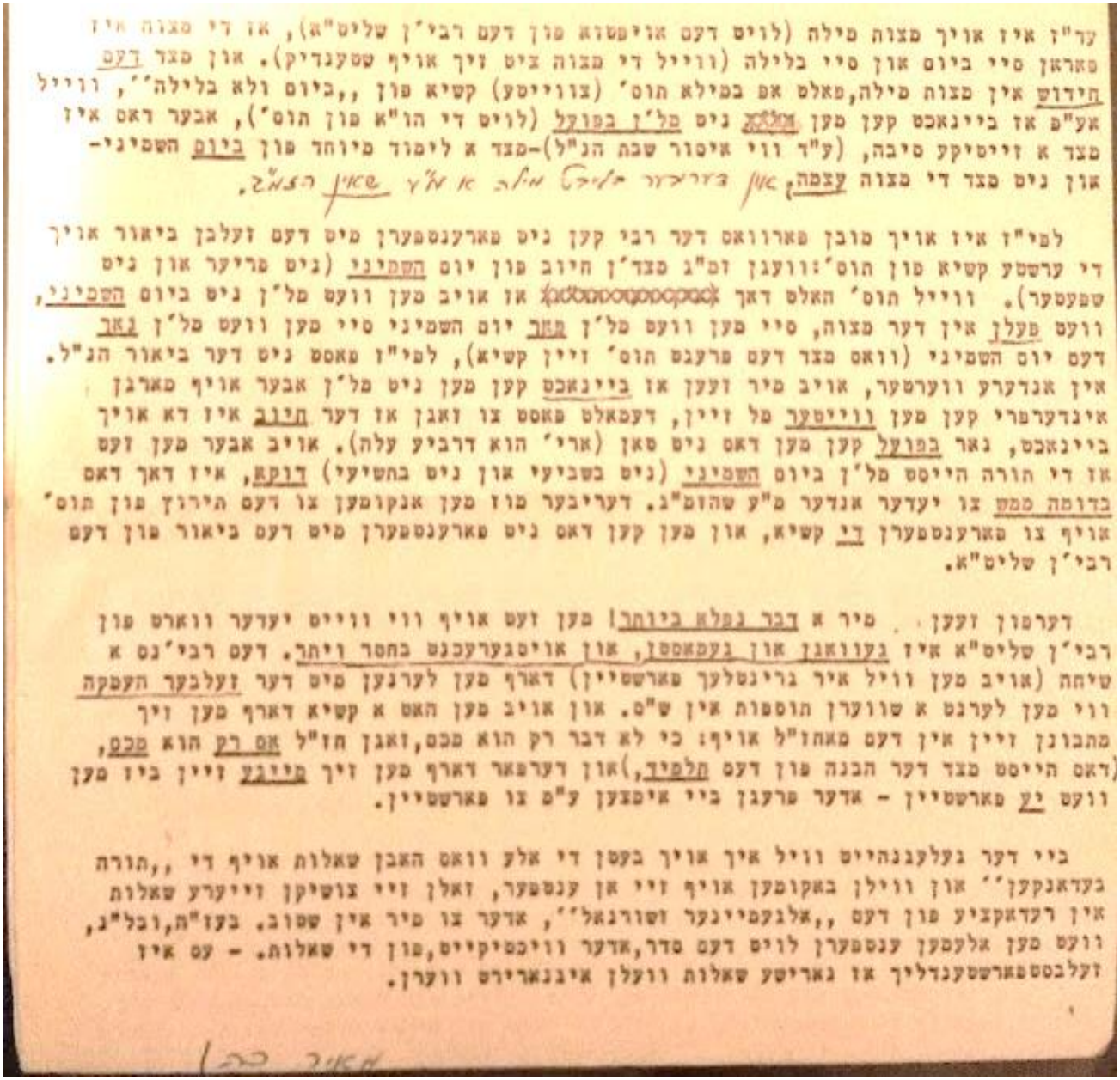
ג)הרב אהרנזאהן וויל מחלק זיין (איך זיין קשיא) צווישען די מצות מילה אויפן זכר און די מצוה אויף א נקבה צו מל'ן איר זון, אז ביי דעם זכר איז דאס טאקע שטענדיק, אבער ביי דער נקבה איז דאס א מצוה פון איינמאליקן אקט. לא זכיתי להבין דעם פשט פון דעם חילוק; אויב מיר האלטן אז מצות מילה איז ניט קיין מ"ע שהזמ"ג (ווייל די מעולת המילה ציט זיך אויף שטענדיק), איז פארוואס זאל אין דער מצוה זיין א נמק"מ צווישן א זכר און א נקבה? וצע"ב.

דעם אייגציגן ביאור וואס איך האב אין דערוף איז: הרב אהרנזאהן מיינט דא ניט (בעיקר) צו מחלק זיין צווישען א זכר און א נקבה, נאר ער וויל (בעיקר) מחלק זיין צווישען ,,קיום'' המצוה און ,,פעולת'' המצוה און פרעגט; איה"נ די פעולה ציט זיך אויף שטענדיק, אבער דער קיום (מצות מילה) איז דאך נאר אן איינמאליקער אקט, איז זאל עס לפי"ז אעפ"כ בלייבן א מ"ע שהזמ"ג? אויב דאס איז די כוונה אין זיין שאלה, איז דאס דעמאלט א בוטע שאלה,און פאדערט דעריבער א ביאור.

נאר דער ביאור וואס מען קען אין דערוף זאגן איז, אז א מצוה ווערט איז פארן בתמידות מצד עצמה, איז אע"פ וואס בפועל איז פארן זמנים וואס מען קען איר ניט מקיים זיין מצד א אנדערע מ"ע אדער מל"ת וכיו"ב, (ע"ד ארי' חוא דרביע עלה) בלייבט עס דעמאלט אעפ"כ א מ"ע שאין הזמ"ג, וויל די מצוה איז פארן שטענדיק נאר מען קען איר ניט מקיים זיין שטענדיק. א ראי' דערצו איז פון כמה מצוות ווערט מען קען ניט מקיים זיין מצד איסור שבת וכיו"ב, ואעפ"כ זיינען זיי אלץ מ"ע שאין הזמן גרמא. (ראה דברי הגאון שאלת יעב"ץ ח"א סי' ל"ו,ושער המלך סוף חל' פסולי המוקדשים, ועוד).

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט״א

דפי הכנה להדפסה בעיתון – תשובה להרב אהרנזאהן – בענין מילה ויישוב לקושיית התוספות

נספח – לפרשת זכור – לימוד מעמלק ל"צננה בפני אחרים" – בקדושה

בעז"ה עוד חזון למועד -בלי"נ - להביא סקירה אודות קורות הימים ההם ושיחת כ"ק אדמו"ר על גודל הנחיצות שכל הרבנים יביעו דעת תורה בנידון "נס אנטבה" והשלכותיו וכו' –
ואין כאן כוונה ללה"ר אלא להלימוד והוראה להתקשרות והתמסרות כדבעי למיהוי

י"ג כסלו תשל"ז

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, שלא להיכנס בויכוחים או שקו"ט עם המנגדים והמלעיגים וכו' - מנעתי את עצמי במשך כל הזמן מכל זה. בשמח"ת ושבת בראשית ש.ז. דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א, שאע"פ שאין להכנס בויכוחים וכו' עמהם, אעפ"כ בנוגע להשאלות צ"ל בזה פסק דין ברור מכל הרבנים. על יסוד זה שמתי מודעה גדולה בעתון אלגעמיינער דזשורנאל, בשאלה ובתביעה לכל הרבנים לברר שאלות אלו, וליתן בזה פסק דין ברור .

והטעם על הדגשת השאלה להג' ר' משה פיינשטיין שליט"א (אע"פ שידעתי אז דאס וועט ארויסרופן א' שטורעם - וכמו שה' בפועל), הוא מפני זה גופא: שלא יחשבו העולם אז דאס איז א "ליובאוויטשער שאלה" ובמילא אין להם להתעניין ולשים לב לשאלות אלו. משא"כ כששומעים ששואלים שאלה זו להג' ר"מ פיינשטיין, מעורר זה התענינות גדולה בעולם התורה, לפלפל בשקו"ט בשאלות אלו. וכן הי' בפועל! באותו שבת האט מען זיך אין גאנץ בארא פארק געריעדט או געקאכט זיך אין אט די שאלות!

)הי' כאלו מאנ"ש שטענו שהמודעה הי' טפשות, וטענו: וכי סובר הרב לעווינסאן שע"י לחץ יכריחו את הג' ר"מ פיינשטיין ליתן פסק דין?

האמת הוא שמקודם ששמתי המודעה הי' לי ידיעה ממקור נאמן, שאין בדעתו של ר"מ פיינשטיין (או אגודת הרבנים) כלל ליתן בזה פס"ד. ובמילא בטח לא הי' מהמודעה הפסד (בנוגע לנתינת פס"ד), ואפשר שלא יהי' מזה גם שום תועלת בנוגע לנתינת פס"ד ע"י הלחץ, ובפרט לחץ ברבים ובפרהסיא. - אבל התועלת למה שקויתי (וב"ה הצליח), הוא כנ"ל.(

על יסוד הנ"ל (שיחת שמח"ת וש"פ בראשית), האב איך געווארט צוקוועטשן די התאחדות הרבנים צום וואנט ולהכריח אותם להגיד חוו"ד ופסק בשאלות אלו. כמובן שעל סתם שאלות (מכ"ק אדמו"ר שליט"א) לא היו ענים בכלל, ומשו"ז הי' הכרח לשאול השאלות באופן של קושיא, ולא באופן של שאלה, כמובן. האב איז זיך איינגעשטעלט בסכנה (כפשוטה) און זיך אנגענומען מוט און ברייטקייט, און געפרעגט ביי התאחדות הרבנים, א סתירה אין זייער שיטה גופא!

היות והם ענו על שאלתי בליצנות און גלייכווערטלאך וכו', ועל עצם השאלה לא ענו מאומה, האב איך זיך איינגעשטעלט אין נאך א גרעסערע סכנה (מהידים ידי עשו וד"ל) און געפרעט נאכאמל די זעלבע שאלה, און מדגיש געווען אז איך וויל אן ענטפער, און ניט קיין ליצנות וכו'.

-אע"פ וואס איך שטעל זיך דערמיט איין בסכנה (כנ"ל), און איך וויס וואס איך קען דערפון האבן ... איז מיר אבער אלץ כדאי ... וד"ל. נוסף לזה איז דאס כמשל הידוע מאמבטיא רותחת וכו' אע"פ אז איך קען זיך אפבריען, וועט דאס אבער פועל'ן דעם צננה בפני אחרים, אז דאס וועט אופהערן שרעקן זיך פון זיי, און ארויסזאגן א חו"ד ופס"ד, היפך פון זיי, וד"ל -

עס האט ב"ה מצליח געווען, און זיי האבן געמוזט ארויסקומען מיט אן ענטפער - אע"פ אז שרייבן, שרייבט דאס "י. שרייבער" איז דאס אבער זיכער דער חוו"ד פון די התאחדות הרבנים - צו מחלק זיין צווישן "נסים" און "רפואה" - א דבר טבעי.

איך געדיינק אז כ"ק אדמו"ר שליט"א האט דאס שמח"ת באווארנט, און געזאגט" "און די וואס וועלן מחלק זיין אז דאס איז אן ענין פון נס און דאס איז אן ענין פון טבע - איז ר"ל מהאי דעתא אז א רפואה פון א חולה, ועאכו"כ א חולה וואס געפינט זיך בסכנה, איז דאס אן ענין וואס איז פארבונדן מיט טבע"! עכ"ל. (כנדפס בהנחת התי').

והנני שואל דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה - בשביל "דע מה שתשיב וכו" - איפה הוא המקור ע"ז שרפואת חולה (סתם) או חולה מסוכן אינו (ישועת ה') באופן של טבע?

ואע"פ שלכאורה ישנו מקור ע"ז באגדתא במס' נדרים מא,א: "גדול נס שנעשה לחולה יותר מן הנס שנעשה לחנניא מישאל ועזריה וכו"" - הרי ההלכה בפועל הוא בסידור אדה"ז (ברה"נ פי"ג) שחולה שנתרפאה מברך ברכת הגומל ולא ברכת הנסים. ולכאורה הרי מזה מוכח להלכה שחולה שנתרפאה הוא ישועת ה' מלובש בדרך הטבע, ולא נס?

ואם כן, הרי יש לכאורה מקום לחלק ולומר, שבענין טבעי יכול להיות ההצלה אפי' ע"י אינשי דלא מעלי - וכמו שהם עצמם אמרו "שבאנטעבע הי' ישועת ה' (אע"פ שבוצעה) ע"י אינשי דלא מעלי (לשיטתם), ובאופן טבעי. משא"כ נס צ"ל ע"י שומרי תורה ומצוות?

שאלה ב': (ג"כ בשביל "דע מה שתשיב")

בספר אוצר האגדה (הוצאת מוסד הרב קוק) מדור "נס", מובא כמה וכמה מאמרי חז"ל בנגלה דתורה, דענין ה"נס" תלוי בשמירת התורה ומצוותי - איך יתאים כ"ז עם מה שראו במוחש נסים במלחמת ששת הימים, במלחמת יום הכפורים, באנטעבע, וכדומה? - מהו נקודת הביאור בזה ע"פ נגלה וע"פ הלכה?

ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (כנ"ל) שלא להיכנס בשקו"ט עמהם, חוץ ממה שנוגע לפס"ד בהשאלות ששאל כ"ק אדמו"ש - לכן בדעתי להשיב רק בענין זה, טלא בעניינים אחרים.

והנני לבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שה' ישמור צאתי ובואי מעתה ועד עולם, וג"כ ברכה לבריאות הגוף (כי הנני סובל מקושי הנשימה "אסטמה" במשך חדשים האחרונים, אויך בין איך כסדר צוקעקילט במשך חדשים האחרונים) בשלימותה, ואוכל להתעסק בהפצת המעיינות, בלי שום מדידות והגבלות.

מנחם מאיר הכהן בן חי' העניא בלוי

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

מכתב להגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל	תשובת ר' משה – כפי שיטת כ"ק אדמו"ר	מכתב להתאחדות הרבנים

עפנטליכע שאלה
צו הגאון ר' משה
פיינשטיין שליט"א

עפנטליכע שאלה
צו
התאחדות הרבנים

סימן ח

אם להעדיף רופא מומחה אף שהוא כופר בתורה, ונס שנעשה על ידי מי שאינם שומרי תורה

בע"ה ד' מרחשון תשל"ז

מע"כ האברכים שמכולל מיר שנשאלתי מהם, בחתימת הר"ר יוסף שוויגדער שליט"א

א. אם להעדיף רופא מומחה שהוא כופר בתורה, או רופא ירא שמים אף שאינו כל כך מומחה

הנה אבוא בקצרה בדבר שני רופאים, אחד שומר תורה אבל אינו מומחה כל כך, ואחד מומחה אבל אינו שומר תורה וגם כופר, למי ילך החולה.

הנה שאלה זו אינה צריכה לפנים. כי מאחר שהתורה התרפאות אצל רופאים, ולהרמב"ם (עי' הלכות דעות פרק ד' הלכה כ"ג) ורוב הראשונים (טור ושו"ע יו"ד סימן של"ו ונו"כ) הוא חיוב, ודאי צריך לילך לרופא המומחה, אף שהוא כופר. ואף לנכרים עובדי ע"ז מצינו שאין חשודין להרוג בכוונה צריך לילך (עי' יו"ד סי' קנ"ה). ולא שייך לחוש איך ישלח השי"ת רפואתו ע"י כופר, כי הרפואה - הרי נצטווינו שלא לסמך על נס כל זמן שאפשר להתרפאות בסמני הרפואה שברא השי"ת לרפאות חולים, ורופא זה הרי ידע המחלה וידע הסמנים לרפאות ביותר. אבל באשר ששייך לרופאים לטעות לפעמים, צריך להתפלל להשי"ת שלא יטעה הרופא ויהיה העסק שעל ידו לרפואה. ומצינו בגמ' שהלכו אצל רופאים עכו"ם ומינים באופן שלא היה חשש שיהרגו עיין בע"ז דף כ"ח ע"א. אבל אם הרופא הוא מסית ומדיח בזה שהולכין אצלו, אסור לילך אליו, אף שלוכא רופא אחר. אבל רובא ורובא מאלו כל הרופאים בין נכרים בין רשעי ישראל עושין מלאכתן ואין להם עסק בהסתה והדחה, שלכן אין לחוש לזה אלא כשידוע שהוא מסית ומדיח (עי' אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן נ"ז בעניין פסיכולוגים ופסיכאטרים כופרים, שאסר להתרפא אצלם).

ב. נס הצלה שנעשה על ידי חיילים שאינם שומרי תורה

ובדבר יהודי שנחטף באוגנדא וניצול משם ע"י החיילים שבאו לשם, מסתבר שיש להחשיב זה לנס גלוי, כי בדרך הטבע לא היה אפשר להיות דבר כזה. וכל מה שנעשה בעולם הוא רק יד השי"ת בין הטוב ובין ח"ו להיפך, והוא המכה והמרפא. והוא עשה שנשבו, והוא עשה ההצלה בזה שנתן אומץ ורצון שילכו להציל, ואשר הצליח דרכם שהצילו. ודרכי השי"ת שעשה הנס ע"י פשעים נעלמו ממנו. ואסור לשום אדם להתחכם בקשיות על הקב"ה, אלא תמים תהיה עם ה' כמפורש בתורה (דברים י"ח י"ג).

והנני ידידם

משה פיינשטיין

ב"ה

מבצע פורים בעיתון

ובשאר דרכים מקוריים

לך כנוס את כל היהודים

הנמצאים בשושן

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט״א

מכתב להרבי אודות פעולותיו לחג הפורים

ב״ה. י״ב אדר תשל״ה

כ״ק אדמו״ר שליט״א

הנני להודיע שכמו בהתוועדויות האחרונות שמתי מודעות בהעתונים, כן עשיתי ג״כ בנוגע להתוועדות כ״ק אדמו״ר שליט״א בחג הפורים הבעל״ט, לפרסם זה בפרסום גדול בכל העתונים היהודיים של ניו יארק והם:

א) אלגעמיינער זשורנאל

ב) ״דזשואיש פרעס״

ג) ״דזשואיש דזשורנאל״

ד) ״דזשואיש וויק.״

בהעתון ״פארוועטס״ לא שמתי מודעה בפעם הזאת, כמובן הטעם, אז זיי שפייען אין פנים קען מען דאך זיי ניט געבן קיין געלט דערפאר.... ובפרט ששלחתי להם אזהרה במכתב (ממר. מאיר כהן, שקטע מזה הדפיסו, און אנטשטאט זיך צו אנטשולדיקן און אפרדוקן די הכחשות פון רבי׳ן שליט״א, ואגודת הרבנים וכו׳ האבן זיי געגעבן אמתלאות וכו׳) שהזהרתי בהם שאם לא יעשו כבקשתי לא אתן להם מודעות מכאן ולהבא. ובמילא מוכרח הנני לקיים את אזהרתי. ודרך אגב הנני להעיר, שזו היתה הסיבה על אריכות המענה של עורך העתון אלי (בהעתון), והאמתלאות והתירוצים נתן הוא בתקוה שאאמין בהם ושאקבלם, ושאמשיך בדרך ממילא בנתינת המודעות על להבא. וזהו עוד סיבה על שא״א להמשיך בנתינת מודעות, כי מוכרח אני להראות לו שכל התירוצים והאמתלאות לא נתקבלו כלל וכלל.

כמו בי׳ שבט העבר שלחתי מכתבים לכל הרבנים והבני תורה והראבייס, בתוך ובסביבות לעיר ניו יארק, אודות יכולת שמיעת ההתוועדות ע״י הראדיו, כן עשיתי עוה״פ היום בנוגע להתוועדות פורים הבעל״ט שלחתי 9,000 מכתבים לכל הרבנים וכו׳ כנ״ל.

היות ואנשים אלו ברובם אנשים כלליים, שיש להם השפעה בסביבתם, רציתי לנצל הזדמנות זו של שליחת המכתבים הנ״ל, ג״כ לעוד איזה ענינים שהזמן גרמא, והם:

א) ביאור ענין הדלקת נרות ע״י בנות ישראל שלפני עונת הנישואין, (שעיקר ההתנגדות לזה הוא מהבני תורה והרבנים וכו׳, ולכן כולי האי ואולי ע״י לימוד ועיון בענין זה ישתנה דעתם בזה, שהם לא ינגדו לזה, וגם שיסייעו במבצע זאת של הדלקת נרות) ע״י הרב שלום דובער לוין.

ב) משלוח מנות, ומתנות לאביונים, בפורים ע״י כל אחד ואחת מישראל (באידיש, ובאנגלית(

ג) הגזרה של מיהו יהודי, שרבנים ובני תורה זאלן טאן אין דערוף, און ניט שווייגן!

ד) בענין מזוזות ותפילין כשרים דוקא. והנחיצות בבדיקת מזוזות ותפילין וכו׳ שרבה העזובה בכל זה במאד מאד. ועד כדי כך שישנם יהודים שומרי שבת, מניחי תפילין וכו׳ ואעפ״כ בשעת זיי גיבן בודק זיין זייערע תפילין ומזוזות, ווייזט זיך ארויס אז זיי זיינען מלכתחילה געווען פסול, (והכל הוא מחמת חסרון ידיעה בענין זה(

ומדי דברי בו, הנני רוצה לשאול דעת כ״ק אדמו״ר שליט״א בענין זה:

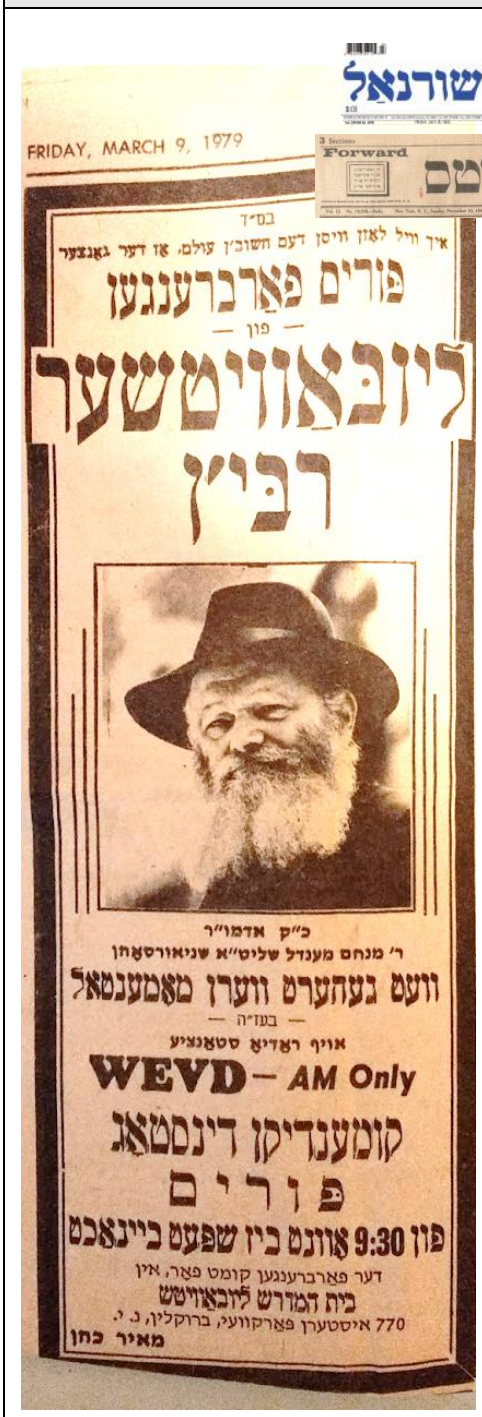
בשעה שהתחילו להתעסק במבצע מזוזה (אנ״ש שי׳), האט מען זיך דערוואוסט וועגן די מזוזות שנמצאים ברוב בתי ישראל, שהם אינם כשרות ר״ל. והיתה אז הצעה שהאגודת הרבנים תתעסק לחקור ולדרוש בזה, ולתת הכשרים על מזוזות ותפילין כמו שנותנים על מאכל ומשתה הכשר של רב שהוא כשר. ובמילא מובן שאותן המזוזות ותפילין שלא יהי׳ עליהם הכשר הם עומדים בספק, כמו מאכל שאין עליו הכשר של רב, וכדומה. עוד הצעה היתה אז, שע״י עורך דין מתאים יכולים לפעול שע״פ חוק המדינה יאסרו למכור מזוזות ותפלין שאינם כשרים, או שאין עליהם הכשר של רב שהם כשרים.

מאותו הזמן הנ״ל כבר עבר יותר מחצי שנה, ולא שמעתי שום הזזה בענין זה כלל, לא מאנ״ש שי׳ ולא מאגודת הרבנים וכדומה, ולא משום ארגון אחר איזה שיהי׳. והנני שואל דעת כ״ק אדמו״ר שליט״א, אם הוא דבר נכון להתערב בזה, ולהתעסק בזה, בעדי? ואם ש״כן״, באיזה תחבולות ובאיזה דרכים?

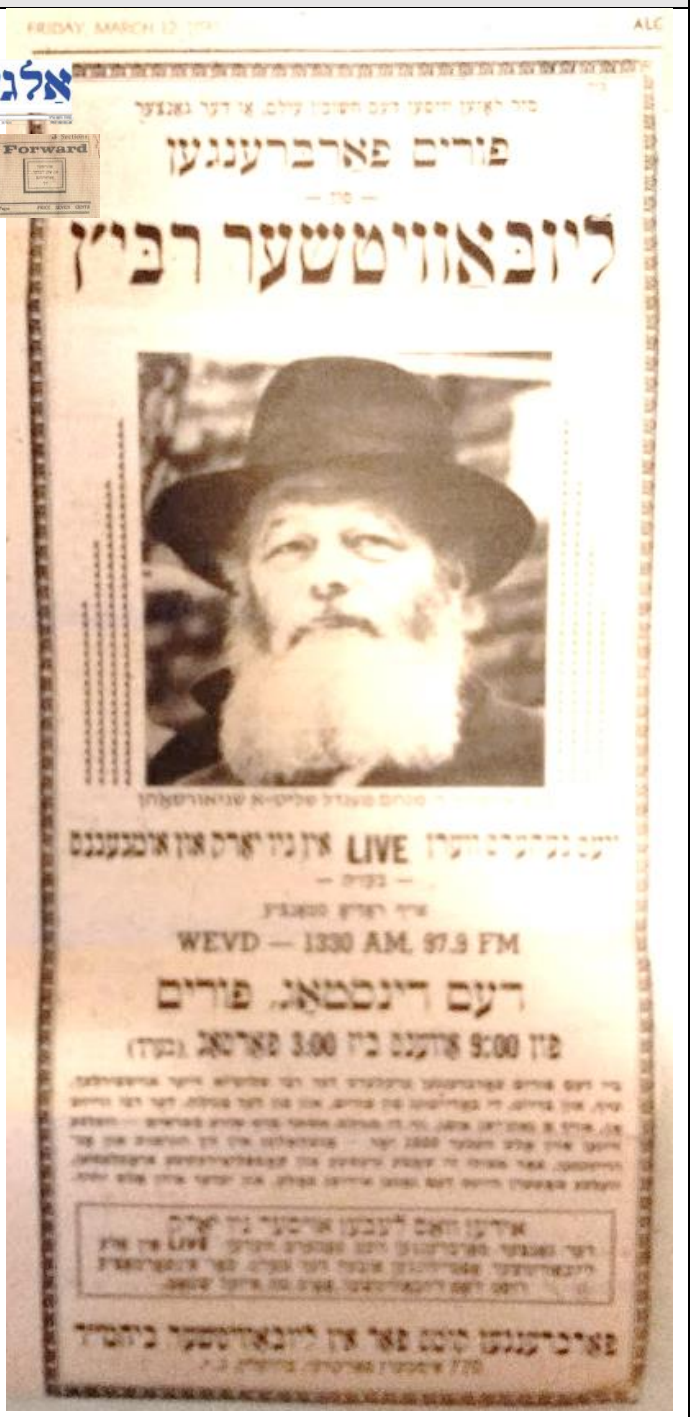
והנני מבקש ברכת כ״ק אדמו״ר שליט״א לכל הנ״ל שיהי׳ בהצלחה רבה ויפעלו הדברים על לב השומעים והקוראים שי׳. ושעשיריות אלפים מבני ובנות ישראל זאלן הערן או דערהערן דעם פארברייגנגען פון פורים של כ״ק אדמו״ר שליט״א שנה זו, וגם אני אזכה להיות בתוכם. מנחם מאיר הכהן בן חי׳ העניא בלוי

צורף פה העתקה מכל הנ״ל.

מודעות הגדולות – "כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן"

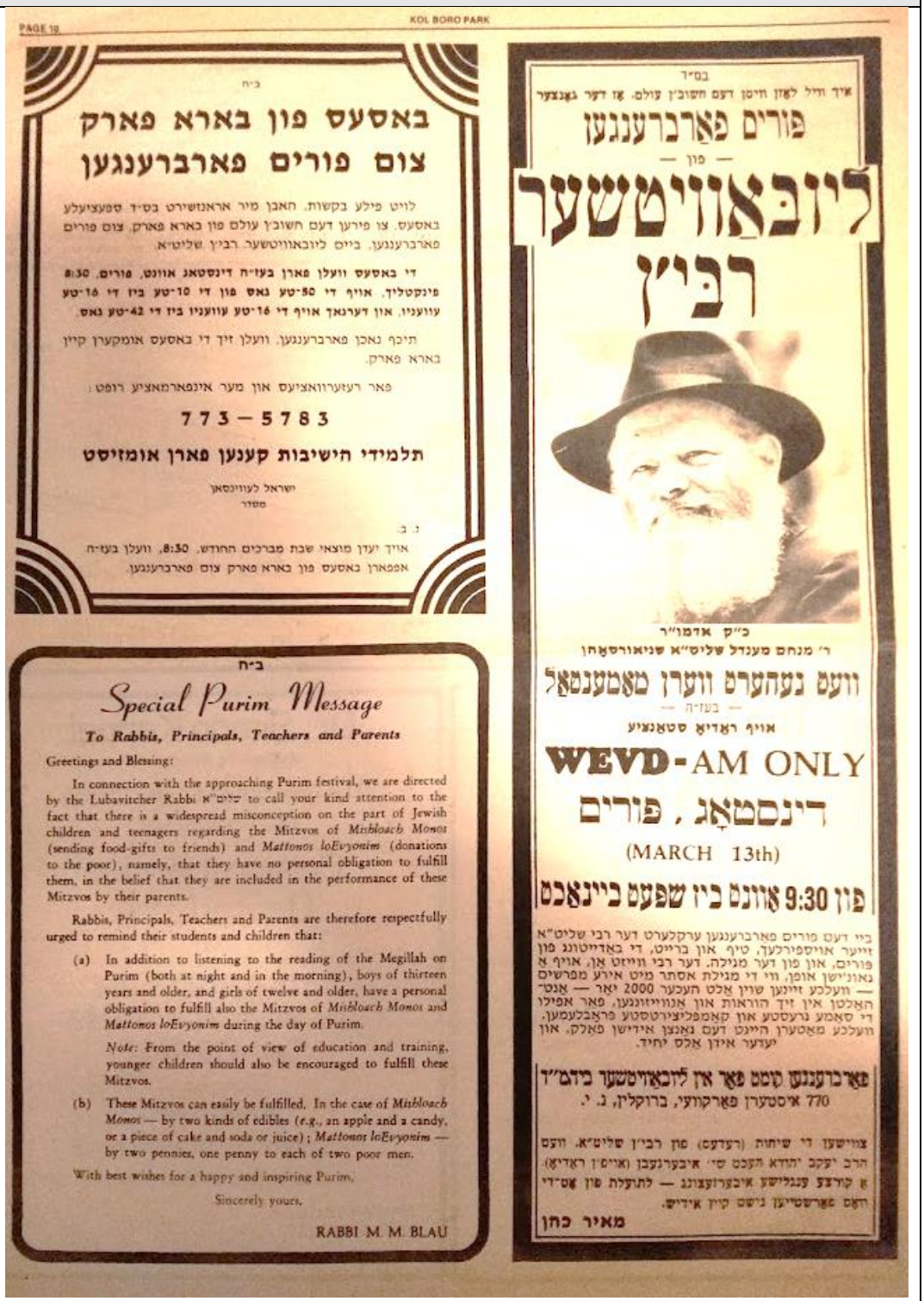

שים לב להההפרש בין המודעה משנת תשל"ו להמודעה דשנת תשל"ט – שבתחילה כתב זמן (בערך) לסיום ההתוועדות כדי שאנשים ידעו שאפילו אם חוזרים לביתם מאוחר בלילה הרי עדיין ניתן לשמוע שידור ההתוודעות מעל גלי הרדיו וכו' ... אבל יום אחד קיבל טלפון מדודו המזכיר הרב חדקוב ע"ה ששואל אותו מדוע הוא צריך לכתוב זמן לסיום ההתוועדות? ר' מנחם מאיר הרגיש שהשאלה בטח מגיע מהרבי ולכן הפסיק לכתוב זמן מסויים אלא כתב "ביז שפעט ביינאכט" ואכן מיני אז מועד סיום ההתוועדות הי' מתקדם והולך...

דבר זה גרם לו שמחה וצער, שמחה על שבלא יודעים זכה להוסיף זמן להתוועדות וצער על שגרם בלא מתכוון שכ"ק אדמו"ר ירגיש הכרח להתוועד מאוחר ממה שתוכנן ...

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

סידור באסעם להתוועדות

PAGE 19 KOL BORO PARK

ב"ה

באסעס פון בארא פארק
צום פורים פארברענגען

לויט פילע בקשות, האבן מיר אראנזשירט ס'ד ספעציעלע באסעס, צו פירען דעם חשובן עולם פון בארא פארק, צום פורים פארברענגען, ביים ליובאוויטשער רבין שליט"א.

די באסעס ווערן פארן בעז"ח דינסטאג אוונט, פורים, 8:30 פינקטלין, אויף די 50-טע נאס פון די 10-טע ביז די 16-טע עוועניו, און דערנאך אויף די 16-טע עוועניו ביז די 42-טע נאס.

תיכף נאכן פארברענגען, ווערן זיך די באסעס אומקערן קיין בארא פארק.

פאר רעזערוואציעס און מער אינפארמאציע רופט:

773—5783

תלמידי חישיבות קענען פארן אומזיסט

ישראל לעווינסאן
מנהל

נ. ב.
אויך יעדן מוצאי שבת מברכים החודש, 8:30, ווערן בעז"ח אפפארן באסעס פון בארא פארק צום פארברענגען.

בס"ד

איך וויל לאזן וויסן דעם חשובן עולם, אז דער גאנצער

פורים פאַרברענגען

— פון —

ליובאַוויטשער רבינ'ס

כ"ק אדמו"ר
ר' מנחם מענדל שליט"א שניאורסאָהן

ווערט נעהערט ווערן מאַמענטאַל

— בעז"ה —

אויף ראַדיאָ סטאַנציע

WEVD-AM ONLY

דינסטאָג, פורים

(MARCH 13th)

פון 9:30 אוונט ביז שפעט ביינאכט

ביי דעם פורים פארברענגען ערקלערט דער רבי שליט"א זייער אויספירלעך, טיף און בריים, די באדיימונג פון פורים, און פון דער מגילה. דער רבי ווייזט אָן, אויף א נאוויישן אופן, ווי די מגילת אסתר מיט אירע מפרשים — וועלכע זיינען שוין אלט העכער 2000 יאר — אנט־האלטן אין זיך הוראות און אנווייזונגען, פאר אפילו די סאמע נרעסטע און קאמפליצירטסטע פראבלעמען. וועלכע מאטערן היינט דעם נאנצן אידישן פאלק, און יעדער אינדן אלס יחיד.

פארברענגען פורים פאר אין ליובאוויטשער בידמ"ד
770 איסטערן פארקוועי, ברוקלין, נ. י.

צווישען די שיחות (רעדטע) פון רבין שליט"א, ווערט הרב יעקב יהודא העכט פון איבערנעבן (אריס'ן ראדיא) א קורצע פענלישע איבערזעצונג — לתועלת פון אס־די חאם אפרשטיין נישט קיין אידיש.

מאיר כהן

ב"ה

Special Purim Message

To Rabbis, Principals, Teachers and Parents

Greetings and Blessing:

In connection with the approaching Purim festival, we are directed by the Lubavitcher Rabbi שליט"א to call your kind attention to the fact that there is a widespread misconception on the part of Jewish children and teenagers regarding the Mitzvos of *Mishloach Monos* (sending food-gifts to friends) and *Mattonos loEvyonim* (donations to the poor), namely, that they have no personal obligation to fulfill them, in the belief that they are included in the performance of these Mitzvos by their parents.

Rabbis, Principals, Teachers and Parents are therefore respectfully urged to remind their students and children that:

(a) In addition to listening to the reading of the Megillah on Purim (both at night and in the morning), boys of thirteen years and older, and girls of twelve and older, have a personal obligation to fulfill also the Mitzvos of *Mishloach Monos* and *Mattonos loEvyonim* during the day of Purim.

Note: From the point of view of education and training, younger children should also be encouraged to fulfill these Mitzvos.

(b) These Mitzvos can easily be fulfilled. In the case of *Mishloach Monos* — by two kinds of edibles (*e.g.*, an apple and a candy, or a piece of cake and soda or juice); *Mattonos loEvyonim* — by two pennies, one penny to each of two poor men.

With best wishes for a happy and inspiring Purim,

Sincerely yours,

RABBI M. M. BLAU

אלגעמיינער זשורנאל — 3 EMEINER JOURNAL

ב"ה

ספעציעלע באסעס פון בארא פארק

צו דעם
פורים פאַרברענגען
— פון —
ליובאַוויטשער רבין שליט"א
דעם דינסטאָג, פורים
8:15 אין אוונט (פינסטלי"ח)

באסעס וועלן זיך אפטרעפן אויף פאלגענע קארנערס:
50טע סט. קארנער 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 עוועניו.
ערענאך
16טע עוו. קארנער 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43 סטריטס

10 מינוט נאך דעם פארברענגען וועלכטקיין וועלען די באקומע ווידערקארעם קיין בארא פארק. און זיך אפ־אטעלען אויף מיר אויבנדערמאנטע קארנערס.

— פאר מער אינפארמאציע רופט —

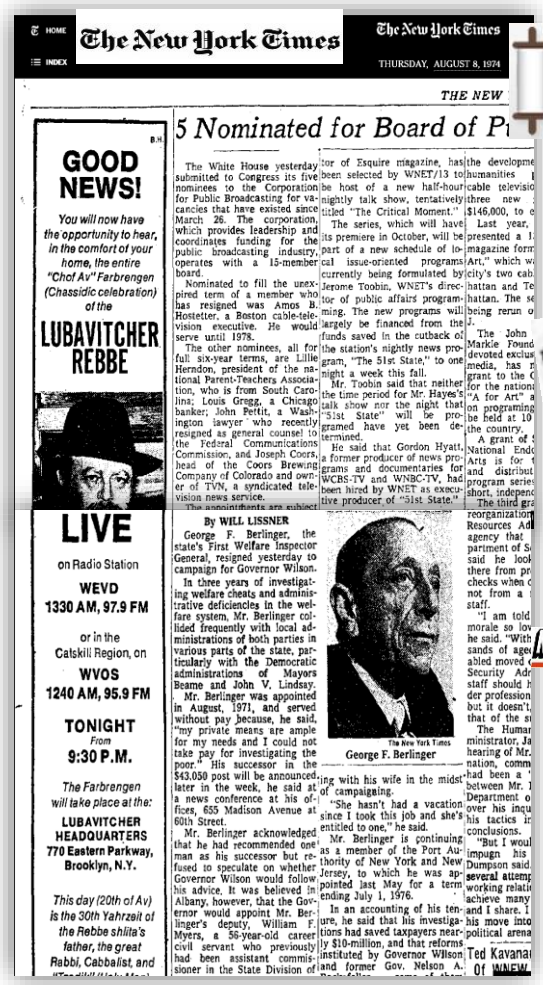
CROWN HEIGHTS BUS SERVICE

771-2868 771-2796

דער פריז איז 75¢ יעדער וועג.

ג' שמות נקראו לה: ג' מודעות חתומים כאילו באו בג' אנשים: מאיר כהן מודיע על ההתוועדות, לעווינסאן -(״מבני לוי״)- מודיע על באסעס, ובלוי מודיע על קול קורא מהרבי שמצד מצות חינוך גם ילדים יזהרו במשלוח מנות ומתנות לאביונים ואינם יוצאים ע״י ההורים שלהם

מודעות באנגלית

The New York Times

THURSDAY, AUGUST 8, 1974

THE NEW

5 Nominated for Board of Pu

The White House yesterday submitted to Congress its five nominees to the Corporation for Public Broadcasting for vacancies that have existed since March 26. The corporation, which provides leadership and coordinates funding for the public broadcasting industry, operates with a 15-member board.

Nominated to fill the unexpired term of a member who has resigned was Amos B. Hostetter, a Boston cable-television executive. He would serve until 1978.

The other nominees, all for full six-year terms, are Lillie Herndon, president of the national Parent-Teachers Association, who is from South Carolina; Louis Gregg, a Chicago banker; John Pettit, a Washington lawyer who recently resigned as general counsel to the Federal Communications Commission, and Joseph Coors, head of the Coors Brewing Company of Colorado and owner of TVN, a syndicated television news service.

tor of Esquire magazine, has been selected by WNET/13 to be host of a new half-hour nightly talk show, tentatively titled "The Critical Moment."

The series, which will have its premiere in October, will be part of a new schedule of local issue-oriented programs currently being formulated by Jerome Toobin, WNET's director of public affairs programming. The new programs will largely be financed from the funds saved in the cutback of the station's nightly news program, "The 51st State," to one night a week this fall.

Mr. Toobin said that neither the time period for Mr. Hayes's talk show nor the night that "51st State" will be programed have yet been determined.

He said that Gordon Hyatt, a former producer of news programs and documentaries for WCBS-TV and WNBC-TV, had been hired by WNET as executive producer of "51st State."

GOOD NEWS!

You will now have the opportunity to hear, in the comfort of your home, the entire "Chof Av" Farbrengen (Chassidic celebration) of the

LUBAVITCHER REBBE

LIVE

on Radio Station

WEVD 1330 AM, 97.9 FM

or in the Catskill Region, on

WVOS 1240 AM, 95.9 FM

TONIGHT From 9:30 P.M.

The Farbrengen will take place at the:

LUBAVITCHER HEADQUARTERS 770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y.

This day (20th of Av) is the 30th Yahrzeit of the Rebbe shlita's father, the great Rabbi, Cabbalist, and

By WILL LISSNER

George F. Berlinger, the state's First Welfare Inspector General, resigned yesterday to campaign for Governor Wilson.

In three years of investigating welfare cheats and administrative deficiencies in the welfare system, Mr. Berlinger collided frequently with local administrations of both parties in various parts of the state, particularly with the Democratic administrations of Mayors Beame and John V. Lindsay.

Mr. Berlinger was appointed in August, 1971, and served without pay because, he said, "my private means are ample for my needs and I could not take pay for investigating the poor." His successor in the $43,050 post will be announced later in the week, he said at a news conference at his offices, 655 Madison Avenue at 60th Street.

Mr. Berlinger acknowledged that he had recommended one man as his successor but refused to speculate on whether Governor Wilson would follow his advice. It was believed in Albany, however, that the Governor would appoint Mr. Berlinger's deputy, William F. Myers, a 56-year-old career civil servant who previously had been assistant commissioner in the State Division of

The New York Times

George F. Berlinger

ing with his wife in the midst of campaigning.

"She hasn't had a vacation since I took this job and she's entitled to one," he said.

Mr. Berlinger is continuing as a member of the Port Authority of New York and New Jersey, to which he was appointed last May for a term ending July 1, 1976.

In an accounting of his tenure, he said that his investigations had saved taxpayers nearly $10-million, and that reforms instituted by Governor Wilson and former Gov. Nelson A.

Ted Kavanau Of WNEW

THE JEWISH PRESS

America's Largest Independent Jewish Weekly

JEWISH JOURNAL

INAUGURAL • ISSUE

JEWISH WEEK

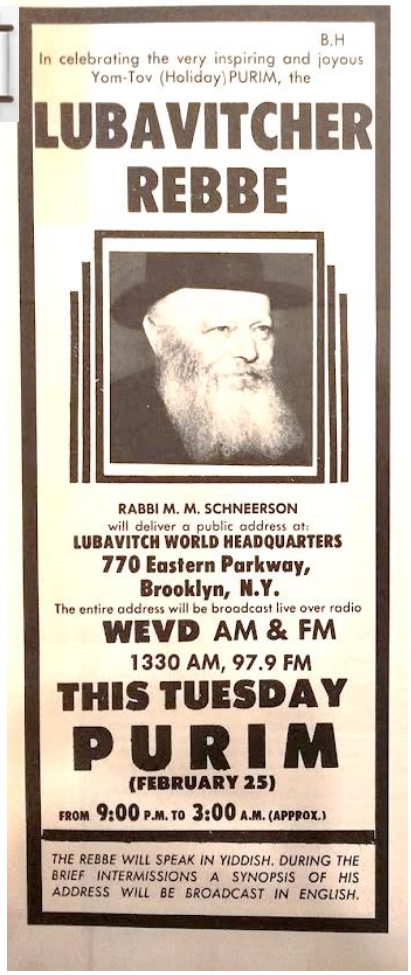
Hint of statehood by Vance for PLO infuriates Israelis

NEW YORK POST

DAILY NEWS

Newsday

LONG ISLAND

B.H

In celebrating the very inspiring and joyous Yom-Tov (Holiday) PURIM, the

LUBAVITCHER REBBE

RABBI M. M. SCHNEERSON

will deliver a public address at:

LUBAVITCH WORLD HEADQUARTERS

770 Eastern Parkway, Brooklyn, N.Y.

The entire address will be broadcast live over radio

WEVD AM & FM

1330 AM, 97.9 FM

THIS TUESDAY

PURIM

(FEBRUARY 25)

FROM 9:00 P.M. TO 3:00 A.M. (APPROX.)

THE REBBE WILL SPEAK IN YIDDISH. DURING THE BRIEF INTERMISSIONS A SYNOPSIS OF HIS ADDRESS WILL BE BROADCAST IN ENGLISH.

בתחילה הושמו המודעות בכל עיתוני ניו יארק ואז בהוראת הרבי אליו "התורה חסה על ממונן של ישראל" - עיין בזכרון מנחם מאיר – א – התמקד בעיקר על עיתוני יהודים (ראה המכתב למעלה)

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

רשימות רבנים ובעלי השפעה לשילוח אישית בבית הדואר – ובפוסטרם גדולים בבתי כנסיות

ממכתמו הרב בלוי להרבי – עיין זכרון מנחם א- מה שעדיין חסר אפילו ע"י הפרסום בהמודעות הנ"ל הוא:

א) שישנם הרבה בני תורה שאינם קוראים העתונות הנ"ל, כמו הרבה מהחסידים של ווילאמסבורג, או בני תורה אחרים כמו יושבי אהל בכוללים שונים כ"לייקוואוד" וכיו"ב. במילא ע"י פרסום הנ"ל עדיין לא ידעו אנשים אלו מההתוועדות.

ב) אפילו אלו שקוראים העתונות הנ"ל, חלק גדול מהם רואים המודעות דרך מעביר בלבד, ואינם שמים לב לזה, וכעבור רגע נשכח אצלם כל הענין, מפני שאינם מאנ"ש ובעצם רירט זיי ניט אן דער פארבריינגען, כידוע דהשכחה הוא מפני העדר שימת לב.

ג) אפילו אלו ששמו לב להמודעה בשעת קריאתם (המודעה), מכיון שישנם כמה ימים המפסיקים בין קריאת המודעה (בעתון שבועי) לעצם ההתוועדות יכול להיות ענין השכחה מפני טרדות וכו' - ומטעם זה שמתי המודעה בה"פארווערטס" עוה"פ ביום י' שבט עצמו, אבל כמובן הבני תורה החרדים אינם קוראים עתון זה כלל (ברובם עכ"פ-(

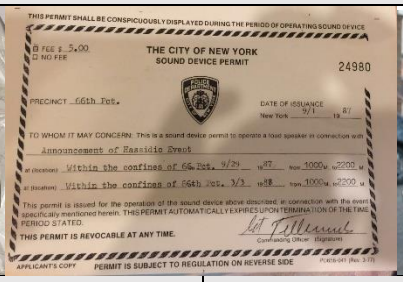
העצה והתקון לכל זה עשיתי ע"י הדפסת נוסח המודעות מחדש ולשלחם ע"י ה"פאסט" לכל הרבנים והבני תורה, שבתוך ושבסביבות לעיר ניו יארק (במקומות שאפשר לשמוע הראדיו).

שלחתי סך הכל 9,140 מכתבים לדלהלן: לכל הרבנים (וגם ה"ראבייס"), ולכל הבני תורה שיחיו, אל כתובותיהם בביתם במקומות: א) ברוקלין (כולל כל ווילטמסבורג וכל בארא פארק) כולו ב) מאנהעטען כולו ג) בראנקס כולו ד) קווינס כולו ה) לאנג איילאנד - בחלק הקרוב יותר לקווינס ו) סטאטען איילענד כולו ז) מאנסי, ניו סקווער, וספרינג וואלי כולו ח) לייקוואוד כולו, כולל כל בני הכולל דשם - להעיר שקבלתי ידיעה שביי"ט כסלו העבר שמעו 100 בחורים של לייקוואוד לכל ההתוועדות, ע"י הראדיו-

שלחתי המכתבים באופן כזה שיגיע לכולם או ביום ההתוועדות עצמו, או בערב הסמוך לו, מטעם הנ"ל שלא יהי' זמן על שכחה וכו'

רכב עם רמקול

THIS PERMIT SHALL BE CONSPICUOUSLY DISPLAYED DURING THE PERIOD OF OPERATING SOUND DEVICE

THE CITY OF NEW YORK
SOUND DEVICE PERMIT

24980

PRECINCT 66th Pct.

DATE OF ISSUANCE 9/1 87

TO WHOM IT MAY CONCERN: This is a sound device permit to operate a loud speaker in connection with

Announcement of Hassidic Event

at (location) Within the confines of 66 Pct. 9/24 19 87 from 1000 H. to 2200 H.

at (location) Within the confines of 66th Pct. 9/3 19 88 from 1000 H. to 2200 H.

This permit is issued for the operation of the sound device above described, in connection with the event specifically mentioned herein. THIS PERMIT AUTOMATICALLY EXPIRES UPON TERMINATION OF THE TIME PERIOD STATED.

THIS PERMIT IS REVOCABLE AT ANY TIME.

Confronting Officer (Signature)

APPLICANT'S COPY PERMIT IS SUBJECT TO REGULATION ON REVERSE SIDE

ניוסליין – הפצה בלבוש של חדשות

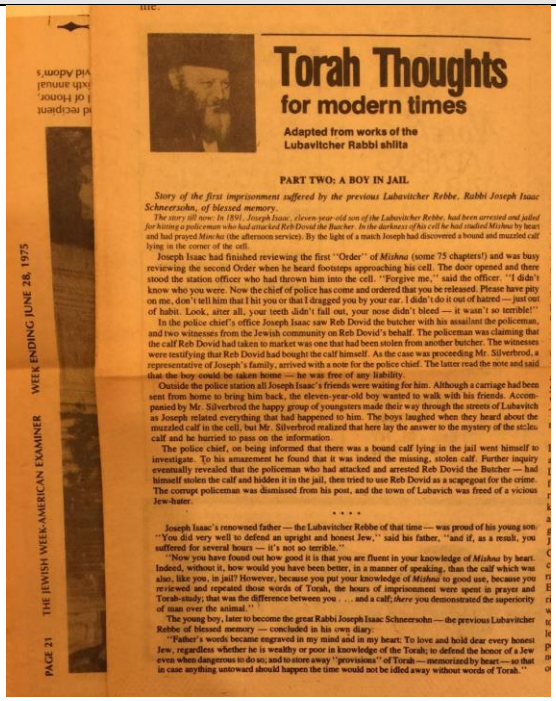

ובלכתך בדרך

גם בהולכו לעסקיו בעשיית השגחה בהמשחטה הביא אתו וידיאוס מהרבי להקרין בחדר אוכל של השוחטים ובודקים וכו'

השיחות בהעיתונים – הדפסת תוכן מהשיחות – והמכתבים כלליים של הרבי בעניני החג – באנגלית

Torah Thoughts
for modern times

Adapted from works of the Lubavitcher Rabbi shlita

PART TWO: A BOY IN JAIL

Story of the first imprisonment suffered by the previous Lubavitcher Rebbe, Rabbi Joseph Isaac Schneersohn, of blessed memory.

The story till now: In 1891, Joseph Isaac, eleven-year-old son of the Lubavitcher Rebbe, had been arrested and jailed for hitting a policeman who had attacked Reb Dovid the Butcher. In the darkness of his cell he had studied Mishna by heart and had prayed *Mincha* (the afternoon service). By the light of a match Joseph had discovered a bound and muzzled calf lying in the corner of the cell.

Joseph Isaac had finished reviewing the first "Order" of *Mishna* (some 75 chapters!) and was busy reviewing the second Order when he heard footsteps approaching his cell. The door opened and there stood the station officer who had thrown him into the cell. "Forgive me," said the officer. "I didn't know who you were. Now the chief of police has come and ordered that you be released. Please have pity on me, don't tell him that I hit you or that I dragged you by your ear. I didn't do it out of hatred — just out of habit. Look, after all, your teeth didn't fall out, your nose didn't bleed — it wasn't so terrible!"

In the police chief's office Joseph Isaac saw Reb Dovid the butcher with his assailant the policeman, and two witnesses from the Jewish community on Reb Dovid's behalf. The policeman was claiming that the calf Reb Dovid had taken to market was one that had been stolen from another butcher. The witnesses were testifying that Reb Dovid had bought the calf himself. As the case was proceeding Mr. Silverbrod, a representative of Joseph's family, arrived with a note for the police chief. The latter read the note and said that the boy could be taken home — he was free of any liability.

Outside the police station all Joseph Isaac's friends were waiting for him. Although a carriage had been sent from home to bring him back, the eleven-year-old boy wanted to walk with his friends. Accompanied by Mr. Silverbrod the happy group of youngsters made their way through the streets of Lubavitch as Joseph related everything that had happened to him. The boys laughed when they heard about the muzzled calf in the cell, but Mr. Silverbrod realized that here lay the answer to the mystery of the stolen calf and he hurried to pass on the information.

The police chief, on being informed that there was a bound calf lying in the jail went himself to investigate. To his amazement he found that it was indeed the missing, stolen calf. Further inquiry eventually revealed that the policeman who had attacked and arrested Reb Dovid the Butcher — had himself stolen the calf and hidden it in the jail, then tried to use Reb Dovid as a scapegoat for the crime. The corrupt policeman was dismissed from his post, and the town of Lubavich was freed of a vicious Jew-hater.

* * * *

Joseph Isaac's renowned father — the Lubavitcher Rebbe of that time — was proud of his young son. "You did very well to defend an upright and honest Jew," said his father, "and if, as a result, you suffered for several hours — it's not so terrible."

"Now you have found out how good it is that you are fluent in your knowledge of *Mishna* by heart. Indeed, without it, how would you have been better, in a manner of speaking, than the calf which was also, like you, in jail? However, because you put your knowledge of *Mishna* to good use, because you reviewed and repeated those words of Torah, the hours of imprisonment were spent in prayer and Torah-study; that was the difference between you . . . and a calf; *there* you demonstrated the superiority of man over the animal."

The young boy, later to become the great Rabbi Joseph Isaac Schneersohn — the previous Lubavitcher Rebbe of blessed memory — concluded in his own diary:

"Father's words became engraved in my mind and in my heart: To love and hold dear every honest Jew, regardless whether he is wealthy or poor in knowledge of the Torah; to defend the honor of a Jew even when dangerous to do so; and to store away "provisions" of Torah — memorized by heart — so that in case anything untoward should happen the time would not be idled away without words of Torah."

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

תורה געדאנקען בעניני פורים – השיחות כפי שהופיעו בעיתון עברו שינויים לצורך קהל ה'יעד'

ולתועלת הלימוד הבאנו תקציר בכל שיחה בלה"ק מהרב פלדמן שיחי'

THURSDAY, MARCH 7, 1996

ALGEMEINER JOURNAL

תורה געדאנקען פון ליובאוויטשער רבי'ן מה"מ

ביאור על רש"י תמוה בפרשתנו

תענית אסתר ופרשת תשא

כי תשא חט"ז שיחה ג׳: טענת משה "כלום מתקנא אלא חכם בחכם כו"" הי' על אופן העונש, שמראה שהיה חרון אף על זה שעבדו את העגל, זאת אומרת שהיתה קנאה על עבודה זרה, ולא על בני ישראל שעבדו את העבודה זרה.

על הפסוק (לב, יא) "למה ה' יחרה אפך בעמך" מפרש רש"י: "כלום מתקנא אלא חכם בחכם גיבור בגיבור". דהיינו שרש"י מפרש שטענת משה להקב"ה לא היה מדוע חרה אפו על בני ישראל אלא מדוע מתקנא בעבודה זרה.

ולכאורה זהו טענה שהיא היפך הכבוד להקב"ה, וזהו הטענה ששאל אגריפס את רבן גמליאל, ורבן גמליאל ענה לו שהחרון אף הוא על עובדי העבודה זרה. ואם כן מדוע אין רש"י מפרש שטענת משה הוא "למה ה' יחרה אפך בעמך" – על בני ישראל.

והביאור: טענת משה היה מדוע אמר הקב"ה "ואכלם" ללא עדים והתראה, ו"ועתה" מיד. שזה מראה על חרון אף מיוחד. והעיקר ש"ואכלם" היה על כל בני ישראל ולא רק על אלו שעבדו את העגל.

וטענת משה הי', לא על זה שמגיע לבני ישראל עונש חמור על עשיית עבירה חמורה, אלא על אופן העונש, שמראה שהיה חרון אף על זה שעבדו את העגל, זאת אומרת שהיתה קנאה על עבודה זרה, ולא על בני ישראל שעבדו את העבודה זרה ולכן העונש הוא לאו דוקא על עובדי עבודה זרה כנ"ל. ועל זה טען משה "כלום מתקנא אלא חכם בחכם גיבור בגיבור".

(והלשון "חכם בחכם" ו"גיבור בגיבור" – שמיוסד על הפסוק "אל יתהלל חכם בחכמתו גיבור בגבורתו עשיר בעשרו" - הוא מפני שכדי להוציא את בני ישראל ממצרים התנהג הקב"ה בחכמה ובגבורה. וקנאת הקב"ה היה על זה שבני ישראל אמרו שהעגל הוציאם ממצרים – "אשר העלוך מארץ מצרים", ועל זה אמר משה "כלום מתקנא אלא חכם בחכם גיבור בגיבור" ולעגל אין חכמה וגבורה. אך רש"י אינו מביא עשירות - השייך להמשך הכתוב "עשיר בעשרו" - כי לעשירות אין שייכות ליציאת מצרים).

מיינה של תורה: גם בשעת החטא הנשמה היא באמנה איתו, ולכן גם בשעה שעבדו את העגל ידעו שהעגל אינו חכם וגיבור ואין בה ממשות. ולכן טען משה שלא מגיע להם עונש.

תורה געדאנקען פון ליובאוויטשער רבי'ן שליט"א

ארויסגענומען, אויבערגעארבעט און פארקוירצט פון די זחער ווייסזוניקע און נאונדשע שיחות וביאורים פון רבינו שליט"א, ביי פארשידענע געלעגנהייטן.

פורים

פורים לערנט אונז אז בשעת עס קומט אן עת צרה ר"ל אויף אידן „אפילו אין זמן הנלות", דארף די ערשטע פעולה זיין צו שטארקן דעם פארבונד מיטן אויבערשטן דורך א חוספה בלימוד התורה וקיום מצוותיה, אין ערשט דאן זוכן א לפוש (אויך) אין דרך הטבע פאר דער חצלה – פאריואס ויופ מען דעם יוט אן „פורים" א) בלשון פרסי (ניט בלשון הקודש) ב) „על שם חפור" און ניט על שם הנס והחצלה? – יעדער זאך איז דאך בחשגחה פרטית, און האָט אין זיך א הוראה אין עבודת ה', איז וואס קענען מיר לערנען דערפון וואס מען האט (בהשגח"פ) ניט נעקענט דערמאנען דעם אויבערשטנס נאמען אין דער נאנצער מגילה?

א. כ'איז יוינ' ו' רצי' מיינט מן בארשט'טן ארץ „הקורא את המגילה למפרע לא יצא". און אידלר לייענט די מגילה אין צו מיינט אז רצי' מיינט ווען ער רעדט וועגן רעזיגילה. ווי פארשיי' (רבינו בחיי' „למפרע"). אין ניט אינטערי אז רצי' נו. איי – „לא יצא". רצי' הבנת מן קריאה המגילה איז אויפלייענען דך מן איר זי אי אויפ'ן ווי איר ווערט דך מיינ' איינער.

דאס איז אזוי בנוגע אלע מינים (אך עטוקים) אין רצי' בחשבון, אז מען הערט די ליינענדע ניט אין אן אופן פן, למפרע". עד אות כמה וכמה בנוגע בלתי פלוגתא הפיסוק פון רצי' מגילה, אזן מ'ניט בשיכות מיטן פסוק דאס איז מבאר ועם נאמנע „פרעמ".

– הקורא הלכלה או רצי' נאמען אין א זאך ווייטן איך איז בחוק, ווייסט עס דאך צו רצי' פסוק אי מבאר ועם מחוק פון „פרעמ". דאס דאס איז די נעמוח השיקריה פון רצי' מגילה –

איז אין דעם פארצן א הוראה נוגעת בכל זמן הכגל מקום. מיר פארן כלל ישראל אין מיר אפר ישראל איין אלע יחיד.

ב. רצי' פסוק ' ואמנ „על כן קראו לימים האלו פרזים – על שם הפרזי".

איז אין דעם ניט מובן:

דער הקורא „מרי" איז ניט קיין לשון קריאה דיקער ווי לשון פרסי ' ואמנ ' ווען רצי' פסוק ' ואמנ „השל מרי" איז מי מיטיק „הוא הגורל". דאס לשון קריאה פארשטיינטס עד רעם ווען „מרי" איז לשון קריאה — איז ואמנ מ'ניט פארשטיין אויפ'ן ווי אלע יענע מיטנים (אך מבונה — א יודע מדבנון) ווען ווערן נעזוגט בלשון קיקרא ?

אויך איז ניט אפשטענדיק רצי' נאמען מן יודע דאס דער נפרשטענדיקער אויסדרוק נזי איז אלע אנדערע ווייטן ווי אט אין האלה נאך נזיין הגון. אנשי רצי' פסוק „מרי" – „על שם הפרזי". אויך רעם „מרי" פארשטיין אלע אנדערע אויסדרוקן נאך אין אלע אנדערע לשונות.

ג. רצי' פסוק ' ואמנ „על כן קראו לימים האלו פרזים – על שם הפרזי".

איז אין רעם ניט מובן:

דער הקורא „מרי" איז ניט קיין לשון קריאה דיקער ווי לשון פרסי ' ואמנ ' ווען רצי' פסוק ' ואמנ „השל מרי" איז מי מיטיק „הוא הגורל". דאס לשון קריאה פארשטיינטס עד רעם ווען „מרי" איז לשון קריאה — איז ואמנ מ'ניט פארשטיין אויפ'ן ווי אלע יענע מיטנים (אך מבונה — א יודע מדבנון) ווען ווערן נעזוגט בלשון קיקרא ?

אויך איז ניט אפשטענדיק רצי' נאמען מן יודע דאס דער נפרשטענדיקער אויסדרוק נזי איז אלע אנדערע ווייטן ווי אט אין האלה נאך נזיין הגון. אנשי רצי' פסוק „מרי" – „על שם הפרזי". אויך רעם „מרי" פארשטיין אלע אנדערע אויסדרוקן נאך אין אלע אנדערע לשונות.

פורים ח"י

גם כשבנ"י נמצאים בגלות - בלשון פרסי – "אסתר", יודעים שבאמת הכל הוא מהקב"ה – "מגילה" לשון גילוי.

ידוע פי' הבעש"ט על "הקורא את המגילה למפרע לא יצא", שהמגילה אינה רק סיפור דברים אלא היא הוראה לאדם. וצריך להבין מהו ההוראה מזה ששם היום טוב הוא פורים בלשון פרסי? ומהו הביאור בזה ששם ה' לא נזכר בכל המגילה?

ויובן בהקדים שכשמרדכי ואסתר רצו לבטל את הגזירה, הנה בתחילה פעלו ברוחניות הענינים על ידי תשובה, ורק אחר כך פעלו בדרכי הטבע, כי ידעו שהטבע הוא רק המסובב, ועיקר הסיבה היא הרוחניות.

וענין זה הוא גם כשבני ישראל נמצאים בגלות - בלשון פרסי, במקום שאין רואים את שם ה' – אסתר, ומ"מ – יודעים בני ישראל שבאמת הכל הוא מהקב"ה – מגילה לשון גילוי.

וזהו ההוראה לאדם, שגם כשמצא בגלות הנה עיקר ההתעסקות צריך להיות בתורה ומצוות, ואז הנה בכל כלי שיעשה תבוא הברכה.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

תורה נעדאנקען פון ליובאוויטשער רביץ שליט"א

פארוואס האט מען ניט מתקן געווען בפורים עפעס א זכר צו קבלת התורה ?

פורים

פורים חט"ז שיחה ב'

בפורים היה קבלת כללות התורה ברצון, ולכן נקבעו ג' במצוות המיוחדות דפורים באופן דהוספה על החיוב הרגיל. ענין קבלת התורה הוא היציאה מגדרי האדם - "פרחה נשמתן", ולכן צריך להרבות במתנות לאביונים, כי זה ששמחתו הוא מזה שמשמח אחרים מראה שיצא ממציאותו.

על הפסוק (אסתר ט, כז) "קיימו וקיבלו" איתא בגמרא (שבת פח, א) דבשעת מתן תורה "כפה עליהם את ההר כגיגית כו' מכאן מודעה רבה לאורייתא", אך ה"מודעה רבה" נתבטלה כש"הדר קבלוה בימי אחשוורוש". וצריך להבין מדוע לא עשו זכר לענין העיקרי הזה דקבלת כללות התורה ברצון?

והביאור: כשהאדם מקיים את התורה ברצון אזי עושה בהוספה יותר מכפי החיוב.

וזה נרמז בג' מצות המיוחדות דפורים, דענין הקריאה ישנה כבר, אך בפורים הוא בהוספה שהרי קוראים גם בלילה. ומשלוח מנות הוא להרבות ברעות, שההוספה היא שצריך לחפש את רעהו כדי לקיים מצוות ואהבת לרעך כמוך. ובמתנות לאביונים ההוספה היא שעליו לחפש את העניים.

אך צריך להבין מהו ההוספה לפי הטעמים האחרים המבארים שמצות מתנות לאביונים ומשלוח מנות כדי שכולם יוכלו לקיים מצות סעודת פורים.

ויובן בהקדים דברי הרמב"ם שצריך להרבות במתנות לאביונים יותר ממשלוח מנות כי "אין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים כו' דומה לשכינה כו'". שמזה שמביא ענין זה בהלכות פורים, ולא בהלכות מתנות עניים, משמע שזהו בהוספה על החיוב דצדקה.

והענין, שבמגילה משמע שמשלוח מנות ומתנות לאביונים הם המשך לזה שימי הפורים הם ימי משתה ושמחה. ובענין השמחה דפורים מביא הרמב"ם "חייב אדם להשתכר עד שירדם בשכרותו". והביאור בזה: כדי לקבל את התורה על האדם לצאת מגדרי השכל שלו, על דרך שבמתן תורה פרחה נשמתן על כל דיבור ודיבור. שעל ידי התפשטות הגשמיות אפשר להגיע קרוב למעלת הנבואה. ועל דרך דברי הרמב"ם שהנביאים התנבאו אחר שתפול עליהם תרדמה.

ולכן מפני שפורים הוא ענין קבלת התורה, לכן צריך להשתכר ולהירדם ולצאת ממציאותו.

ולכן צריך להרבות במתנות לאביונים, אף שגם שאר המצוות ענינם שמחה, כי זה ששמחתו הוא מזה שמשמח אחרים הוא הוראה שיצא ממציאותו. ודוקא על ידי זה הרי הוא דומה לשכינה.

תורה געדאנקען פון ליובאוויטשער רבי"ז מה"מ

ביאור בפלוגתת מקצת סנהדרין ומרדכי הצדיק.
– הלימוד בשבילנו מהנהגת מרדכי.

פורים

פורים חט"ז שיחה ג'

"פירשו ממנו מקצת סנהדרין", מפני שהתעסק בצרכי ציבור. "פירשו" ולא חלקו עליו, מפני שידעו שאופן הלימוד של שמרדכי הוא כתלמוד ירושלמי – ש"תורתם מתברכת" - ולכן עבור מרדכי הרי זה הנהגה נכונה.

על הפסוק "ורצוי לרוב אחיו" איתא בגמרא (מגילה טז, ב): "לרוב אחיו ולא לכל אחיו מלמד שפירשו ממנו מקצת סנהדרין". והנה, סברת מקצת סנהדרין היה שאף שעל מרדכי לעסוק בצרכי הרבים מכל מקום אינו יכול להיות חלק מהסנהדרין. אך לפי זה צריך להבין מדוע פירשו ממנו רק מקצת סנהדרין?

והביאור: בהקדים הלשון "פירשו" ולא חלקו עליו וכיוצא בזה. שהפירוש הוא שהם ידעו שעבור מרדכי זהו דרך נכונה, אך לא בשבילם, וזהו "פירשו ממנו" - שהם לא התעסקו בעבודה זו אך לא חלקו עליו.

והביאור בהקדים סיפור הראגאשאוועור, שביאר איתיה בבבלי בנוגע לחסידים הראשונים "מתוך שחסידים הם תורתם משתמרת", ובירושלמי נאמר "היתה ברכה ניתנת בתורתם". זאת אומרת שלא רק שלא שכחו מה שלמדו (כהבבלי) אלא שבזמן מועט היו יכולים ללמוד הרבה יותר מכפי הטבע. (ומתאים לאופן הלימוד דהירושלמי, ללא אריכות השקו"ט, שבאים מיד להמסקנא).

ולכן מקצת הסנהדרין שלימודם היה כהבבלי, פרשו ממנו כי אי אפשר להיות בסנהדרין אם הוא רק אינו שוכח את מה שלמד כבר. משא"כ מרדכי ורוב הסנהדרין היה אופן הלימוד שלהם כתלמוד ירושלמי. ולכן לא פירשו ממנו.

אך אף על פי כן ישנה מעלה בלימוד התורה ללא ענינים אחרים, ולכן ממשיכה הגמרא "גדולה תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות", שלכן אף ש"תורתו מתברכת" מכל מקום "מעיקרא נימנה בתר ד' ולבסוף בתר ה'".

וההוראה: שצריך לוותר על שלימות שלו בשביל הצלת נפשות ברוחניות, להיות "דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו".

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

תורה נעדאנקען פון ליובאוויטשער רבין שליט"א

א ביאור אויף א פלא'דיקן סיפור בנוגע צו רבה ור' זירא

פורים חל"א שיחה ב'

"קם רבה שחטיה לר' זירא" - "אין ושחט אלא ומשלח" - ענין ההעלאה, והיה לו כלות הנפש בפשטות, כי לא היה יכול לקבל את כל הגילויים. ולשנה הבאה אמר ר' זירא שבאמת רוצה לבוא עוד הפעם לכלות הנפש, אך "לא בכל שעתא ושעתא איתרחיש ניסא" - שנשמתו תרצה לחזור לגופו.

איתא בגמרא (מגילה ז, ב) "אמר רבא מחייב אינש לבסומי בפוריא כו' רבה ור' זירא עבדו סעודתא בהדי הדדי, איבסום קם רבה שחטיה לר' זירא, למחר בעי רחמי ואחייי. לשנה אמר ליה לא בכל שעתא ושעתא איתרחיש ניסא".

ולכאורה סיפור זה לפי פשוטו דורש ביאור והסברה, דאיך אפשי שרבה נכשל בענין של (אמילת אבזריהו דאבזריהו דשפיך דמי).

בהדא"ג מהרש"א: מבאר שלא היו כאן עניין של מיתה ממש (שחטי' כפשוטו), אלא, בעין שחטי', דאגברי' מרא דמפרי' לשתות יותר מדאי עד שחלה ונטה למות, ובקיון זה: ביאר גם בהנהות יעב"ץ - "שלא שחטי ממש . . (אלא) באחיות עינים . . (ר"ן) שהרואים היו סבורים שחטו באמת . . אין ר' זירא נחמיע מהם לבוא חרדה ונתעלה הרוב דאגה כו'".

אבל נוסח ע"ז ששטות הסיפור וכו' פרס סימני. "למחר בעי רחמי ואחייי" אינו מובן עפ"ז, הרי עדיין אין זה מישב הנהנתו של רבה, דפות פוך הוא הדבר לבריאותו של ר' זירא (ועד ש.נטה למות"), שוהו איסור של שתיה לאחרי שכבר נתחברו באיזה אופן שהוא ורפרש — בכללי.

בהשמטת התח"י מקשר זה ששחטי רבה לר' זירא עם דברי הגמרא, "האי מאן דבסאדים יהי גבר אשיד דמא (שופך דמים) . . אפר רבה אנא בסאדים כו'".

ואיל ראה יעב"ץ שכותב, אבל דם ודאי לא שפר רבה, אח אם היי בסאדים, ולאמרה אין לומר שזה אצל רבה ענין של שחיטת דמים. הרי, דבסאדי כרוכים יבין שזה שאדם נדרך בסכין (כולל מיל שהרואים סבורים שיש בסהדרה הסכין), ואפרבה, ובודאי ניתנו לו רבות להתגבר על נטיותיו הטבי עיותי, ובודאי שכן הי' אצל רבה.

ובזיהר תמה:

בהמשך הסיפור פורש (בגי') "לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי" — כלומר: לא זו בלבד שלא מצינו בגמרא שרבה יעשה תשובה על מעשה זה, אלא עוד זאת, שלשנה הבאה שב הזמין את ר' זירא לחגוג וכו' עמו סעודת פורים (לפרש שיודע שעליל לקרות מה שקרה בשנה שעב. רח"ו).

ואת"ד: הסיבה שר' זירא לא נענה להזמנתו של רבה היתה רק מפני ש"לא בכל שעתא מתרחיש ניסא", היינו, שבעצם הי' מזכו גם השנה להגיע סעודת פורים ביחד עם רבה, אלי שיהבו שרבה יקשה מה שעשה בשנה שעברה!, והעשם שלא הסכים הי' רק מפני שלא הי' בזה שגם הפעם יקרה הנס שרבה יהי' אחזי אחרי פורים!

ב. והנה מצינו בזאוהר"י עיד הדרוש דרבה בר' שסיפור זה ש.אירבסום קם רבה שחטי' לר' זירא" מרמז לענינים רוחניים, ולפי זה אפשי שאינו אלא משל בלבד. ויעד שמצינו הענין ד.מיבמסי' בעניבא דרבה בר בר חנה"י — שאינו אלא משל (ועיד כמה מהסיפורים שבי טוביא דרבה בר בר חנה, שהם משלים ורמזים על ענינים רוחניים"), ולא שאירי

FRIDAY FEBRUARY 17, 1989

ALGEMEINER JOURNAL

תורה געדאנקען פון ליובאוויטשער רביין שליט"א

"אורה ושמחה וששון ויקר" דריקט אויס דעם עיקר חילוק פון א אידן ביז א גוי

פורים קטן והבדלת מוצש"ק

די מגילה לערנט אונז, אז דער חילוק פון א אידן מיט (להבדיל) א גוי, איז ניט נאר אין זייערע „נשמות" נאר נאכמער: דער „גשמיות'דיקער גוף" פון א אידן, איז אינגאנצען אנדערש פון א גוף פון (להבדיל) א ניט-אידן. און דאס דריקט זיך אויס אין די 4 אויסגעטיילטע „אותות" (צייכענס), פון (מאחז"ל אויף) דער מגילה: „אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זו מילה, ויקר אלו תפילין".

לקו"ש חלק ג' – פורים

ב"ה

שער ה'ניוזליין'

"הפצת המעיינות בלבוש של חדשות"

"כתנות" (של) "אור"

נתייסד פורים תשמ"ח – לע"נ הרבנית הצדקנית

ונועדה בכוונה שהמעיינות של חסידות יגיעו גם לאנשים שאינם מחפשים תורה וחסידות (בגלוי) אלא "חדשות"...

בכל יום היה אפשר לשמוע מהנעשה ונשמע בבית חיינו – והוראות חדשות שיצאו מרבינו, וגם חזרה מלאה של השיחות מפי קדשו של הרבי וגם מתורגמות באנגלית לצורך הבע"ת וכו' וכל השירות הי"ה בחנם

ברכות כ"ק אדמו"ר לפעולות הניוסליין

חדשות בית חיינו 770 - ר"ד מחלוקת דולרים יום ראשון י"ד כסלו ה'תש"נ:

לר' מנחם מאיר הכהן בלוי שאמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שמלאו שנתיים להקראון הייטס ניוז-ליין"

אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, אין אן אופן פון מוסיף והולך ואור!

אח"כ נתן לו דולר נוסף ואמר: דאס וועט זיין פאר הצלחה רבה!

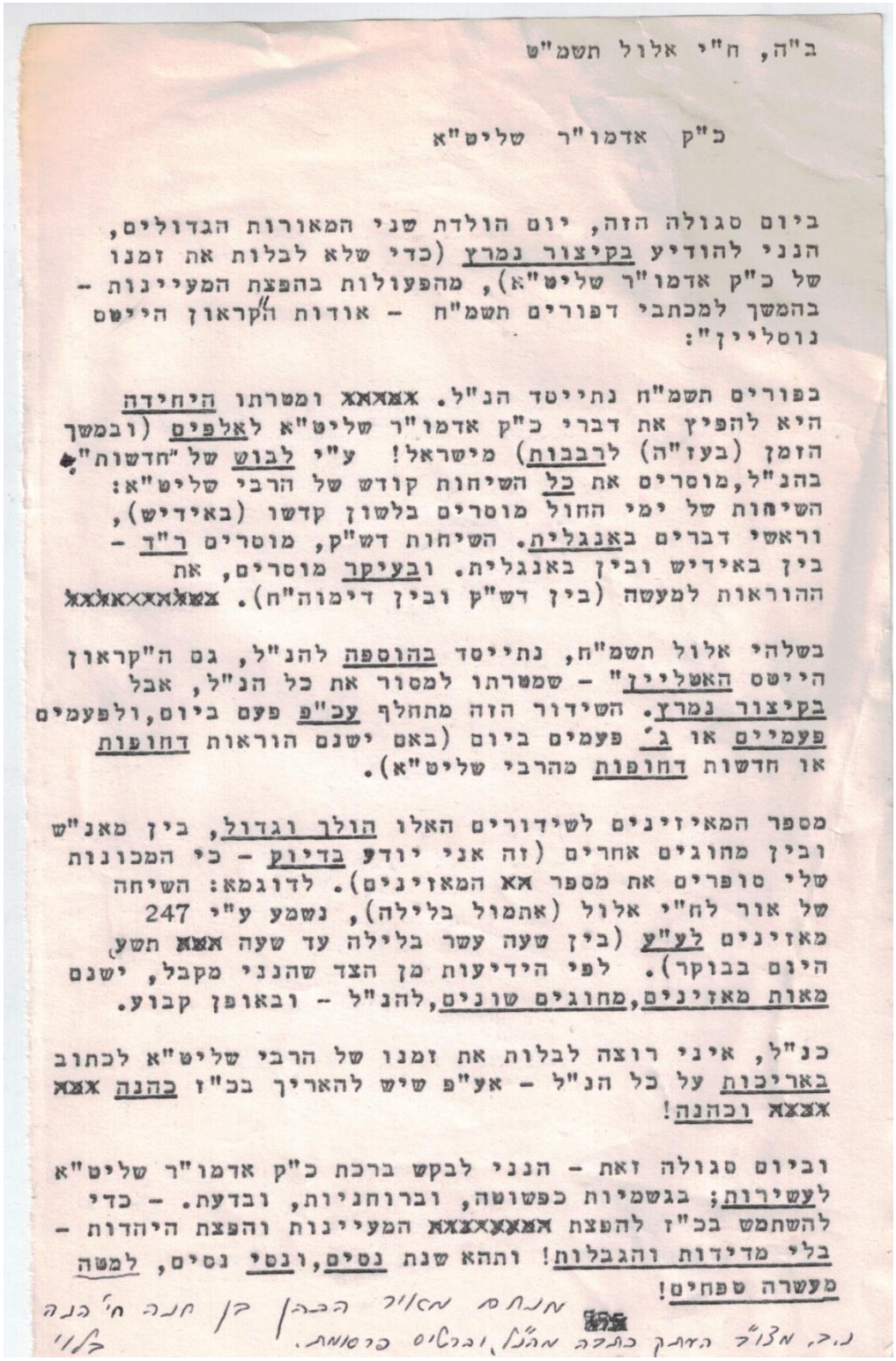
פנינים מחלוקת הדולרים יום ראשון טו"ב אדר ה'תנש"א:

להרב מאיר שי' בלוי אמר שבפורים מלאו ג' שנים מאז שמוסרים את שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"י הטלפון ע"י הnewsline (=קו החדשות)

אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: שיהי' בשעה טובה ומוצלחת, והעיקר הוא שיהי' יפוצו מעינותיך חוצה, ושיהי' קאתי מר דא מלכא משיחא!

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

אגרת לכ"ק אדמו"ר אודות תפקיד הניוסליין – להפיץ דברי כ"ק אדמו"ר ע"י לבוש החדשות

ב"ה, ח"י אלול תשמ"ט

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום סגולה הזה, יום הולדת שני המאורות הגדולים, הנני להודיע בקיצור נמרץ (כדי שלא לבלות את זמנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א), מהפעולות בהפצת המעיינות - בהמשך למכתבי דפורים תשמ"ח - אודות הקראון הייש נוסליין":

בפורים תשמ"ח נתייסד הנ"ל. xxxxx ומטרתו היחידה היא להפיץ את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א לאלפים (ובמשך הזמן (בעז"ה) לרבבות) מישראל! ע"י לבוש של "חדשות" בהנ"ל, מוסרים את כל השיחות קודש של הרבי שליט"א: השיחות של ימי החול מוסרים בלשון קדשו (באידיש), וראשי דברים באנגלית. השיחות דש"ק, מוסרים ר"ד - בין באידיש ובין באנגלית. ובעיקר מוסרים, את ההוראות למעשה (בין דש"ק ובין דימוה"ח). xxxxxxxxx

בשלהי אלול תשמ"ח, נתייסד בהוספה להנ"ל, גם ה"קראון הייש האשליין" - שמטרתו למסור את כל הנ"ל, אבל בקיצור נמרץ. השידור הזה מתחלף עכ"פ פעם ביום, ולפעמים פעמיים או ג' פעמים ביום (באם ישנם הוראות דחופות או חדשות דחופות מהרבי שליט"א).

מספר המאזינים לשידורים האלו הולך וגדול, בין מאנ"ש ובין מחוגים אחרים (זה אני יודע בדיוק - כי המכונות שלי סופרים את מספר xx המאזינים). לדוגמא: השיחה של אור לח"י אלול (אתמול בלילה), נשמע ע"י 247 מאזינים לע"ע (בין שעה עשר בלילה עד שעה xxx תשע היום בבוקר). לפי הידיעות מן הצד שהנני מקבל, ישנם מאות מאזינים, מחוגים שונים, להנ"ל - ובאופן קבוע.

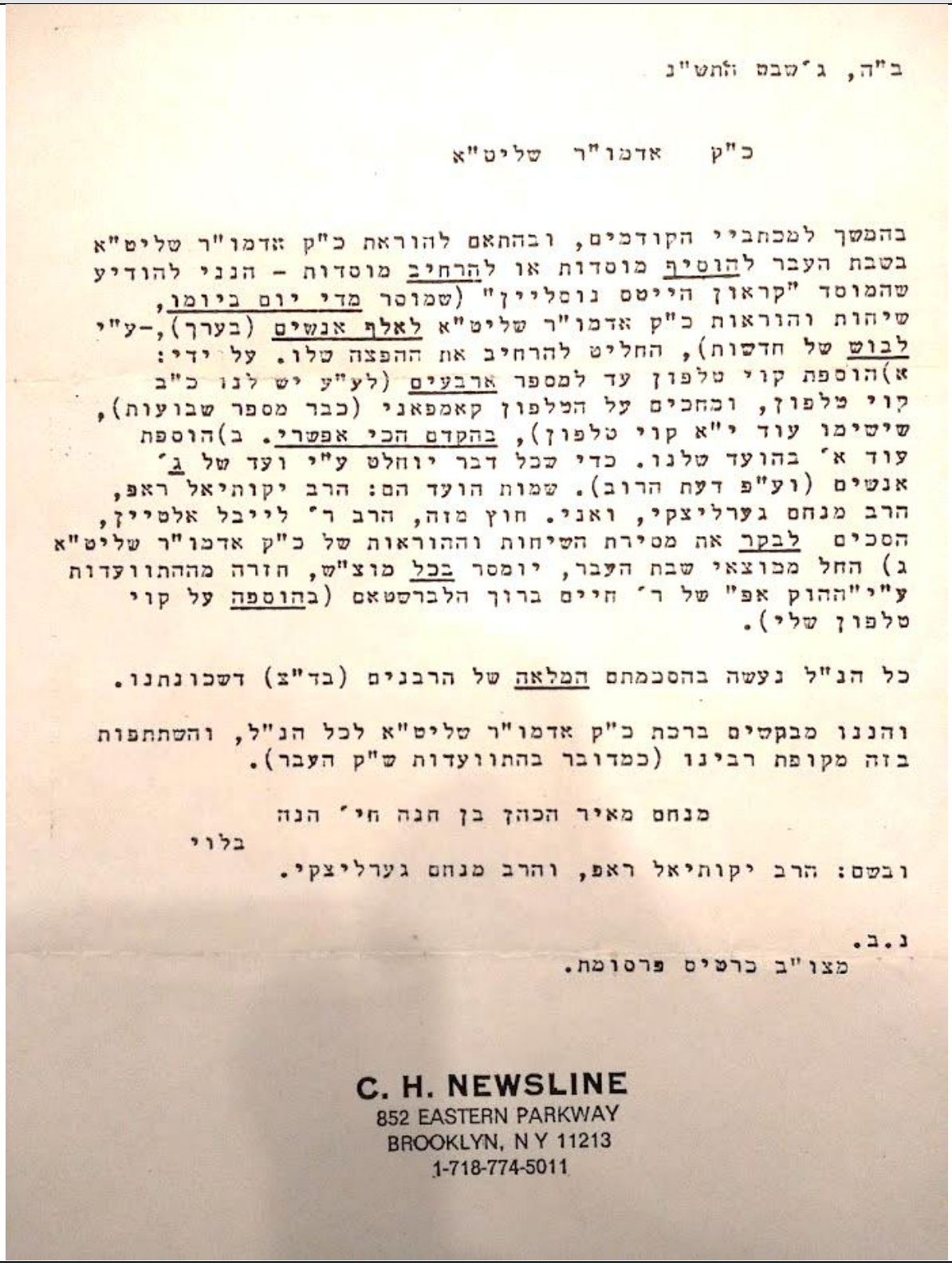
כנ"ל, איני רוצה לבלות את זמנו של הרבי שליט"א לכתוב באריכות על כל הנ"ל - אע"פ שיש להאריך בכ"ז בהנה xxx xxxx ובהנה!

וביום סגולה זאת - הנני לבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לעשירות; בגשמיות כפשוטה, וברוחניות, ובדעת. - כדי להשתמש בכ"ז להפצת xxxxxxxx המעיינות והפצת היהדות - בלי מדידות והגבלות! וההא שנת נסים, ונסי נסים, למשה מעשרה טפחים!

מנחם מאיר הכהן בן חנה ח' בנה בלוי

נ.ב. מצו"ב המתק בתרגום מהנ"ל, וברטוס פרסומת.

אגרת לכ"ק אדמו"ר אודות תפקיד הניוסליין – הרחבת המוסד
(ועיין מה שאמר לו כ"ק אדמו"ר בדולרים)

ב"ה, ג' שבט התש"נ

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהמשך למכתביי הקודמים, ובהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשבת העבר להוסיף מוסדות או להרחיב מוסדות – הנני להודיע שהמוסד "קראון הייטס נוסליין" (שמוסר מדי יום ביומו, שיחות והוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א לאלף אנשים (בערך), -ע"י לבוש של חדשות), החליט להרחיב את ההפצה שלו. על ידי: א) הוספת קוי טלפון עד למספר ארבעים (לע"ע יש לנו כ"ב קוי טלפון, ומחכים על הטלפון קאמפאני (כבר מספר שבועות), שישימו עוד י"א קוי טלפון), בהקדם הכי אפשרי. ב) הוספת עוד א' בהועד שלנו. כדי שכל דבר יוחלט ע"י ועד של ג' אנשים (וע"פ דעת הרוב). שמות הועד הם: הרב יקותיאל ראפ, הרב מנחם גערליצקי, ואני. חוץ מזה, הרב ר' לייבל אלטייז, הסכים לבקר את מטירת השיחות וההוראות של כ"ק אדמו"ר שליט"א ג) החל מכוצאי שבת העבר, יומסר בכל מוצ"ש, חזרה מההתוועדות ע"י "ההוק אפ" של ר' חיים ברוך הלברשטאם (בהוספה על קוי טלפון שלי).

כל הנ"ל נעשה בהסכמתם המלאה של הרבנים (בד"צ) דשכונתנו.

והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לכל הנ"ל, והשתתפות בזה מקופת רבינו (כמדובר בהתוועדות ש"ק העבר).

מנחם מאיר הכהן בן חנה חי' הנה
בלוי

ובשם: הרב יקותיאל ראפ, והרב מנחם גערליצקי.

נ.ב.
מצו"ב כרטיס פרסומת.

C. H. NEWSLINE
852 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N Y 11213
1-718-774-5011

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

כתבה בכפר חב"ד אודות מפעל הניוסליין

מפעל־יחיד למען הכלל

לא מכבר מלאה שנה למיפעל מיוחד במינו המפיץ את המעיינות בדרך מקורית. מיפעל־יחיד שמהווה דוגמה למופת לניצול ההתפתחות הטכנולוגית להפצת תורה וגם סמל של מסירות לתפקיד לשם־שמיים. זהו ה"קראון־הייטס ניוז־ליין" וה"קראון־הייטס האט־ליין" של הרב מנחם־מאיר הכהן בלוי – קווי טלפון ש־24 שעות ביממה ניתן לשמוע בהם משיחות־הקודש של כ"ק אדמו"ר שליט"א והוראותיו הק' למעשה, דיווח על המתרחש בבית־חיינו בימים האחרונים, הקלטות של שיעורי־תורה, ועוד. מפעל־יחיד למען הרבים.

לרגל 'יום־ההולדת' של המיפעל קיימנו שיחה קצרה עם הרב בלוי. להלן, רישומי הדברים

בוקר טוב לכל המאזינים...
מאות מאזינים מידי יום

• הרב בלוי, איך 'נולד' רעיון ה"קראון־הייטס ניוז־ליין"?

– שידור השיחות וההוראות של הרבי שליט"א בטלפון הוא אמנם חידוש, ומיד אספר איך החידוש הזה 'נולד'. אבל ברצוני לציין שבעצם זהו שלב נוסף בעבודתי זה שנים להפצת שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א בין הציבור החרדי. כבנו של הגאון רבי משה בלוי שליט"א, עורך ומו"ל כתבי רבותינו הראשונים על הש"ס, וכמי שגדל בין היהודים החרדים בבורו־פארק, אני מכיר מקרוב את הצימאון שישנו ביהדות החרדית לשמוע את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בענייני השעה וליהנות מהאור המיוחד של שיחות הק'.

ומכיוון שהצימאון הזה קיים, הרגשתי תמיד שעלינו מוטלת החובה לרווות אותו. הפעולה הראשונה שלי בכיוון זה היתה להשיג כתובות של מנויים קבועים שיקבלו את ה"ליקוטי־שיחות" בדואר מדי שבוע. זה היה לפני כעשרים שנה, עוד לפני נישואיי. השקעתי אז מאמצים רבים בנושא והצלחתי, ת"ל, להביא עוד אלפי לומדים קבועים בשיחות.

בהמשך התחלתי להדפיס את שיחות הק' בעיתונים וכן לפרסם מודעות לפני כל התוועדות ששודרה ברדיו וכד'. פעולות שת"ל התמדתי בהן שנים רבות, וכתוצאה מהן זכו רבבות יהודים ללמוד את השיחות, והמאמרים של הרבי שליט"א מתוך הכתב או להאזין ל'שידור־חי' ברדיו.

לפני כשנה, כאשר בעקבות הסתלקות הרבנית ע"ע דובר על הקמת מוסדות חדשים, החלטתי לתת לפעילות הזאת מימד חדש:

רכשתי ציוד שבאמצעותו ניתן להתקין קלטות שהציבור יכול להאזין להן 24 שעות ביממה והתחלתי לשדר את ה"קראון־הייטס ניוז־ליין" – תוכנית בת כרבע שעה בה שמע המטלפן את האירועים החשובים בשכונה, ידיעות שונות וכד', דבר שגרם למספר רב של מטלפנים, ובינתיים – האזינו הללו להוראות למעשה מההתוועדויות האחרונות, לתמצית משיחות הק' וכד'.

• מהו, באמת, מספר המטלפנים?

– המכונות שלנו סופרות את השיחות, ומדובר בכאלף מתקשרים, כל יום, אל ה"האט־ליין" וכמחצית מזה, מדי יום, אל ה"ניוז־ליין".

• מה ההבדל בין ה"האט־ליין" וה"ניוז־ליין"?

– בשלב הראשון להפעלת התוכנית היתה רק תוכנית אחת, בת כרבע שעה, ביידיש ותוכנית מקבילה באנגלית. לאחר כמה חודשים התברר שהציבור מעדיף קלטת קצרה ותמציתית. בנוסף לכך, היו דברים שרצינו לשדר במשך כמה ימים ואילו את החדשות ה'טריות' צריך היה להחליף לעיתים קרובות, לפחות כל יום. ולכן, לאחר כמה חודשים, התרחבנו לשתי תוכניות נפרדות. ה"האט־ליין" הוא תוכנית קצרה המדווחת על החדשות האחרונות והקלטת שלה מוחלפת, לעיתים, כמה פעמים ביום, ואילו ב"ניוז־ליין" יש שתי תוכניות, באנגלית ובעברית, ארוכות יותר. בהן אנו מגישים הקלטות של שיחות שלימות של הרבי שליט"א, קטעים מהתוועדויות ואירועים מענייני בבית־חיינו וכד'.

• מי הם המתקשרים?

– את זה אני, כמובן, לא יכול לדעת באמצעות המכשירים שלנו. אבל לפי דיווחים שאני מקבל 'מן הצד', מדובר בציבור מגוון מאוד. כמו, למשל, שלוחי כ"ק אדמו"ר שליט"א במקומות שונים בעולם שנודע להם על הוראה חדשה של הרבי שליט"א והם רוצים לשמוע בעצמם הקלטה של הדברים (במקרה שמדובר בשיחה ביום חול, כמובן), "סתם יהודים" מכל רחבי ניו־יורק והסביבה, וכמובן, תושבי קראון־הייטס.

בכל אופן, אין לי ספק ששידורים אלו מביאים את מעיינות החסידות לרבים שאינם משתתפים בשיעורים ואינם מבקרים ב־770 וכד'.

• כעת כשאנו שומעים את מה שמאחורי הקלעים של המפעל הזה, מתברר שמדובר בפרוייקט שדורש הרבה עבודה וגם... הרבה כסף. איך נושאים בנטל?

– לגבי עומס העבודה, אתה צודק שזה דורש המון זמן והרבה מאמצים, אבל המחשבה על כך שמדובר במכשיר שמביא את דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א לעוד אלפי יהודים מעודדת ומחזקת, ואני אכן רואה את ברכת ה' בכל פרט במהלך העבודה.

וכאן המקום לציין את העזרה שמגישים לי חברים וידידים שונים, ובמיוחד ידידי הרב יקותיאל דאפ ואחי ר' ראובן ירמיה.

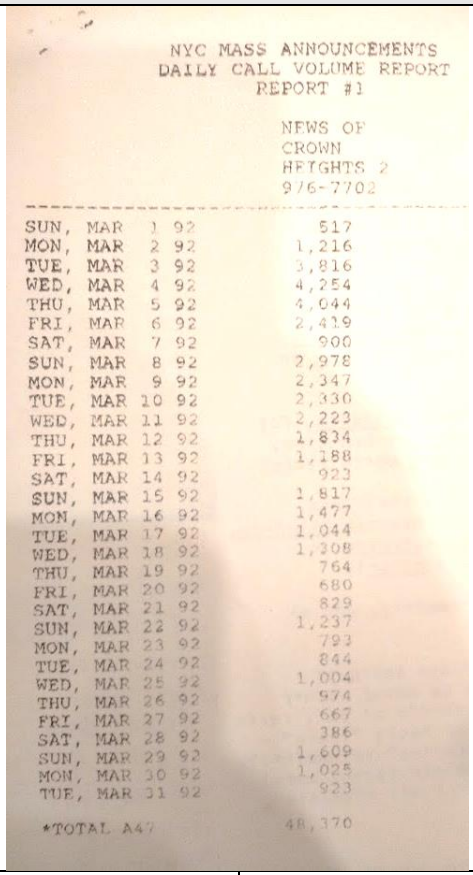
ולעניין פרשת הכסף. אכן, מדובר בהוצאות גדולות, והפרוייקט לא נועד להכניס אף פרוטה אלא הוא 'גוזל' ממני זמן רב. אך כבר נאמר "מאין יבוא עזרי? – עזרי מעם ה' עושה שמיים וארץ". ות"ל, אני רואה במוחש את ברכת ה'.

20

כרטיס המספרים – ומספר מיוחד שאפשר לצלצל גם מפיי פון בחנם

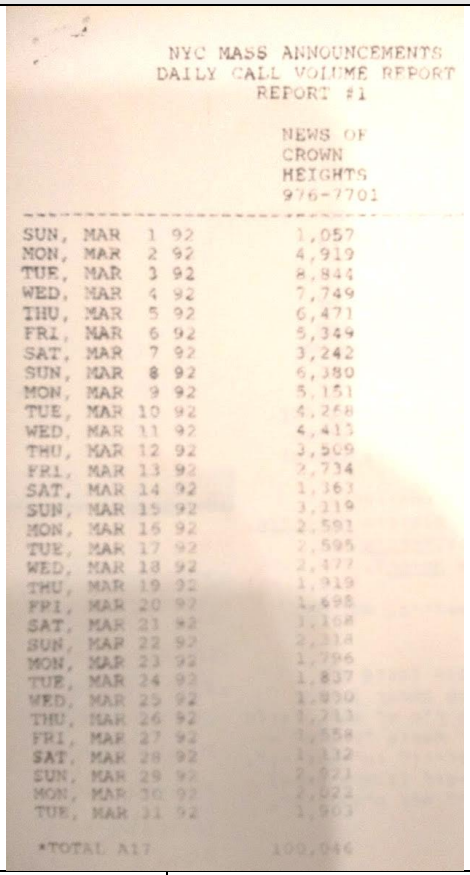
מספר המאזינים בתשנ"ג הגיע לשיאו – מעל למאה וחמישים אלף צלצולים רק בחודש אחד

NYC MASS ANNOUNCEMENTS
DAILY CALL VOLUME REPORT
REPORT #1

NEWS OF
CROWN
HEIGHTS 2
976-7702

SUN, MAR 1 92	517
MON, MAR 2 92	1,216
TUE, MAR 3 92	3,816
WED, MAR 4 92	4,254
THU, MAR 5 92	4,044
FRI, MAR 6 92	2,419
SAT, MAR 7 92	900
SUN, MAR 8 92	2,978
MON, MAR 9 92	2,347
TUE, MAR 10 92	2,330
WED, MAR 11 92	2,223
THU, MAR 12 92	1,834
FRI, MAR 13 92	1,188
SAT, MAR 14 92	923
SUN, MAR 15 92	1,817
MON, MAR 16 92	1,477
TUE, MAR 17 92	1,044
WED, MAR 18 92	1,308
THU, MAR 19 92	764
FRI, MAR 20 92	680
SAT, MAR 21 92	829
SUN, MAR 22 92	1,237
MON, MAR 23 92	793
TUE, MAR 24 92	844
WED, MAR 25 92	1,004
THU, MAR 26 92	974
FRI, MAR 27 92	667
SAT, MAR 28 92	386
SUN, MAR 29 92	1,609
MON, MAR 30 92	1,025
TUE, MAR 31 92	923
*TOTAL A47	48,370

NYC MASS ANNOUNCEMENTS
DAILY CALL VOLUME REPORT
REPORT #1

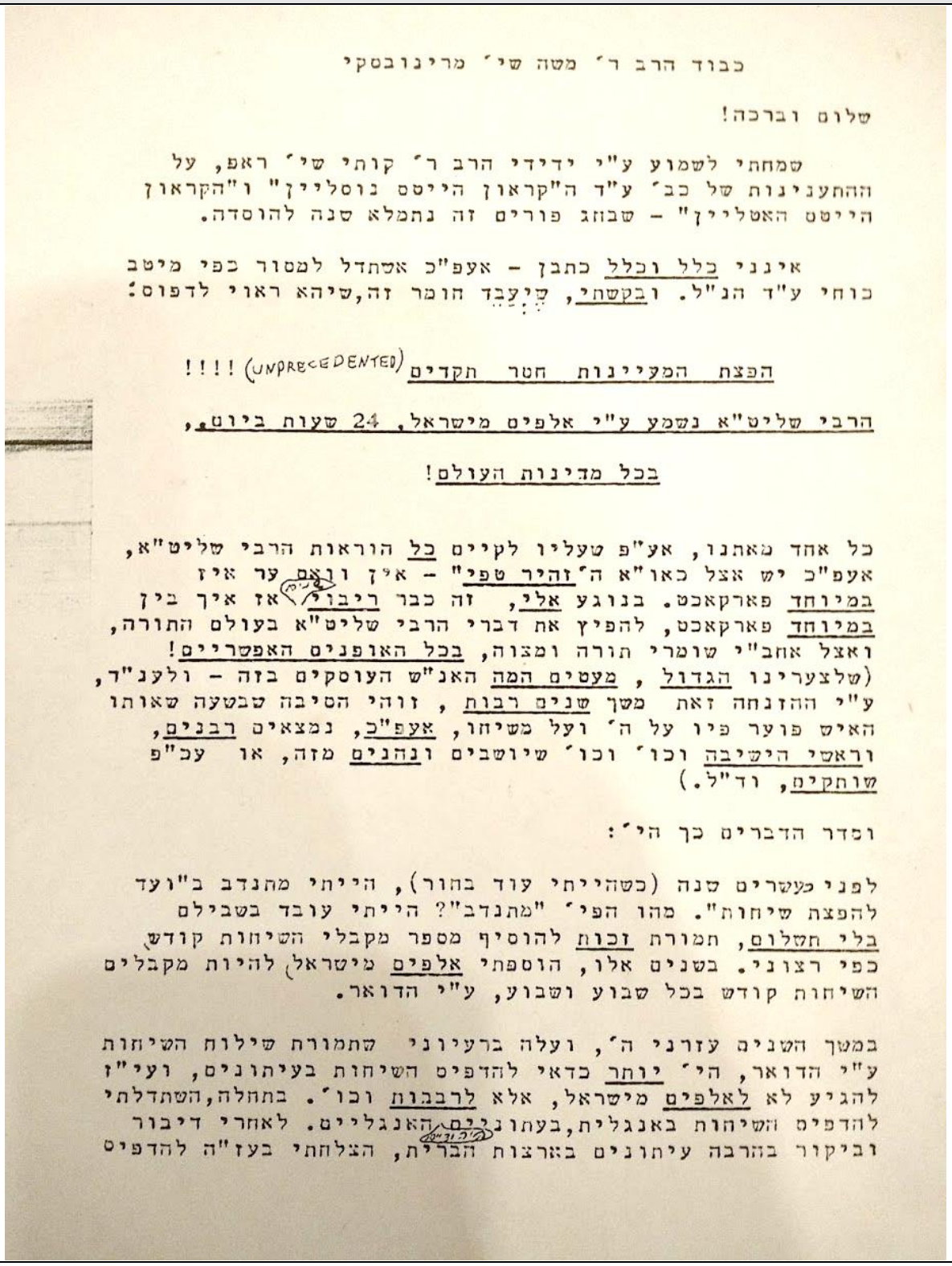
NEWS OF
CROWN
HEIGHTS
976-7701

SUN, MAR 1 92	1,057
MON, MAR 2 92	4,919
TUE, MAR 3 92	8,844
WED, MAR 4 92	7,749
THU, MAR 5 92	6,471
FRI, MAR 6 92	5,349
SAT, MAR 7 92	3,242
SUN, MAR 8 92	6,380
MON, MAR 9 92	5,151
TUE, MAR 10 92	4,258
WED, MAR 11 92	4,413
THU, MAR 12 92	3,509
FRI, MAR 13 92	2,734
SAT, MAR 14 92	1,363
SUN, MAR 15 92	3,219
MON, MAR 16 92	2,591
TUE, MAR 17 92	2,595
WED, MAR 18 92	2,477
THU, MAR 19 92	1,919
FRI, MAR 20 92	1,498
SAT, MAR 21 92	1,168
SUN, MAR 22 92	2,318
MON, MAR 23 92	1,796
TUE, MAR 24 92	1,837
WED, MAR 25 92	1,930
THU, MAR 26 92	1,213
FRI, MAR 27 92	1,558
SAT, MAR 28 92	1,132
SUN, MAR 29 92	2,021
MON, MAR 30 92	2,022
TUE, MAR 31 92	1,903
*TOTAL A17	100,046

976-7701 = 100,046	976-7702 = 48,370	976-7703 = 20,103

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

הניוסליין במילים של הרב בלוי ע"ה – א –

כבוד הרב ר' משה שי' מרינובסקי

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע ע"י ידידי הרב ר' קותי שי' ראפ, על ההתעניינות של כב' ע"ד ה"קראון הייטס נוסליין" ו"הקראון הייטס האטליין" – שבחג פורים זה נתמלא שנה להוסדה.

אינני כלל וכלל כתבן – אעפ"כ אשתדל למסור כפי מיטב כוחי ע"ד הנ"ל. ובקשתי, שיעבד חומר זה, שיהא ראוי לדפוס:

הפצת המעיינות חטר תקדים (UNPRECEDENTED) !!!!

הרבי שליט"א נשמע ע"י אלפים מישראל, 24 שעות ביום,

בכל מדינות העולם!

כל אחד מאתנו, אע"פ שעליו לקיים כל הוראות הרבי שליט"א, אעפ"כ יש אצל כאו"א ה'זהיר טפי" – אין ונאם ער איז במיוחד פארקאכט. בנוגע אלי, זה כבר ריבוי אז איך בין במיוחד פארקאכט, להפיץ את דברי הרבי שליט"א בעולם התורה, ואצל אחב"י שומרי תורה ומצוה, בכל האופנים האפשריים! (שלצערינו הגדול, מעטים המה האנ"ש העוסקים בזה – ולענ"ד, ע"י ההזנחה זאת משך שנים רבות, זוהי הסיבה שבטעה שאותו האיש פוער פיו על ה' ועל משיחו, אעפ"כ, נמצאים רבנים, וראשי הישיבה וכו' וכו' שיושבים ונהנים מזה, או עכ"פ שותקים, וד"ל.)

וסדר הדברים כך הי':

לפני כעשרים שנה (כשהייתי עוד בחור), הייתי מתנדב ב"ועד להפצת שיחות". מהו הפי' "מתנדב"? הייתי עובד בשבילם בלי חשלום, תמורת זכות להוסיף מספר מקבלי השיחות קודש כפי רצוני. בשנים אלו, הוספתי אלפים מישראל להיות מקבלים השיחות קודש בכל שבוע ושבוע, ע"י הדואר.

במשך השנים עזרני ה', ועלה ברעיוני שתמורת שילוח השיחות ע"י הדואר, הי' יותר כדאי להדפיס השיחות בעיתונים, ועי"ז להגיע לא לאלפים מישראל, אלא לרבבות וכו'. בתחלה, השתדלתי להדפיס השיחות באנגלית, בעתונים האנגליים. לאחרי דיבור וביקור בהרבה עיתונים בארצות הברית, הצלחתי בעז"ה להדפיס

הניוסליין במילים של הרב בלוי ע"ה – ב –

- 2 -

השיחות באנגליתּ בג' עיתונים. הסיבה שרק בג' עיתונים הצלחתי להדפיס השיחות הי': כי הי' לי הוראה מכ"ק אדמו"ר שליט"א, שלא לשלם עבור הדפסת השיחות כמו שמשלמים עבור מודעה. ברשותי לשלם רק תשלום מינימאלי כעין שכר בטילה וכדומה. כמובן, שרובם ככולם מהעתונים סירבו להנאים כאלו. לכן נסתרתי עם ג' עתונים. הצירקולאציה של ג' עתונים אלו הי' קרוב ל200,000, ומאד שמחתי בזה. דרך אגב, עד היום הזה, אני עוד משלם חובות להעתונים ההם. לאחרי כמה שנים, התקשרתי עם עורך ה"אלגעמיינער זשורנאל" וביקשתי גם ממנו, להדפיס בעתונו כל שבוע שיחה מכ"ק אדמו"ר שליט"א. כמובן שהסכים – ובשביעת רצון. וכל זה נמשך כבר ריבוי שנים, – ועד היום הזה, אני שם בכל שבוע ושבוע שיחה מכ"ק אדמו"ר שליט"א בעתון. להעיר, שבשנים ההם זה עוד לא הי' "פאפולער", להדפיס שיחות בעתונים, והי' לזה אפילו התנגדות מ"שפיץ חב"ד", כידוע – ואין כאן המקום להאריך בזה.

באותם השנים, התחילו לסדר שידור חי בראדיו בנו יארק, מכל ההתוועדויות של ימי החול, מכ"ק אדמו"ר שליט"א. חשבתי אז, שבאם היו מודיעים ע"ז בהעתונים, היו עי"ז אלפים ורבבות מישראל שומעים ומאזינים להתוועדויות. מיד התחלתי מבצע חדש: שכל פעם שיש התוועדות שנשמע בראדיו, אני שם מודעות גדולות אודות זה, בכל העתונים. ומבצע זה נמשך ריבוי שנים (עד לכ"ב שבט –המאויים). לאחרי זה, התחלתי עוד מבצע: בנוסף להמודעות הנ"ל, הנה כל פעם שהי' התוועדות בראדיו, נסעתי xxxx באותו היום, משך שעות ארוכות, עם מכונית ועם רעם-קול בבורא פארק, להודיע שבאותו יום אפשר לשמוע התוועדות מהרבי מליובאוויטש ע"י הראדיו. וע"י כל זה, נתוספו אלפים ורבבות מבנ"י, שהאזינו בביתם להתוועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בשנה שעברה, בהשבת של השבעה (ל"ע), דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות הקמת מוסדות חדשים. תיכף לאחרי השבת, ניגש אלי אחי שי' (בהיותו יודע, אז איך קאר זיך אין מפיץ זיין דעם רבי'נס א ווארט), והציע לי xxxx מבצע חדש (חכר תקדים): לסדר ע"י הטלפון את ההוראות מכ"ק אדמו"ר שליט"א, ואת xxxx החדשות בבית חיינו וכו' וכו' באופן שבאו"א יוכל לשמוע בכל זמן ובכל מקום, את החדשות בבית חיינו. כמובן, אז איך האב זיך באלד אנגעכאפט אין דערוף. ויסבנו שעות ארוכות, לתכנן איך להוציא את זה לפועל, באופן הכי טוב וכו' וכו' וב"ה בחג הפורים תשמ"ח התחיל שידור הראשון של חדשות בבית חיינו ע"י הטלפון. קראתי את זה בשם קראון הייטס נוסליין, ולא 770 נוסליין, כדי ש770 לא יצטרכו להיות אחראים על תוכן השידורים. ועוד טעמים מובנים.

מה מודיעים על ה"קראון הייטס נוסליין"?

שיחות, הוראות, והנהגות כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכל הדברים

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

הניוסליין במילים של הרב בלוי ע"ה – ג –

הנוגעים להציבור כולו – ועיקר שהרבי דיבר במיוחד עליהם.

ההצלחה במבצע זה הי' למעלה לגמרי מן המשוער! בכל יום ויום, היו מאות מבנ"י מצלצלים אלינו לשמוע החדשות בבית חיינו. בכל חודש הי' הכרח להוסיף חוטי טלפונים כדי לאפשר לכולם להאזין להחדשות. כיום יש לנו 20 טלפון ליינס, ומכל המדינות שבעולם מצלצלים אלינו לשמוע החדשות בבית חיינו.

לאחרי הצי שנה, בחודש אלול, לאחרי שכ"ק אדמו"ר שליט"א טבע מכאו"א, ובמיוחד ממוסדות, להוסיף בפעולתם – הוספנו להי'קראון הייטס נוסליין את ה'קראון הייטס האטליין. כי ב"נוסליין", למרות כל מעלותיו הי' בו כמה חסרונות: א) שהשידורים היו יותר מדאי ארוכות, ובפרט לאלו שצלצלו אלינו מעבר לים. ב) הנ"ל גרם ג"כ קישויים TO UPDATE את החדשות. לכן הוספנו (בשלהי חודש אלול), את ה'קראון הייטס האטליין. ובקו הזה החדשות הן בקיצור נמרץ, וגם משנים את זה לכה"פ בכל יום, ולעת הצורך כמה פעמים במשך היום. וב"נוסליין" משמש עדיין לתת הודעות ושיחות בפרטיות ובאורכות.

המכונות שלנו סופרות את מספר האנשים המצלצלים אלינו. לכן אנו יודעים בדיוק כמה אנשים מצלצלים אלינו בכל יום.

כיום יש לנו על ה"האטליין" 1,000 שומעים ומאזינים בל יום! ועל ה"נוסליין" 500 מאזינים בל יום!

מי מצלצל אלינו?

זה אי אפשר לידע בבירור. אבל מהידיעות מהצד שאנו מקבלים יודעים אנו שיש לנו הרבה מאזינים בבורא פארק, עלעטבוט, ווילאמסבורג, קווינס, מאנהעטען, מאנסי, מאנראו, מאנסריאל, קאליפארניה, וכו' וכו'. וגם מהרבה מדינות מעבר ליט, מאנגליה מפאריז, מבעלגיה, מאסטראליה, מארץ הקודש וכו' וכו'.

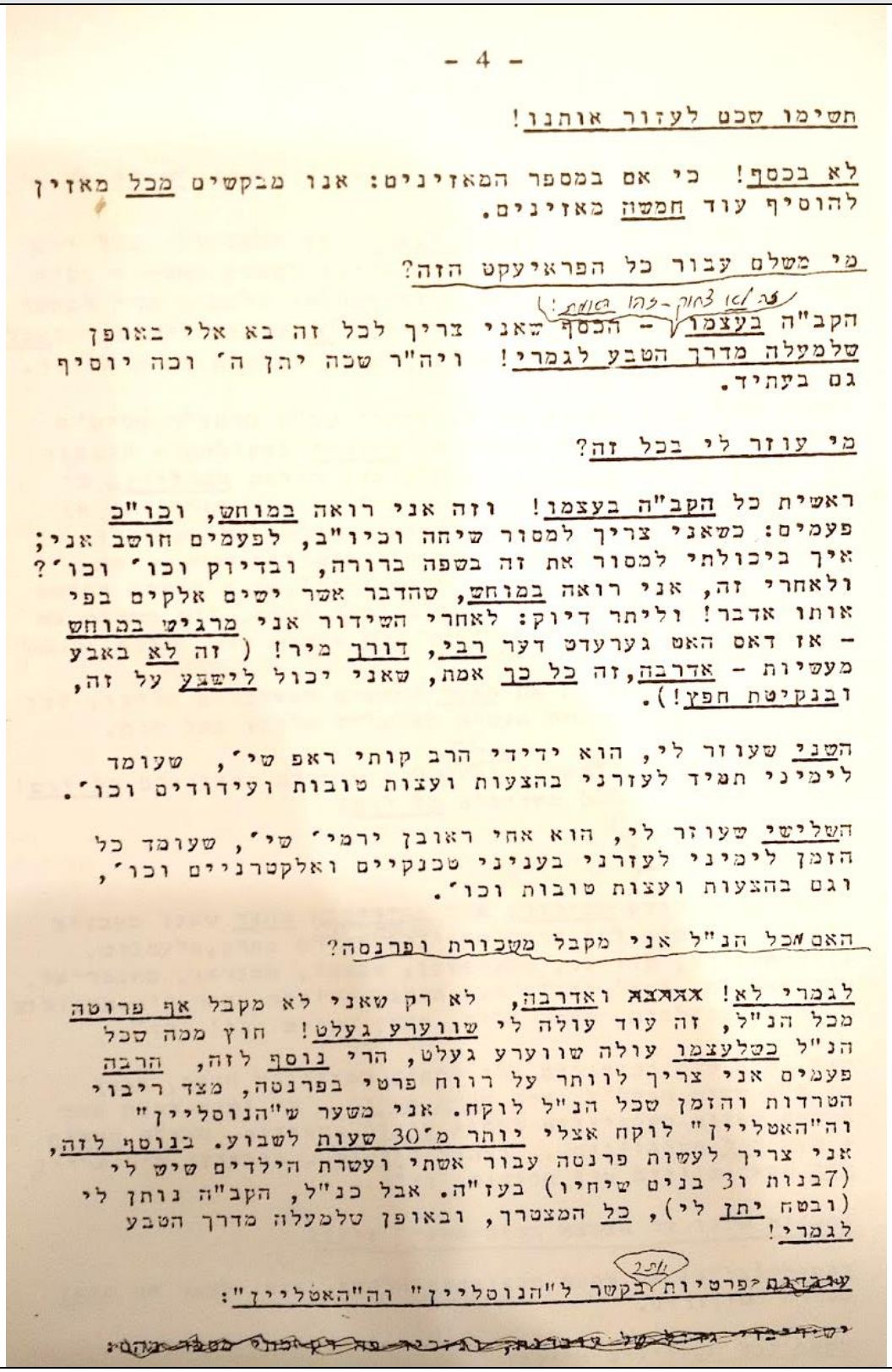
אאא הכח שיש בשידורים אלו להפיץ המעיינות חוצה, במשך כל כ"ד טעות המעל"ע, היא חסרת תקדים. כי ישנם הרבה מאד אנשים שאינם מעוניינים לשמוע שיעור בחסידות, משא"כ חדשות – בזה הכל מעוניינים... ובתוך החדשות, גנבענען מיר אריין גאר אסאך ענינים פון חסידות. וד"ל.

התכנית שלנו על אאאאא השנה השני' שלנו:

לכפול (בל"נ) את מספר המאזינים אלינו. וגם, לשפר את אופן מסירת השידורים.

בקשה לכל המאזינים אלינו:

הניוסליין במילים של הרב בלוי ע"ה – ד –

– 4 –

תשימו שכט לעזור אותנו!

לא בכסף! כי אם במספר המאזינים: אנו מבקשים מכל מאזין להוסיף עוד חמשה מאזינים.

מי משלם עבור כל הפראיעקט הזה?

הקב"ה בעצמו – הכסף שאני צריך לכל זה בא אלי באופן שלמעלה מדרך הטבע לגמרי! ויה"ר שכה יהן ה' וכה יוסיף גם בעתיד.

מי עוזר לי בכל זה?

ראשית כל הקב"ה בעצמו! וזה אני רואה במוחש, וכו"כ פעמים: כשאני צריך למסור שיחה וכיו"ב, לפעמים חושב אני; איך ביכולתי למסור את זה בשפה ברורה, ובדיוק וכו' וכו'? ולאחרי זה, אני רואה במוחש, שהדבר אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר! וליתר דיוק: לאחרי השידור אני מרגיש במוחש – אז דאס האט געריידט דער רבי, דורך מיר! (זה לא באבע מעשיות – אדרבה, זה כל כך אמת, שאני יכול לישבע על זה, ובנקיטת חפץ!).

השני שעוזר לי, הוא ידידי הרב קותי ראפ שי', שעומד לימיני תמיד לעזרני בהצעות ועצות טובות ועידודים וכו'.

השלישי שעוזר לי, הוא אחי ראובן ירמי' שי', שעומד כל הזמן לימיני לעזרני בעניני טכנקיים ואלקטרניים וכו', וגם בהצעות ועצות טובות וכו'.

האם מכל הנ"ל אני מקבל משכורת ופרנסה?

לגמרי לא! ~~אאאצא~~ ואדרבה, לא רק שאני לא מקבל אף פרוטה מכל הנ"ל, זה עוד עולה לי שוועריע געלט! חוץ ממה שכל הנ"ל כשלעצמו עולה שוועריע געלט, הרי נוסף לזה, הרבה פעמים אני צריך לווחר על רווח פרטי בפרנטה, מצד ריבוי הטרדות והזמן שכל הנ"ל לוקח. אני משער ש"הנוסליין" וה"אטליין" לוקח אצלי יותר מ־30 שעות לשבוע. בנוסף לזה, אני צריך לעשות פרנטה עבור אשתי ועשרת הילדים שיש לי (7בנות ו3 בנים שיחיו) בעז"ה. אבל כנ"ל, הקב"ה נותן לי (ובטח יתן לי), כל המצטרך, ובאופן שלמעלה מדרך הטבע לגמרי!

~~עכ"פ~~ פרטיות בקשר ל"הנוסליין" וה"אטליין":

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

הניוסליין במילים של הרב בלוי ע"ה – ה –

א) ישנם רבנים וראשי הישיבה (מטעמים מובנים אי אפשר להזכיר שמותיהם), שאף פעם הם לא באים ל'770, ולאידך, הם מאזינים לכל שידור ושידור שלנו.

ב) ישנם הרבה מבנ"י שמתגעגעים לשמוע שיחה והוראה של הרבי, אבל אינם גרים בשכונת ק.ה., לכן אין באפשרותם להיות נוכח בתוועדויות של ש"ק. לכן הם שותים בצמא את דברי הרבי הנמסר על ידינו.

ג) במשך השנה האחרונה זכינו להרבה שיחות פתאומיות, לכן גם הרבה מאנ"ש, לא היו נוכחים בעת אמירת השיחות קודש. לכן, גם לאנ"ש שיחיו השידורים שלנו הם ממש מהיים נפשות!

ד) גם בין אלו הנוכחים אצל כל התוועדות והתוועדות, לפעמים מצד הרחבות או העמקות שוכחים על הנקודות העיקריות, ועל ההוראות למעשה בפועל. וזהו מהפקידנו, להדגיש את הנקודות ואת המעשה בפועל, כי המעשה הוא העיקר!.

(ה

יש עוד הרבה תועלת' מה"נוסליין" וה"אטליין, אבל אי אפשר להביאם בכתב, והמבין יבין.

ונסיים בדבר צחות: כל עבודתי הנ"ל מרומזת בפסוק של ק"ס שאומרים כו"כ פעמים ביום: "ודברת בם בשבתך בביתיך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומיך" – "בט" זה ר"ת של שמי, ועולה 42: כש'מנחם מאיר בלוי נעשה בן 42 אומר הפסוק "ודברת" – שתתחיל לדבר (גם) "בשבתך בביתיך", "ה"נוסליין" וה"אטליין". ועוד קודם לזה "ובלכתך בדרך", זה הרעם-קול (בבארא פארק) הנ"ל. א ועוד קודם לזה "ובשכבך ובקומיך" אלו ה"עתונים", שקוראים בשכבך ובקומיך.

בכבוד רב, ובתודה מראש,

מנחם מאיר הכהן בלוי

נ.ב.

מצו"ב כמה תמונות, וגם כרטיסים עם מספרי הט' שלנו. ונא להדפיסם ג"כ. ומה שיעלה הדפסת כל הנ"ל, אני מוכן לשלם! העיקר אצלי: שיתוסף בהפצת המעיינות חוצה לעוד אלפים ורבבות!

לא עליך המלאכה לגמור ....

בסגירת הגליון – עוד חזון למועד בעז"ה

בקובץ ג'

- לכתוב על פעולותיו הרבות בעשרת המבצעים –
- ובפרט הפעולות לעורר את הרבים למצב הכשרות של התפילין ומזוזות דאז...
- ובפרטי פרטיות אחרי סיפור אוגאנדא (אנטבה)... והמסתעף ...
- עניני השכונה – א) "שמירה" .... ב) מכירת בתים לאינם יהודיים
- וגם ללקט ולסדר מדברי תורתו שהניח אחריו

"...מעשיהן הן הן זכרונם"...

ב"ה

The English version

Torah Gedanken
in the Rebbe's bag

Delayed Bris Milah: Sicha of the Rebbe explaining the Power of A Bris Milah retroactively corrects even the missing days before the Bris

Stories of Tzaddikim who had their bris delayed

Reprinted from Chabad.org

A Bris Milah retroactively corrects even the missing days before the Bris

Parshas Tzaria - Likutei Sichos volume 3

How Important is Time?

The time for the *mitzvah* of circumcision is the eighth day after birth, as it is written: "On the eighth day, you shall circumcise the flesh of his foreskin."

If a child is not circumcised on the eighth day, the act may fulfill the *mitzvah* of circumcision, and a blessing is recited, but the *mitzvah* lacks the distinction of a *mitzvah bizmano*, a *mitzvah* performed at the appropriate time.

When the *mitzvah* is performed at the appropriate time, it has a unique quality, as reflected by the fact that it (and all the activities necessary to perform it) supersede the prohibitions against labor on *Shabbos* as our Sages comment on the above verse. When circumcision is not performed on the eighth day, however, it does not supersede the *Shabbos* laws.

This seems to imply that when a child is circumcised after the eighth day even when it was impossible to circumcise him earlier because the child was sick, for example, the circumcision is not considered to have been performed "at the appropriate time." Moreover, it would appear that circumcision after the eighth day affects only the coming days, and has no retroactive effect.

The father in such a case is not considered to have transgressed G-d's commandment. On the contrary, he is forbidden to circumcise a sick child, for *pikuach nefesh*, a threat to life, supersedes all the Torah's commands. Nevertheless, the actual performance of the *mitzvah* is lacking. As the *Rambam* explains, we are permitted to circumcise a child only when he is healthy, because: "A threat to life takes precedence over everything. It is possible to circumcise [a child] afterwards, but it is impossible to ever bring a Jewish soul back [to life]."

The above conclusion is, however, unwarranted, as can be seen by a careful examination of the wording used by the *Rambam*, who alludes to two reasons for the delay of the *mitzvah* : a) "a threat to life takes precedence over everything," and b) "it is possible to circumcise [a child] afterwards," i.e., the *mitzvah* is not nullified.

The first reason states the importance of *pikuach nefesh*. Even if there is no possibility of performing the circumcision afterwards, the threat to life takes precedence. By adding the second reason, the *Rambam* implies that the *mitzvah* which one fulfills afterwards makes up for the previous days, and even enables one to attain the advantages of circumcision "at the appropriate time." If the *mitzvah* affected only the coming days, the rationale that "it is possible to circumcise [a child] afterwards" would not be sufficient in its own right, for the uncircumsized state of the initial days would not have been corrected, and the advantage of fulfilling the *mitzvah* at the appropriate time would be lacking.

This is somewhat difficult to comprehend: How can a *mitzvah* have a retroactive effect? True, there are instances in which the Torah states that an activity will affect a previous time, but such activities are not intended to effect a new status, but rather to clarify the nature of an existing situation, or cause an act that was performed conditionally to become binding. Because the later activity merely clarifies the previous situation, it is understandable that it can have a retroactive effect. But when an act brings about a new status, it seems logical that it can only affect the future. How then can circumcision affect the previous days?

Also, the order of the *Rambam's* words raises a question: After stating "It is possible to circumcise [a child] afterwards," the *Rambam* adds: "but it is impossible to ever bring a Jewish soul back [to life]." The latter phrase seems to relate more to the first reason stated by the *Rambam* the preeminence of *pikuach nefesh*. For once it is explained that through circumcision at a later date, one can rectify the lack in previous days, it is seemingly unnecessary to state: "It is impossible to ever bring a Jewish soul back [to life]."

Revealing Our Inherent Potential

The above questions can be clarified based on a passage in *Likkutei Torah* which states that circumcision draws down a level of Divine light which transcends the levels attainable by mortal efforts. Such a light is drawn down only on G-d's initiative. Nevertheless, the act of circumcision is necessary because it is only when the foreskin is removed that this light will reveal itself.

Similar concepts apply with regard to the fact that the entry of the holy soul into the body takes place through the *mitzvah* of circumcision. This refers to a level of soul which transcends our powers of understanding. There is no way we can tap this level through our own efforts. Instead, every Jew shares an inherent, essential bond to this level. Nevertheless, it is through circumcision that this inherent connection is revealed.

On this basis, we can understand how circumcision affects the past. For it, like the situations mentioned previously, is not bringing about a new development; it is revealing something which existed previously.

To cite another example: *Teshuvah* motivated by love has a retroactive effect, transforming one's earlier sins into merits. For *teshuvah* does not bring about a new situation. Even at the time a person sins, his soul remains faithful to G-d, though its connection with Him is hidden. Since *teshuvah* brings this inner bond back to the surface, it has a retroactive effect, elevating one's previous conduct.

Similarly, with regard to circumcision, if one does not perform the deed afterwards, the child's inherent connection to G-d remains hidden. This runs contrary to the intent of creation as a whole, and to the purpose of that particular soul's descent. For the purpose of creation is that a Jew should by virtue of his Divine service reveal the G-dly nature of his soul. But when a Jew who was not circumcised at the appropriate time circumcises himself afterwards, he reveals this inherent, [timeless] connection. Therefore this has an effect on the previous days.

G-d's Only Son

On this basis, we can understand why, after giving the two reasons spoken of previously, the *Rambam* adds: "It is impossible to ever bring a Jewish soul back [to life]." In addition to the obvious meaning of the phrase, it also explains why, when a child is circumcised after the appropriate time, the act has a retroactive effect.

A Jew's connection with G-d continues at all times, regardless of his conduct, as it is said: "Regardless, they are My children; to exchange them for another nation [heaven forbid] is impossible."

With the words "It is impossible to ever bring a Jewish soul back," the *Rambam* alludes to another act that can never be retracted: G-d's covenant with the Jewish people. Moreover, this covenant does not merely involve the nation as a whole; it affects every individual Jew. G-d has bound Himself to every individual Jew with a bond that cannot be retracted, for G-d loves every Jew with essential love. As the Baal Shem Tov would say: "Every Jew is cherished by G-d like an only child born to his parents in their old age; indeed, he is even dearer to Him."

The universe was created "for the sake of the Jews, who are called first.' " This applies not only with regard to the Jewish people as a whole, but with regard to every individual. The intent of the creation as a whole depends on every individual Jew, and therefore "everyone is required to say: The world was created for me.' " This is why someone who saves one Jewish soul is considered to have saved the entire world. For when a lack is experienced by one Jew, the entire world is effected.

"It is impossible to ever bring a Jewish soul back," and the bond between G-d and every Jew is always completely intact; all that is necessary is that it be revealed. For this reason, "It is possible to circumcise [a child] afterwards," and there will be a retroactive effect, because circumcision reveals the connection to G-dliness which exists at all times, even before the circumcision.

One's Efforts Will Be Magnified

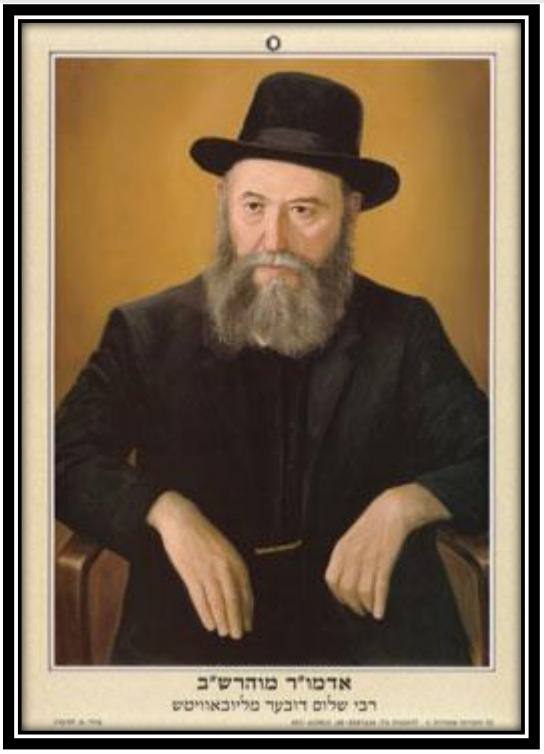
As mentioned previously, the *mitzvah* of circumcision alludes to our Divine service as whole. It teaches that work must be accomplished. One may not be content with the promise that ultimately "No one will ever be estranged from Him," and thus decide that his conduct today is of no significance. For the inner connection must be revealed, and this can be accomplished only through work.

This work involves both *milah*, cutting the thick foreskin, and *priyah*, ripping open the thin membrane, which on a spiritual plane alludes to the subduing of our material desires. Afterwards, one must perform *metzitzah* (sucking out the blood), thus removing the excitement generated by material things from one's body as a whole.

On the other hand, a person must appreciate that his efforts to "circumcise the foreskin of [his] heart" will have far greater effects than could be brought about through his own labor. These endeavors will lead to a revelation from above, and the fulfillment of the promise: "And G-d your L-rd will circumcise your heart," which in a complete sense will be manifest at the time of the ultimate Redemption to be led by ***Mashiach;*** may it take place in the near future.

(Adapted from *Sichos* 10 Shvat, 5713)

The Bris of the Rebbe Rashab
From the Kuntres Chanoch Lenaar

"A week later, on Monday, the 20th of MarCheshvan, at 9:00 in the morning, my son [the Rebbe Rashab] was born. The bris was scheduled to take place on the 27th of MarCheshvan. Many chassidim from the surrounding areas came to Lubavitch for this special occasion. On Shabbos, Parshas Chaya Sarah, the Rebbe the Tzemach Tzedek was in noticeably high spirits. At the sholom zochor, he was in an exuberant mood and recited a maamar Chassidus and another one on Shabbos day. On Sunday night, at the vach nacht, my husband and his brothers, along with many other guests, stayed up the entire night learning Zohar and reciting Tehillim.

"My mother-in-law, Rebbetzin Chaya Mushka, was again not feeling well. Her daughter, Rebbetzin Devorah Leah, was attending to her needs. At 3:00 a.m., they heard the Rebbe the Tzemach Tzedek calling his gabbai, Reb Chaim Ber, to come to him. Curious as to what her husband, the Rebbe, might want at this hour of the night, my mother-in-law sent her daughter to find out. Devorah Leah returned with the news: She had overheard her father instruct his gabbai to tell my husband [the Maharash] that the bris should be postponed.

"My mother-in-law was very distressed by this new development. She sent a message with her daughter to her husband, the Rebbe the Tzemach Tzedek, that he should not postpone the bris, saying that I, their daughter-in-law, was very weak, and delaying the bris might cause me undue anguish.

"The Rebbe the Tzemach Tzedek did not agree to his wife's suggestion and instructed his gabbai to do his bidding. My mother-in-law sent Devorah Leah back to her father with another argument in favor of the bris being on time: many chassidim had come from all over, and much money and time had gone into the preparation of food for the bris. Now all the food would be wasted — a significant loss — and more importantly, it would

demonstrate little regard for the chassidim, who had traveled all the way to Lubavitch, only to be told at this time that there wouldn't be a bris!

"The Rebbe the Tzemach Tzedek replied that in regard to the halachah of not wasting money and respecting the honor of others — of which he was well aware — there were reasons why the bris [which has to be on the eighth day if possible] should be postponed and not be [performed] in its proper time.

"The Rebbetzin now sent her daughter with a final message: 'Please don't send the message postponing the bris.' As the daughter of a talmid chocham, the Mitteler Rebbe, I have the right to demand that the bris be held on time. "The Rebbe the Tzemach Tzedek said the following to his daughter: 'What can I reply to your mother, the Rebbetzin. Since she is requesting that the bris take place on time on the grounds that she is the daughter of a talmid chochom, I am obligated to abide by her wishes and not delay the bris. However, the fact remains that just as the siyum of the Sefer Torah was done in its proper time, and as everything is by hashgochah pratis, according to the will of Hashem himself, so too, the bris will also take place in its appropriate time....'

"The next morning, in honor of the bris, the shul was lit with many candles, and Tachanun was omitted from the davening. After Shacharis, the Rebbe the Tzemach Tzedek, who was to be the Sandek, sat down in the designated chair, awaiting the baby's arrival.

"My husband, the Maharash, was an expert mohel, and was to do the bris himself on our baby boy. As he was preparing the baby for the bris, he noticed that our son was not ready for the bris. Not wanting to make the decision [of postponing the bris] on his own, he called over some other esteemed mohelim in the community, and together with the Rebbe the Tzemach Tzedek, they all agreed that the child was not ready to undergo the bris, and it must therefore be postponed.

"Despite the cancellation, the Rebbe the Tzemach Tzedek remained in the shul and honored the gathered guests with l'chaims and cake, and said a maamar. The gathering extended into the afternoon, and when they sat down to eat the Seudah, the Rebbe said another maamar.

"On the second night of Chanukah, the Rebbe the Tzemach Tzedek called my husband into his room and told him to make the bris the next morning, in the room where he (the Tzemach Tzedek) customarily davened. Only my husband's brothers and a few extremely close friends or relatives, not to total more than twenty, were to be present.

"'The second set of Luchos,' the Rebbe the Tzemach Tzedek explained to my husband, 'that Hashem gave to Moshe were given quietly, [without the tremendous fanfare that accompanied the giving of the first Luchos at the time of Mattan Torah. Unlike the first Luchos, the second set of tablets were permanent,] and about them the possuk says, "[My spirit is upon thee, and my words which I have put in thy mouth], shall not depart from your mouth, nor from the mouth of your children, nor from your grandchildren, declares Hashem from now to eternity." [In the same way, the bris should be done quietly, without fuss.]"

"Then he instructed that the boy be named Sholom DovBer: Sholom after his own father, Reb Sholom Shachne and DovBer after the Mitteler Rebbe. He then noted that if you change the order of the initials of Reb Sholom Ber, it spells BaSaR ShaBaR, meaning that one needs to break the materialistic aspect of the body. He also mentioned that the child was born on Chof Cheshvan in the year 5621 (כתר"א). In Chassidus, the two chofs [in "chof" and the year "chof-alef"] allude to the highest level of Hashem's crown.

A Purim Secret - Hidden Tzaddik disguised as a simple water carrier

Nissan was a wealthy man who lived in Yargin, a small town near Pressburg, the capital city of Slovakia. When younger, he had been a student at the famous Pressburg *yeshivah*. He and his wife were already married for many years, but still had not been blessed with children. When, finally, a son was born to him in 5583 (1823), it was no surprise that he honored his former teacher, the world-renowned scholar known as the Chatam Sofer, to perform the circumcision. Unfortunately, the *brit* had to be postponed because of the weak health of the baby. It wasn't till several weeks later that it was announced that it would take place on . . . Purim!

At the *brit*, the Chatam Sofer was glowing with "light, happiness, joy and honor." Whether it was the joy of Purim, happiness for his student, or a combination of both, nobody knew. After completing the circumcision, when he dipped his finger in the wine to place a drop in the baby's mouth (following custom), he raised his voice and called out very loudly the Talmudic expression, *Nichnas yayin, yatza sod*—"When wine goes in, secrets come out."

The baby was given an appropriate name for a Purim *brit*: Baruch Mordechai, which means "blessed be Mordechai," from the paragraph recited after the *megillah* readings.

The child grew. At an early age, he was already outstanding in character and religious observance. However, much to the distress of his parents, his ability to understand Torahwas not at par. As a boy, he didn't seem any different than his age-mates; but after his bar mitzvah, when he entered the famous Pressburg *yeshivah*, it was noticeable that he was having major difficulties in his studies.

In truth, he was very diligent. He would sit absorbed in the holy books from morning to evening. But whenever he was asked to repeat or explain anything, he was unable to respond, and could only sit silently.

His less-sensitive classmates liked to make fun of him because of this. Once, when he left his place for a few minutes, they switched his volume of Talmud for one of another subject entirely, leaving it open to the same number page he had been on. When he resumed his seat, he didn't seem to notice the difference at all.

When Baruch Mordechai turned eighteen, the Chatam Sofer's son, known as the Ketav Sofer (who had succeeded his recently departed father as the head of the *yeshivah*) advised Baruch Mordechai's parents to send him to the Land of Israel. Perhaps there, where "the air of the Holy Land makes wise," his studies would prosper.

His parents decided to do it. They hoped it would also enable him to make a good match.

Baruch Mordechai arrived in Jerusalem with a letter of recommendation from Rabbi Shraga Feldheim, *mashgiach* (study supervisor) at Pressburg, which said that he "is truly pious, prays with great devotion, and that his desire to learn Torah is sincere and enormous."

One of the scholarly leaders of the Jerusalem community then, Rabbi Yeshaya Bardaki, "adopted" Baruch Mordechai, concerning himself with all of his needs. He was impressed with the young man's sterling character and piousness, but he could not fathom how someone who had done nothing but study Torah diligently all his life could have retained so little.

תשורה מברית מילה של צמח מאיר הכהן בלוי שליט"א

When Baruch Mordechai reached age twenty, Rabbi Bardaki found a bride for him: a simple girl from a good family in Jerusalem who wouldn't mind that her husband was an ignoramus.

Several years after the wedding, Baruch Mordechai began to work as a water-carrier. He was honest to a fault, and as a result quickly became very popular. Every Rosh Chodesh(first of the month), he would deliver water to his regular customers for free; he worried that over the course of the previous month water might have spilled, whereas he had charged for full buckets.

For more than forty years Baruch Mordechai toiled at his chosen profession, the whole time in joyous spirit and with gratitude to G-d for his lot. He took special satisfaction from serving the many Torah scholars within the walls of Jerusalem; he considered this a great merit, and refused to accept payment from them. It anguished him that the great scholar Rabbi Yehudah Leib Diskin refused to take water from him. "I cannot allow myself to be served by the likes of Reb Baruch Mordechai," he would say—but refused to explain his words.

On Purim 5653 (1893), at the time of the festive meal, most of the chassidim and notables of Old City Jerusalem crowded, like every year, into the home of Rabbi Schneur Zalman Fradkin of Lublin, the celebrated author of the scholarly book *Torat Chesed*. The atmosphere was exceptionally joyous, even for a Purim celebration. Everyone was constantly erupting into lively song and dance, and there was a complementary flow of wine and wise words.

All of a sudden, Baruch Mordechai called out to the host in a loud voice from the midst of the swaying chassidim, "Rebbe! Today is seventy years exactly since my *brit*."

Everyone smiled tolerantly, figuring that such an outburst from the simple water-carrier could only be a result of all the Purim wine he had imbibed.

"If so," responded Rabbi Schneur Zalman, "you deserve an extra-large measure of *l'chaim*."

Immediately a large tumbler of a special strong wine was poured and passed to Baruch Mordechai, who speedily dispatched it as commanded.

It had an immediate effect. The elderly water-carrier began to sing and dance energetically.

The sage's reaction was surprising. He looked up at Baruch Mordechai and shouted over the crowd: "It would be nice if you would stop fooling around already, and honor the holy assemblage with some strong words of *halachah* and *aggadah* (Torah law and lore)."

Suddenly there was silence. Everyone's gaze shifted in amused anticipation to the tipsy Baruch Mordechai, as he climbed up to stand on the table and began to speak.

But then, all the grins slowly gave way to wide-eyed stares of astonishment as it penetrated their ears that the water-carrier was discoursing enthusiastically on scholarly Purim topics, and peppering his words with learned citations from the Talmudic tractate Megillah and a variety of *midrashim* and works of Jewish law. And he waxed on and on! Indeed, if the strong wine hadn't finally taken its toll, it seemed that he could have continued indefinitely.

Even before the holiday was over, the news of the extraordinary scholarship of the unassuming water-carrier had spread throughout Jerusalem. The community was in an uproar. How had they allowed such an accomplished scholar to be disdained in their midst, and to labor as a mere water-carrier for so many years? And how had his erudition remained hidden for so long?

A few of the elders of the community recalled hearing of the mysterious words of the Chatam Sofer seventy years before. Now, some clever minds were saying, they could finally be understood.

Nichnas yayin, yatza sod—"Wine enters, secrets emerge." *Yayin* (wine), spelled *yud-yud-nun*, has a numerical value of seventy, and so does *samech-vov-dalet*, the Hebrew word for "secret"!

A Water-Carrier Named Shmuel

- The Rebbe Maharash's Bris was held up but not postponed -

The year was 1834, and there was much joy and celebration among the followers of Rabbi Menachem Mendel (the "Tzemach Tzeddek") of Lubavitch. A son, his seventh, had been born to their beloved Rebbe. Many of the chassidim who had come to spend the Passover festival in Lubavitch decided to stay on for the *brit* (circumcision), scheduled for the ninth of Iyar, the eighth day of the child's life.

Early in the morning[1] of the appointed day, all was ready for the *brit*: the tables were set, the Chassidim had assembled, the *mohel* had laid out his instruments. All awaited the appearance of Rabbi Menachem Mendel. But the Rebbe's door remained closed. An hour passed and then another, and the Chassidim began to wonder if the *brit* was perhaps going to be postponed. Soon word came from the Rebbe that "The *brit*, G-dwilling, will be held today." But no more was said.

Morning passed, and the better part of the afternoon. Finally, late in the afternoon, the Rebbe emerged from his room and instructed that the *brit* commence. The only clue to his delay was the mysterious sentence that passed his lips, "Ay... the Polotzk burial society..." No one dared ask for further explanation.

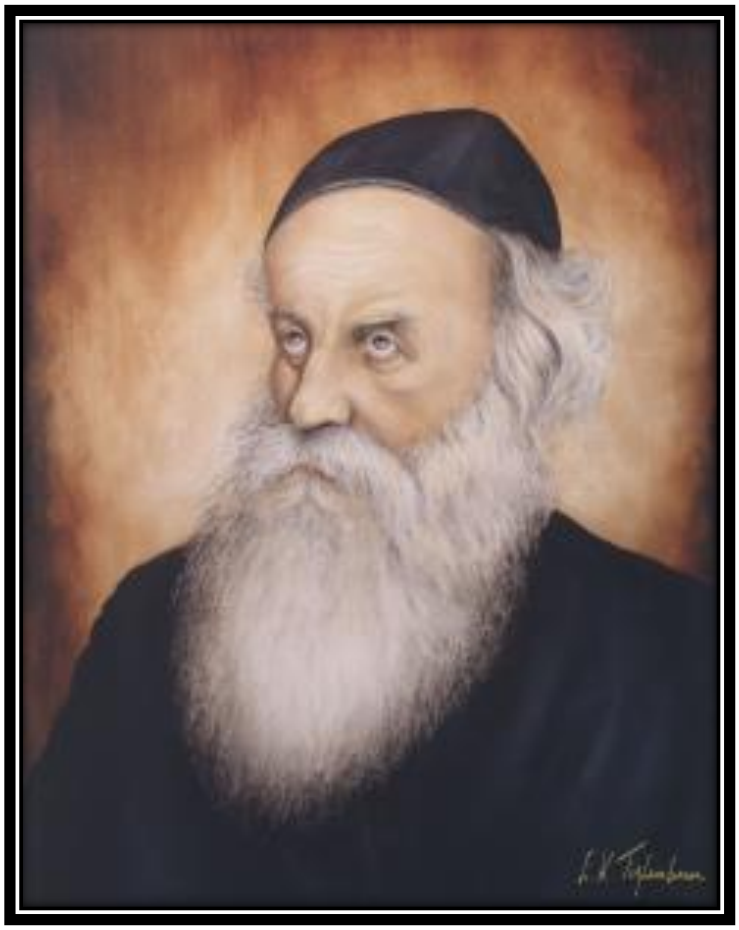
Another mystery was the name given to the newborn — Shmuel. No one knew of a Shmuel in the Rebbe's family. When one of Rabbi Menachem Mendel's older children asked his father after whom the child was named, the white Russian town was again mentioned. "A water-carrier from Polotzk," was the Rebbe's reply.

Among the Chassidim present at the *brit* were several from Polotzk, who proceeded to investigate the matter when they returned home. It turned out that on the day that the *brit* was held, two townspeople had passed away: a rich and influential resident, as well as a simple, impoverished water-carrier by the name of Shmuel. The burial society devoted its attention solely to the departed "pillar of the community"; only after his heavily attended funeral was over did they begin taking care of the water-carrier's body, which was finally brought to burial late in the day. One of the Chassidim noted that the Zohar instructs not to name a child after one who has passed away before the departed has been buried. The Rebbe had delayed the *brit* so that he could name his youngest child and ultimate successor[2] after a water-carrier from Polotzk.

ב"ה

Tanya Bits

(Sample)

Bite-sized nuggets inspired from the Tanya

By Sara Blau

Printed weekly on Jewishwoman.org / Chabad.org

A Feeling Is Born . . .

By Sara Blau

"YOU ARE MAKING ME MAD!"

We sometimes want to yell that at the top of our lungs—whether at a child, neighbor or that random person who cuts us off in traffic. In truth, however, do other people or situations actually cause our feelings? Or is it something internal that produces them?

In Chapter 3 of Tanya, the Alter Rebbe explains that it is our thought process and what we choose to focus on that will dictate which feelings arise in our hearts. That means that our emotions are born not due to specific events, but due to how we process those events. The more we delve on a specific thought, the more that those corresponding emotions will develop in our heart. If we focus on how unjust a situation is or how inconsiderate a person is, then we are sure to feel the anger and resentment building up.
So what is the secret to feeling "holy" or to G-dly feelings, such as love and awe of G-d?
Allowing our G-dly soul to use its cognitive abilities to contemplate how great G-d is. How He is literally the life force of every created being, and at the same time, so much more transcendent. How small we are in comparison to Him—to the point where we are nothing at all. These thoughts will naturally lead to feelings of awe and humility, as well as love towards a G-d that gives us life and sustenance on a daily basis.

It turns out that our intellectual abilities are the Mom and Dad of the (hopefully) cute and desirable children: the emotions.

Tanya Bit: Which thought am I delving on, and which emotion is that giving birth to?

(Inspired from Chapter 3 of Tanya)

Peeling the Fruit

By Sara Blau

There are times when I feel like a peeler by profession. From bananas to oranges, from apples to eggs, I spend way too much time peeling foods for my little ones. It's almost feels like a full-time job! The kids just can't wait to eat the good stuff.

Fruits and nuts aren't the only things with a shell that has to be removed. Much of reality is covered in a shell, a layer that conceals the G-dliness found in the world. For instance, when a succulent piece of meat sizzling on a barbecue is paired with a crisp red wine, this seems to shout out corporeal pleasure, appearing to lack any holy purpose. But peeling the shell would mean revealing the truth—that a good steak and satisfying meal can be the impetus for concentrating on a deep Torah class. When a person is hungry or distracted, his or her chances of concentration are low. Eating a delicious meal ensures that the person can be present to learn.

There are other "prerequisites" to learning. As the great sage Rava once said: "Wine and fragrance make my mind more receptive." He did what it took to relax his brain—by drinking a glass of wine—to prepare himself to delve deep into learning Torah.

Cracking a good joke also does not appear to be holy in any which way. Yet this same great Rava used to begin every Torah class with some humor to open the hearts and minds of his students. A bad mood is hardly conducive to learning; he knew that laughter would relax their minds and allow his students to be more receptive to his teachings. In so many ways, Rava "peeled the shell off the fruit."

The Hebrew word for shell is *kelipa,*the name for that which "hides" G-dliness. However, within *kelipa* are two categories.

The first type is *kelipat nogah,* the *kelipa* with a little light inside it. Using some creativity, most things in the world can be utilized for a higher purpose by peeling away the shell to reveal the inner hidden potential (think steaks and jokes). But then there are things that are off-limits, rendered by Torah as unfit to be used in the service of G-d. An example for this category of *kelipa* is a non-kosher food, which cannot be eaten as a source of energy, even to accomplish great things. Acts forbidden by the Torah can never be "peeled."

So yes, it's a full-time job—this "peeling"—being conscious to how I can use the physical world to enhance my spiritual service, at the same time rejecting that which is not allowed according to Torah.

Tanya Bit: Peeling the layers of physical existence reveals that we can be serving G-d around the clock, and not just in the synagogue. (Inspired from Chapter 7 of Tanya)

Connection to "Tzemach MEIR: - Chaggigah 15: The Gemara poses a question: And **Rabbi Meir**, how could he learn Torah from the mouth of Acher? The Gemara answers When Rav Dimi came from Eretz Yisrael to Babylonia, he said: In the West, Eretz Yisrael, they say: **Rabbi Meir ate a half-ripe date and threw the peel away**. In other words, he was able to extract the important content from the inedible shell...

ויקרא שמו בישראל

צמח מאיר הכהן

יהי רצון מהשי"ת שכשם שנכנס לברית
כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים
ומתוך הרחבה!